ПРИДНІСТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТім. Т.Г. ШЕВЧЕНКА
Рибницька філія
Кафедра загальнонаукових дисциплін

Написання й оформлення контрольних робіт з дисципліни «Офіційна мова (українська)»

Методичні вказівки

Видання друге, доповнене й перероблене

Рибниця, 2019

УДК 811.161.2
ББК 81. 2
Н 27

Укладач
Т.А. Лозан, канд. пед. наук, доцент

Рецензенти:
Л.І. Саввіна, канд. філос. наук, доцент кафедри загальнонаукових дисциплін Рибницької філії ПДУ ім. Т.Г. Шевченка
Г.М. Руссу, канд. філол. наук, доцент кафедри германських мов і методики їх викладання Рибницької філії ПДУ ім. Т.Г. Шевченка

Н 27 Написання й оформлення контрольних робіт з дисципліни «Офіційна мова (українська)»: Методичні вказівки. – Вид. 2-ге, допов. і перероб. / Укл. Т.А. Лозан – Рибниця, 2019. – 137 с.

Видання підготовлено відповідно до ФДОС нового покоління. Методичні вказівки доповнені й перероблені в допомогу студентам І курсу заочної форми навчання за напрямами підготовки бакалаврів: «Менеджмент», «Бізнес-інформатика», «Автоматизація технологічних процесів і виробництв», «Педагогічна освіта», «Соціально-культурна діяльність», «Програмна інженерія», «Технічні машини й обладнання», «Електроенергетика й електротехніка»

У методичних вказівках прописані вимоги до виконання контрольної роботи. Навчально-методичне видання містить комплекс контрольних робіт для кожного напряму й профілю підготовки, рекомендації щодо їх виконання.

УДК 811.161.2
ББК 81.2

Рекомендовано Науково-методичною радою ПДУ ім. Т.Г. Шевченка

© Т.А. Лозан, укладання, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП…….....4
1. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ……..…….5
1.1. Особливості виконання й оцінювання контрольної роботи …….5
1.2. Вимоги до оформлення контрольної роботи ……6
1.3. Зразок титульного аркуша контрольної роботи.....7
2. ЗМІСТ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ……...8
2.1. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Менеджмент» профілів: «Менеджмент організації», «Фінансовий менеджмент»…….……8
2.2. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Бізнес-інформатика» профілю «Архітектура підприємств»……22
2.3. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Автоматизація технологічних процесів і виробництв» профілю «Автоматизація технологічних процесів і виробництв»…….……37
2.4. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Педагогічна освіта» профілю «Образотворче мистецтво»….....53
2.5. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Соціально-культурна діяльність» профілю «Менеджмент соціально-культурної діяльності»……..68
2.6. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Програмна інженерія» профілю «Розробка програмно-інформаційних систем»……..84
2.7. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Технічні машини й обладнання» профілю «Машини й обладнанння промислових підприємств»……99
2.8. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Електроенергетика й електротехніка» профілю «Електроенергозабезпечення підприємства й електротехніка»……117
3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА……135
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ…….…….....136

ВСТУП

Кожна людина, якого б фаху вона не була, мусить досконало знати літературну мову, її норми. Не можна виправдовувати своє незнання мови нефаховістю. Завдання вищої школи – готувати фахівців нової генерації: кваліфікованих, грамотних, мовно компетентних, які б досконало, ґрунтовно володіли літературною мовою у повсякденно-професійній, офіційно-документальній сфері, зокрема набули навичок комунікативно виправданого використання засобів мови, оволоділи мовою конкретної спеціальності, фаху.

Мета курсу – сформувати мовну особистість, ознайомити студентів з нормами сучасної української мови в професійному спілкуванні, збагатити словник термінологічною, фаховою лексикою; підвищити загальномовний рівень майбутніх фахівців, формувати практичні навички ділового усного і писемного спілкування, розвивати комунікативні здібності.

Зміст дисципліни «Офіційна (українська) мова» покликаний не лише узагальнити й систематизувати знання з української мови, набуті студентами, а й сформувати мовну особистість, обізнану з культурою усного і писемного мовлення, яка вміє в повному обсязі використовувати набуті знання, уміння і навички для оптимальної мовної поведінки в професійній сфері.

Мета методичних вказівок – ознайомити студентів заочної форми навчання з вимогами до написання й оформлення контрольних робіт.

Мета виконання контрольної роботи – закріпити знання студентів з цього курсу, навчити самостійно працювати з навчальною й науковою літературою, підручниками та посібниками, довідниками та іншими науково-допоміжними матеріалами; навчитися виконувати практичні завдання.

Використовуючи різноманітну літературу, студент повинен уміти правильно виконати запропоновані граматичні завдання, правильно перекласти текст з російської мови на українську, при цьому важливо на заліку пояснити хід виконання цих завдань.

1. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1.1. Особливості виконання й оцінювання контрольної роботи

Виконуючи завдання контрольної роботи, студент-заочник має висвітлити питання, які визначать рівень його теоретичних знань та практичних умінь, а саме:

– знання орфографічних правил: правопису м'якого знака, буквосполучень *йо* та *ьо,* апострофа, подвоєнних букв, префіксів, складних слів, спрощення приголосних;

– володіння лексичними нормами сучасної української мови на письмі й у спілкуванні;

– дотримання морфологічних та синтаксичних норм сучасної української літературної мови;

– уміння перекладати тексти з російської мови на українську;

– уміння користуватися навчальними посібниками;

– уміння користуватися загальномовними та спеціальними словниками.

Студент-заочник після опрацювання теоретичного та практичного матеріалу виконує призначений варіант контрольної роботи (варіант визначає викладач на сесії за студентським журналом).

Кожна контрольна робота складається з шістнадцяти завдань:

1) завдання 1-7 передбачають перевірку знань основних правил орфографії: правопису м'якого знака, буквосполучень *йо* та *ьо,* апострофа, подвоєнних букв, префіксів, складних слів, спрощення приголосних;

2) завдання 8-10 – перевірка правил граматики;

3) завдання 11-14 спрямовані на знання частин мови, їх граматичних категорій;

4) завдання 15 – це теоретичне завдання, яке передбачає перевірку знань про життєвий і творчий шлях Т.Г. Шевченка.

5) завдання 16 спрямоване на перевірку умінь перекладу тексту на українську мову.

Щоб правильно виконати завдання на знання орфографічних правил, правил граматики необхідно користуватися рекомендованою літературою: навчальним посібником «Українська мова» (укл. Лозан Т.А.) [1] та іншими навчальними посібниками, а також орфографічним словником [16].

Для правильного перекладу необхідно користуватися перекладними російсько-українськими словниками [19].

Оцінювання контрольної роботи передбачає врахування рівня складності запропонованих завдань і наявності різного роду помилок у тексті.

Під час оцінювання враховуються:

1) обсяг виконаних завдань;

2) якість їх виконання;

3) правильність та охайність оформлення.

Контрольна робота оцінюється «зараховано» чи «незараховано». Контрольна робота вважається «зарахованою», якщо завдання, виконані більше ніж на 50 % за умови правильних відповідей.

Контрольна робота вважається «незарахованою», якщо завдання виконані менш ніж на 50 %.

Робота повинна надійти на кафедру для перевірки в установлені навчальним планом строки, щоб викладач зміг її перевірити. Якщо контрольну роботу не зараховано, студент повинен залежно від зауважень викладача допрацювати її чи написати спочатку.

Заліку в кінці семестру передує захист контрольної роботи. Він проводиться у формі співбесіди викладача і студента, в ході якої з'ясовується самостійність виконання роботи. До заліку студенти допускаються тільки після захисту контрольної роботи.

1.2. Вимоги до оформлення контрольної роботи.

Контрольна робота має бути написана з урахуванням методичних рекомендацій.

Контрольна робота виконується в зошиті в лінійку в рукописному варіанті.

Роботу слід виконувати акуратно, без виправлень і скорочень слів. Вправи виконуються послідовно. Необхідно переписати формулювання граматичних завдань і далі записати виконану вправу без переписування тексту самого завдання.

Після завершення виконання завдань необхідно написати список використаної літератури. У нього ключаються всі джерела, які були використані під час виконання роботи.

Список використаної літератури слід оформити відповідно до ГОСТ Р 7.0.5. – 2008.

Вся література оформляється в алфавітному порядку.

1.3. Зразок титульного аркуша контрольної роботи

Придністровський державний університет ім. Т.Г. Шевченка
Рибницька філія ПДУ ім. Т.Г. Шевченка
Кафедра загальнонаукових дисциплін

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з дисципліни «Офіційна мова (українська)»

Варіант № ___

Виконав (виконала):
студент (студентка) І курсу
заочного відділення
напряму «_____»
профілю «_____»
_____
(Прізвище, ім 'я по батькові у родовому відмінку)

Перевірила:
_____

Дата регістрації: _____
Дата перевірки:_____

Рибниця, 20__

2. ЗМІСТ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

2.1. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Менеджмент» профілів: «Менеджмент організації» і «Фінансовий менеджмент»

Варіант 1

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Управлінец.., діял..ст.., кінец.., біл..шіс..т.., ціл.., контрол.., американец.., україн..с..кий, загал..ний, пам'ят.., знан.., збагачуєт..ся, англійс..кий, ковз..кий, німец..кий, доповід.., ефективніс..т.., т…мяний, радіст.., корис..т..ю, відсут..ніс..т.., максимал..ний, люд..ми, київс..кий, с..вято.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Андрі..вич, зна..мий, спрац..вані, слза, вс..го, озна..млення, сер..зний, тр..х, во..вничий, па..вий, ст..бати, ..дований, трет..го, син..го, дальн..го, ма..ріти, Єлісе..вич, під..м, граві..ваний, гранул..ваний, просл..зитися, ц..ого, Ковал..в, медаль..н, н..ого.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Зїхати, безіменний, Лукянчук, оловяний, карєра, буря, обєктив, зюрмитися, мишяк, верхівя, пєдестал, пюре, Бєлгород, подвіря, довіря, духмяний, мяч, півяблука, бють, зекономити, розєднати, Вячеслав, імя, карєра, повязувати.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Проїз..ний, безжаліс..но, гігант..ський, ряс..ний, доблес..ний, захис..ник, студен..ський, тріс..нути, ус..ний, чес..ний, випус..ний, форпос..ний, контрас..ний, тиж..невий, виїз..ний, якіс..но, міс..цевий, бряз..нути, шіс..надцять.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..їхати, пр..мудрий, пр..звище, ..кинути, бе..славний, пр..сісти, ро..ходитися, пр..чорний, ..чесати, ..формувати, ..плести, пр..ліпити, ..хилити, бе..страшний, ..чистити, ..чепити, ..економити, бе..корисливий, ро..тягнути, пр…крути.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно подвоєні букви.*

Управлін..я, досягнен..я, знан..ня, мудріст..ю, плануван..я, кол..ектив, незбагнен..ий, функціонуван..я, мислен..я, прогрес.., рішен..я, числен..ий, від..ати, ін..овація, задоволен..я, здоровен..ий, тон..на, Гол..андія, нет..о, ма..са.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Будь/який, між/особистий, взаємо/дія, взаємо/відносини, зовнішньо/економічний, сміттє/провід, восьми/гранний, постачально/збутовий, тонно/кілометр, адміністративно/командний, соціально/політичний, бізнес/план, професійно/кваліфікаційний, бренд/менеджер, бізнес/тренер.

8. *Поставити іменники в родовий відмінок*: менеджер, менеджмент, директор, напрямок, успіх, ресурс, талант, контроль, лідер, завод.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: спеціальність, діяльність, мідь, здібність, річ, ціль, якість, доповідь, пам'ять, подорож.

10. *Подані слова поставте у множину*: професія, організація, підприємство, спеціаліст, фахівець, керівник, директор, інструмент, книга, доповідь.

11. *Прикметник означає:*

а) предмет;

б) ознаку предмета та його приналежність;

в) кількість предметів або їх порядок при лічбі.

Наведіть приклад прикметників (3-4), пов'язаних з вашою професією, поставте до них питання.

12. *У якому рядку всі слова - числівники*?

А) п'ять, семеро, сто сорок один; В) одна третя, восьмисотий, двоповерховий;

Б) троє, вдвоє, потроїти; Г) двадцятий, тридцять п'ять, по-перше.

13. *Провідміняйте займенник* ***ти.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

В современном мире происходит множество изменений каждую минуту, каждую секунду. Эти изменения затрагивают человека постоянно. Изменяются технологии, города, изменяются сами люди. Экономика изменяется, пожалуй, самыми быстрыми темпами. Что представляет собой жизнь человека без экономики? Хаос. Экономические отношения – это основа современной жизни. Без них невозможно прожить.

Предприятия растут, расширяют сферу своего влияния. И растёт число персонала, работающего на этих предприятиях. В связи с этим в последнее время всё больше требуется специалистов, которые могли бы этим персоналом управлять, координировать его работу. По этой причине появилась наука под названием менеджмент. Что же она из себя представляет? Во-первых, это слово нерусского происхождения. Оно произошло от английского «manage», что значит «управлять», «руководить». И этот перевод говорит сам за себя: менеджмент – это наука об управлении.

Но сколько людей столько и мнений! Каждый человек может представлять, что такое менеджмент по-своему. И не всегда это представление верно. Среди учёных тоже нет единого мнения о том, что же за наука такая менеджмент. Одни считают, что она необходима для организации производственного процесса, другие, что это наука о получении прибыли. Каждый из учёных прав по-своему. Но необходимо чётко уяснить, что же такое менеджмент на самом деле. То, что эта наука является одной из самых важных в экономике – сомнений нет. Следовательно, она нуждается в грамотном определении. Ведь нельзя же сказать, что экономика – это наука о ведении домашнего хозяйства. Такое определение было бы ошибочным. Поэтому в каждом высказывании есть доля истины. Всё зависит от того, с какой стороны на него посмотреть.

Варіант 2

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Сер..йозно, тон..ший, ціл.., контрол.., американец.., україн..с..кий, загал..ний, пам'ят.., знан.., біл..ший, міл..йон, дал..,

тіл..ки, секретар.., борот..ба, кіл..це, кин..те, близ..ко, пол..с..кий, робит..ся, мален..кий, роблят.., стан.., здаєт..ся, загал..ний.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Ра..н, бад..рий, д..готь, павіль..н, с..годні, пол…вий, ..д, кур..з, Валері..вич, ма..нез, с..мий, н..го, ма..ріння, кра..вий, павіл..н, Пушкар..в, с..рбати, заво..вники, лиц..вий, бо..вий, тр..х, ..дистий, під..мний, зовнішн..економічний, намал..ваний.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Рясний, рюкзак, бурян, любовю, безвітряний, зїзд, торфяний, повітря, бється, курєр, святковий, премєра, бюро, Ньютон, інєкція, капюшон, мільярд, компютер, пюре, гравюра, бюджет, зїхати, верхівя, звязківець, Лукянчук.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Піз..но, щас..ливий, тиж..невий, шіс..надцять, компос..ний, турис..ський, ціліс..ний, ненавис..ний, корис..ний, кіс..лявий, сер..це, добросовіс..ний, доблес..ний, шіс..сот, радіс..но, аген..ство, контрас..ний, тис..нути, сер..цевина, тиж..нями.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..білий, пр..бережний, пр..відкрити, пр..дивний, пр..чистий, бе..росяний, ро..мова, ..платити, ..шити, пр..летіти, пр..їзд, ро..питати, бе..хмарний, пр..мудрість, пр..гіркий, ро..хитати, пр..швидшити, пр..будувати, пр..браний, пр..погано.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Насін..я, стін..ий, стат..ей, шос..е, дерев'ян..ий, затиш..я, суд..я, сіл..ю, балкон..ий, цін..ий, осін..ій, бе..зоряний, сум..а, піц..а, хоб..і, віл..а, нет..о, ім..іграція, тон..а, клас...

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Південно/західний, водо/гін, молочно/товарний, водо/сховище, багато/багато, мало/помалу, російсько/український, контент/менеджер, політ/економія, дво/ярусний,

гірничо/промисловий, вище/згаданий, нижче/підписаний, буре/лом, п'яти/кутний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: день, час, бізнес, кур'єр, захист, менеджер, ресурс, контакт, договір, напрямок.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: медаль, необхідність, діяльність, ціль, швидкість, спеціальність, відповідь, зустріч, область, фальш.

10. *Подані слова поставте у множину*: стіл, свято, коробка, готель, ситуація, метод, принцип, технологія, спеціаліст, колекція.

11. *Скільки прикметників у рядку:*

Окремий, форма, великий, працюючий, різкий, теплий, місяць, яскраво.

а) один; в) три;

б) два; г) чотири.

12. *Вкажіть ряд числівників, у кожному з яких пишеться* ***ь-:***

А) тр..ох, десят..ма, п'ят..ом;

В) вісім..сот, п'ятнадцят..ма, дев'ят..мастами;

Б) дев'ятнадцят.., чотир..мастами, шістдесят..;

Г) п'ят.., вос..мому, вісім..

13. *Провідміняйте займенник* ***він.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Должностные обязанности менеджера по продажам

Менеджер по продажам:

1. Разрабатывает схемы, формы, методы и технологии продаж товаров, продвижения товаров на рынок.

2. Разрабатывает и организует проведение предпродажных мероприятий по созданию условий для планомерной продажи товаров, удовлетворения спроса покупателей на товары.

3. Осуществляет контроль за разработкой и реализацией бизнес-планов и коммерческих условий заключаемых соглашений, договоров и контрактов, оценивает степень возможного риска.

4. Изучает рынок товаров (анализирует спрос и потребление, их мотивацию и колебания, формы деятельности конкурентов) и тенденции его развития, анализирует рыночные возможности.

5. Организует сбор информации о спросе на товары, причинах его изменения (повышения, понижения), анализирует потребности покупателей.

6. Выявляет наиболее эффективные секторы рынка продаж товаров, разрабатывает комплекс мероприятий по использованию возможностей рынка товаров.

7. Разрабатывает и обеспечивает реализацию мероприятий по организации и созданию сети сбыта товаров (разработка и построение каналов движения товаров к потребителям; построение отношений с оптовыми и розничными торговыми предприятиями, иными посредниками; развитие дилерских отношений).

8. Выявляет потенциальных и перспективных покупателей товаров (оптовых и розничных торговых предприятий, иных посредников, пр.) и устанавливает деловые контакты.

9. Проводит переговоры по продажам с покупателями по следующим направлениям: представление общих сведений о товарах и их свойствах; введение значимых для продажи критериев оценки товаров; устранение сомнений в невыгодных свойствах товаров; информирование о спросе на товары и отзывах потребителей о товарах; выявление потенциальных потребностей покупателей.

10. Принимает участие в ценообразовании, прорабатывает психологические аспекты переговоров о цене, определяет способы обоснования цены, определяет формы расчетов по договорам (расчеты по аккредитиву, расчеты чеками, расчеты инкассо, расчеты по открытому счету, банковскими переводами, по товарному кредиту, платежными поручениями, пр.), разрабатывает и применяет схемы скидок в зависимости от различных факторов.

Варіант 3

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Борот..ба, залежніс..т.., прос..ба, гідніс..т.., управлінь..с..кий, особистіс..т.., міс..кий, викладац..кий, їдал..ня, бояз..кий, навчаєт..ся,

сміє..ся, збагачує..ся, ковз..кий, тон..ший, біл..ший, міл..йон, чекают.., любит.., працюют.., погоджує..ся, енергійніс..т.., товарис..кий, загал..ний, чекают.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Медаль..н, бад..рий, внутрішн.., вол..вий, во..вничий, чотир..х, міль..н, сер..зний, павіль..н, мал..ваний, Селезн..в, спрац..вані, внутрішн.., вс..го, озна..млення, Валері..вич, с..мий, н..го, син..го, ..дистий, ра..н, Сергі..вич, зовнішн.., Мурав..в, мужн..го, зна..мий.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф.*

Торфяний, Лукянівка, любовю, відїхати, здоровя, обєкт, гаряче, зєднати, півяблука, мякий, серйозний, зїхати, безіменний, безвітряний, зїзд, повітря, гарячий, помякшувати, зявитися, зєднати, повязувати, пятий, барєр, Вєтнам.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Турис..ський, компос..ний, рис..нути, облас..ний, тос..но, радіс..ний, сон..це, хвас..ливий, перехрес..ний, міс..кий, ненавис..ний, тиж..нями, об'їз..ний, чес..ність, міс..цевий, тис..нути, шіс..сот, гіган..ський, парламен..ський.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..великий, пр..добрий, пр..дорогий, пр..года, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, ро..повідь, бе..крилий, пр..сісти, пр..крити, ..фотографувати, ..палахнути, бе..корисливий, ро..тягнути, ро..чин, ро..ходити, пр..тулити, пр..браний.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Годин..ик, змаган..я, страшен..ий, тін..ю, радіст..ю, роз..броєн..я, Іл..я, цін..ий, вугіл..я, суд..я, нал..є, стат..я, молод..ю, від..іл, зберіган..я, розміщен..я, відношен..я, просуван..я, досягнен..я, відроджен..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Девелопер/менеджер, м'ясо/молочний, багато/гранний, високо/оплачуваний, хіміко/біологічний, західно/український, гірко/солоний, водо/воз, земле/коп, зовнішньо/економічний,

сміттє/збиральник, темно/темно, двох/осьовий, двадцяти/річний, соц/страхівський.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: досвід, соціум, бізнесмен, управлінець, обов'язок, прибуток, помічник, файл, документ, реквізит.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: ціль, спеціальність, ефективність, медаль, необхідність, діяльність, відповідь, зустріч, область, фальш.

10. *Подані слова поставте у множину:* майстерня, цех, сторінка, фахівець, робітник, директор, заступник, кваліфікація, установа, колекція.

11. *Які з наведених прикметників не вказують на колір або на матеріал?*

А) синій; В) залізний;
Б) кислий; Г) фіолетовий.

12. *Вкажіть речення, в якому вжито числівник.*

А) Четвірка друзів вирушила в мандри.
Б) У цьому місті я живу п'ятнадцятий рік.
В) Юрко отримав за контрольну роботу п'ятірку.
Г) На майже голих гілках висіло з десяток останніх яблук.

13. *Провідміняйте займенник* ***вони.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Права менеджера по продажам

Менеджер по продажам имеет право:

1. Самостоятельно определять формы продаж товаров и установления деловых связей с покупателями.
2. Подписывать и визировать документы в пределах своей компетенции.

3. Знакомиться с документами, определяющими его права и обязанности по занимаемой должности, критерии оценки качества исполнения должностных обязанностей.

4. Запрашивать лично или по поручению непосредственного руководителя от руководителей подразделений предприятия и специалистов информацию и документы, необходимые для выполнения своих должностных обязанностей.

5. Вносить на рассмотрение руководства предложения по совершенствованию работы, связанной с предусмотренными настоящей инструкцией обязанностями.

6. Требовать от руководства торгового предприятия обеспечения организационно-технических условий и оформления установленных документов, необходимых для исполнения должностных обязанностей.

Ответственность менеджера по продажам

Менеджер по продажам несет ответственность:

6.1. За ненадлежащее исполнение или неисполнение своих должностных обязанностей.

6.2. За правонарушения, совершенные в процессе осуществления своей деятельности, – в пределах, определенных действующим административным, уголовным и гражданским законодательством.

6.3. За причинение материального ущерба – в пределах, определенных действующим трудовым и гражданским законодательством.

Варіант 4

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Домен..щик, кул..ка, веселит..ся, приятел..ці, управлін..с..кий, різ..бяр.., добровол..ці, брех..ня, коректніс..т.., донец..кий, різ..ко, кіл..це, учител.., німец..кий, леген..ко, ріжеш.., куз..ня, діял..с..т.., ін..ший, контрол.., здібніс..т.., учас..т.., організаторс..кий, впевненіс..т.., спеціал..ніс..т.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Кур..з, копань..н, с..огодні, тр..ома, буль..н, бад..рий, вол..вий, во..вничий, син..го, сер..зний, ..дистий, нижн..го, кол..ру, верхн..го, ма..рить, гранул..ваний, намал..ваний, спрац..вані, під..йом, Ковал..в, Віталі..вич, Ма..ров, ц..го, мужн..го, майбутн..го.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Девять, зявитися, зєднаний, свято, безядерний, морквяний, компютер, вялений, рясний, Лукянівка, любовю, відїхати, здоровя, обєкт, гаряче, бється, курєр, дзвякнути, зюрмитися, мишяк, верхівя, пєдестал, память, барєр, Рейкявик, субєкт.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Випус..ний, бриз..нути, хвас..нути, виїз..ний, щас..ливий, тиж..ня, пис..нути, совіс..ний, якіс..ний, хрус..нути, жаліс..ливий, піз..ній, гіган..ський, тиж..нів, проїз..ний, чес..но, тис..нути, шіс..десят, аген..ство, балас..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..великий, пр..добрий, пр..старкуватий, пр..дорогий, пр..года, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, ро..повідь, бе..крилий, пр..мокрий, бе..межність, ро..питати, пр..міський, пр..вчивши, пр..стрій, прив’язати, пр..далеко, пр..клеїти.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Кол..ектив, ап…арат, ма..на, барок..о, коміс..ія, тон..а, шас..і, сум..а, стін..ий, невблаган..ий, ві..діл, гречан..ий, землян..ий, знан..я, цін..ий, перетворен..я, проведен..я, об’єднан..я, рішен..я, досягнен..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Всюди/хід, білий/білий, високо/вольтний, історико/філологічний, добрий/добрий, день/у/день, темно/синій, гірко/солоний, три/відсотковий, контент/менеджер, політ/економія, міні/завод, агро/фірма, водо/постачання, фото/студія.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: аудит, підпис, дизайн, графік, ступінь, закон, профіль, маркетинг, спосіб, бізнес.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: делікатність, толерантність, річ, даль, принциповість, мазь, швидкість, осінь, якість, популярність.

10. *Подані слова поставте у множину*: площа, стілець, область, управлінець, підприємство, рік, система, виробництво, організація, ціль.

11. *В якому рядку складні прикметники написані правильно?*

А) висококваліфікований, кислосолодкий; В) польсько-український, жовто-коричневий;

Б) навчальновиробничий, кисло-молочний; Г) темносірий, жовто-зелений.

12. *Числівник – це самостійна частина мови, яка вказує на*:

А) дію або стан; В) предмет чи особу;

Б) ознаку предмета; Г) число, кількість предметів, їх порядок при лічбі.

13. *Провідміняйте займенник* ***ми.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Должностные обязанности менеджера по продажам

Менеджер по продажам:

1. Организует преддоговорную работу (выбор вида договоров: дистрибьюторский, купли-продажи, пр.; определение способов и форм исполнения обязательств, разработка преддоговорной документации, согласование разногласий, анализ документации покупателей, пр.) и заключает договоры (купли-продажи, поставки, пр.).

2. Руководит организацией работ по доставке или отгрузке товаров покупателям по заключенным договорам.

3. Контролирует оплату покупателями товаров по заключенным договорам.

4. Организует сбор информации от покупателей о требованиях к качественным характеристикам товаров (сроке службы, правилах пользования, упаковке, др.), а также о требованиях к послепродажному обслуживанию.

5. Анализирует причины направления покупателями претензий, рекламаций по заключенным договорам.

6. Создает и обеспечивает постоянное обновление информационных баз о покупателях (организационно-правовые формы, адреса, реквизиты, номера телефонов, фамилии руководителей и ведущих специалистов, финансовое состояние, объемы закупок, объемы продаж, своевременность и полнота исполнения обязательств и др.).

7. Поддерживает контакт с постоянными клиентами, перезаключает договоры с ними.

8. Анализирует объемы продаж и подготавливает отчеты по результатам анализа для представления вышестоящему должностному лицу.

9. Организует и руководит проведением мероприятий по формированию потребительского спроса на товары, стимулированию продаж, координирует проведение отдельных видов рекламных кампаний, обеспечивает участие предприятия в презентациях товаров, в проводимых ярмарках, выставках.

10. Принимает участие в решении вопросов формирования и изменения направлений развития товарного ассортимента.

11. Осуществляет подбор и обучение персонала по продажам (торговых представителей, консультантов по продажам, мерчандайзеров, торговых агентов, иных работников), определяет задачи подчиненным работникам и контролирует их выполнение.

Варіант 5

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Блис..тіти, бат..ківс..кий, вінниц..кий, різ..ко, багат..ма, ремін.., літ..ні, збагачуєт..ся, ковз..кий, тон..ший, біл..ший, приязн.., кіл..це, тіл..ки, кин..те, сад.., плетут.., десят.., комунікативніс..т.., здібніс..т.., виховател.., якіс..т.., оскіл..ки, консул..тант, фахіфец.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Ді..вий, нижн..го, кол..ру, верхн..го, ма..рить, Мурав..в, зна..мий, тр..х, тін..вий, гранул..ваний, медаль..н, сер..зний, під..мний, павіль..н, бад..рість, на син..му, до н..ого, Олексі..вич, компан..н, середн..го, майбутн..го, вол..вий, прац..витий, Андрі..вич, Васил..вич.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Півящика, підвязати, розмякшити, торфяний, зїзд, девять, Заполяря, Вячеслав, воззєднання, полумя, імя, камяний, память, безіменний, інєкція, капюшон, мільярд, компютер, пюре, гравюра, бюджет, двохярусний, зявились, узгіря, святкувати.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви*

Безкорис..ливий, тіс..ний, учас..ник, совіс..ний, очис..ний, полезахис..ний, піз..ній, віс..ник, кількіс..ний, тиж..невий, шіс..надцять, парламент..ський, тос..но, якіс..но, виїз..ний, під'їз..ний, сер..цевина, шіс..сот, випус..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..берегти, пр..звище, пр..хороший, пр..дбати, пр..лягти, бе..хмарний, ро..ходитися, ..творити, ..формувати, ..цементувати, бе..журний, ..топтати, пр..копати, пр..бережний, пр..цікаво.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Від..ати, стін..ий, нал..є, жарен..ий, машин..ий, дал..ю, остан..ій, страшен..ий, плануван..я, формулюван..я, кол..ктив, досягнен..я, груп..а, шос..е, процес.., функціонуван..я, проведен..я, прагнен..я, повноважен..я, зростан..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Більш/менш, південно/східний, жовто/гарячий, темно/карий, машинно/тракторний, чорно/синій, ледве/ледве, рука/в/руку, світло/коричневий, чотири/місячний, сільсько/господарський, день/другий, соц/страх, мало/помалу, кінець/кінцем.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: запит, контракт, бізнес, план, статут, розпорядок, директор, облік, аудит, інтернет.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок:* здібність, професійність, мідь, сіль, комунікативність, ефективність, молодь, фальш, діяльність, спрямованість.

10. *Подані слова поставте у множину:* слайд, кабінет, лідер, фірма, країна, маркетолог, організація, портфель, компанія, будинок.

11. *Складні прикметники далеко/сяжний, вище/згаданий, сільсько/господарський, високо/шановний, пишуться:*

а) окремо;

б) через дефіс;

в) разом.

12. *Виділіть числівник, який означає ціле число.*

а) дві третіх; в) сім десятих;

б) сім; г) три цілих і одна друга.

13. *Провідміняйте займенник* ***ви.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Виды профессиональной деятельности менеджера

1) Управленческая деятельность. Это работа руководителя организации, учреждения, структурного подразделения, связанная с принятием управленческих решений; работа в структурных подразделениях администраций, обеспечивающих управление имуществом, землей, недвижимостью, отдельными отраслями городского хозяйства, связями с общественностью, в органах контроля и надзора.

2) Организационная деятельность. Это работа, связанная с организацией, планированием и контролем самого процесса управления территорией.

3) Планово-финансовая деятельность. Это работа в экономических и финансовых подразделениях органов власти и управления, связанная с организацией финансового планирования и управления через финансовые рычаги.

4) Маркетинговая деятельность. В отличие от маркетинга на предприятии, предметом которого является его продукция или услуги, маркетинг территории – это работа по раскрытию ее потенциала для наиболее эффективного использования.

5) Информационно-аналитическая деятельность. Объективная информация и объективный анализ действительного состояния дел всегда необходимы для принятия управленческого, экономического,

проектного решения. Почти все органы местного самоуправления сегодня имеют в своих структурах информационно-аналитические службы, которые на основании изучения больших объемов внешней и внутренней информации вырабатывают соответствующие рекомендации по улучшению дела.

6) Инновационная деятельность. Особый вид деятельности, связанный с внедрением всего нового в организацию управления.

7) Экономическая деятельность, связанная с экономическим анализом, прогнозированием и планированием социально-экономического развития территории. Сюда входит разработка текущих и перспективных планов развития территорий, взаимодействие с хозяйствующими субъектами, расчеты потребности в ресурсах, выбор наиболее эффективных решений в условиях ограниченности ресурсов;

8) Проектно-исследовательская деятельность. Это работа по экономическому обоснованию проектных решений, связанных с реконструкцией, техническим перевооружением и развитием отдельных сфер городского хозяйства; работа в экономических подразделениях специализированных проектных организаций;

9) Диагностическая деятельность. В процессе управления территорией постоянно возникают трудности и проблемы, причины и способы, преодоления которых неочевидны. Нужны профессионалы, владеющие методами системного анализа, способные разобраться в проблеме и предложить пути решения. Пока еще немногие города используют современные подходы к решению сложных проблем. Именно эту нишу призвана заполнить диагностическая деятельность менеджеров.

2.2. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Бізнес-інформатика» профілю «Архітектура підприємств»

Варіант 1

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Управлінец.., діял..ст.., модел.., біл..шіс..т.., ціл.., контрол.., американец.., україн..с..кий, загал..ний, пам'ят.., француз..кий, збагачуєт..ся, англійс..кий, ковз..кий, німец..кий, доповід.., ефективніс..т.., т…мяний, галуз.., діял..ніс..т.., відсут..ніс..т.., максимал..ний, люд..ми, київс..кий, с..вято.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Андрі..вич, зна..мий, спрац..вані, майбутн..го, вс..го, озна..млення, сер..зний, тр..х, стил..вий, па..вий, кол..ору, ..дований, трет..го, син..го, дальн..го, попередн..го, Єлісе..вич, під..м, граві..ваний, гранул..ваний, просл..зитися, ц..ого, Ковал..в, медаль..н, н..ого.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Звязок, безіменний, Лукянчук, компютер, обєкт, буря, обєктив, розвязуються, память, верхівя, пєдестал, запамятовуючий, імя, пять, бють, зекономити, розєднати, Вячеслав, обєктивний, карєра, повязувати.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Проїз..ний, безжаліс..но, гігант..ський, ряс..ний, доблес..ний, захис..ник, студен..ський, тріс..нути, ус..ний, контрас..ний, чес..ний, випус..ний, форпос..ний, контрас..ний, тиж..невий, виїз..ний, якіс..но, міс..цевий, бряз..нути, шіс..надцять.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..їхати, пр..звище, ..кинути, ро..приділення, пр..сісти, ро..ходитися, пр..чорний, ..формувати, ..плести, пр..ліпити, бе..страшний, ..чистити, ..чепити, ..економити, бе..корисливий, ро..тягнути, пр…крутити, ..писувати, ..фабрикувати, бе..коштовний, пі..пирати, во..з’єднання, ві..казати, пр..міальний, бе..ламповий.

6. *Перепишіть слова, вставляючи, де потрібно подвоєні букви.*

Управлін..я, досягнен..я, знан..ня, мудріст..ю, плануван..я, кол..ектив, функціонуван..я, мислен..я, прогрес.., рішен..я, числен..ий, від..ати, ін..овація, задоволен..я, програмуван..я, стажуван..я, розприділен..я, нет..о, ма..са, обладнан..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Будь/який, між/особистий, бізнес/інформатика, взаємо/дія, взаємо/відносини, зовнішньо/економічний, бізнес/адміністрування, восьми/гранний, бізнес/статистика, адміністративно/командний,

бізнес/план, професійно/кваліфікаційний, бізнес/тренер, об'єктно/орієнтований, інфо/комунікаційний, бізнес/процеси, слайд/презентація, організаційно-штатний, бізнес/консультант, теле/комунікаційний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: спеціаліст, директор, напрямок, успіх, ресурс, талант, контроль, лідер, завод, облік.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: спеціальність, діяльність, мідь, спіраль, здібність, річ, ціль, якість, доповідь, розкіш.

10. *Подані слова поставте у множину*: професія, організація, підприємство, спеціаліст, фахівець, керівник, директор, інструмент, книга, доповідь.

11. *Прикметник означає:*

а) предмет;

б) ознаку предмета та його приналежність;

в) кількість предметів або їх порядок при лічбі.

Наведіть приклад прикметників (3-4), пов'язаних з вашою професією, поставте до них питання.

12. *У якому рядку всі слова - числівники*?

А) п'ять, семеро, сто сорок один; В) одна третя, восьмисотий, двоповерховий;

Б) троє, вдвоє, потроїти; Г) двадцятий, тридцять п'ять, по-перше.

13. *Провідміняйте займенник* ***ти.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Бизнес-администрирование – это самые востребованные методы и методики бизнес-анализа; это возможность эффективно управлять бизнесом или предприятием, анализировать сложные задачи и принимать стратегические решения. Основным содержанием системы

бизнес-администрирования является механизм управления, состоящий из:

– принципов бизнес-администрирования, под которыми понимаются фундаментальные истины, и на которых строится система управления в целом или отдельные ее части: с практической точки зрения их можно рассматривать как правила, на основе которых руководитель строит свою деятельность;

– функций бизнес-администрирования, которые являются первичной, определяющей частью системы управления;

– методов бизнес-администрирования, которые представляют собой способы осуществления целенаправленного воздействия на производственный коллектив или отдельного работника; они отличаются друг от друга своей мотивационной характеристикой и делятся на административные, экономические, социально-экономические и социально-психологические;

– стиля руководства: совокупность методов, приемов и действий, наиболее характерных для руководителя в его отношения с подчиненными.

Термин «администрация», определяющий назначение данной деятельности, происходит от латинского «administrare», на которой изъяснялись древние римляне, славившиеся жесткой централизацией управления, и означает «служить для». Поэтому он относится к высшей части управленческой иерархии, руководящему персоналу учреждения.

Классическая теория научного менеджмента зародилась в начале XX в., и являлась попыткой решить острые проблемы современного общественного производства. Большой вклад в «классическую теорию» управления внес Г. Файоль, французский инженер, ученый, исследователь. Файоль первым перестал рассматривать управление как «исключительную привилегию» высшего руководства. Он доказывал, что административные функции существуют на любом уровне организации, но чем выше уровень управления, тем выше административная ответственность.

Администрирование есть высший уровень управления организацией в целом, структурно высшая ступень организационной иерархии, имеющая выход на внешние связи. Административная деятельность – это деятельность по управлению коллективом, направленная на решение внешних задач и создание в нем наилучших условий для этого.

Сложная структура современной организации образует единое целое благодаря целенаправленному воздействию на ее основные связи и процессы. Это достигается в результате управленческой деятельности, представляющей собой сочетание различных функций, каждая из которых направлена на решение сложных специфических проблем взаимодействия.

Варіант 2

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Сер..йозно, тон..ший, біл..ший, міл..йон, чекают.., досліджен.., рішен.., навчаєт..ся, вимірювал..ний, тіл..ки, секретар.., борот..ба, реал..ний, управлін..с..кий, проводит.., долучают..ся, близ..ко, пол..с..кий, підтримуєт..ся, робит..ся, мален..кий, роблят.., стан.., здаєт..ся, загал..ний.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Ра..н, бад..рий, спрац..ваний, павіль..н, с..годні, пол…вий, ..д, кур..з, Валері..вич, чотир..ох, с..мий, н..го, ма..ріння, кра..вий, павіл..н, Пушкар..в, с..рбати, заво..вники, лиц..вий, бо..вий, тр..х, ..дистий, під..мний, зовнішн..економічний, намал..ваний.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Рясний, рюкзак, бурян, любовю, безвітряний, зїзд, торфяний, повітря, бється, курєр, святковий, премєра, бюро, Ньютон, інєкція, капюшон, мільярд, компютер, пюре, гравюра, бюджет, зїхати, верхівя, звязківець, Лукянчук.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Піз..но, щас..ливий, тиж..невий, шіс..надцять, компос..ний, турис..ський, ціліс..ний, ненавис..ний, корис..ний, кіс..лявий, сер..це, добросовіс..ний, доблес..ний, шіс..сот, радіс..но, аген..ство, контрас..ний, тис..нути, сер..цевина, тиж..нями.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..білий, пр..бережний, пр..відкрити, пр..чистий, ро..мова, ..платити, ..шити, пр..летіти, пр..їзд, ро..питати, бе..хмарний,

пр..гіркий, ро..хитати, пр..швидшити, пр..будувати, пр..браний, пр..погано, бе..печний, пр..близити, ро..чеплення, пр..стрій, ..пектр, ..дружитися, ро..тирання, пр..буток.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Сум..а, плануван..я, піц..а, розумін..я, хоб..і, віл..а, нет..о, ім..іграція, тон..а, клас.., суб..ота, забезпечен..я, попереджен..я, жит..євий, відображен..я, процес.., поширен..я, програм..іст, парал..ель, інстал..яція.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Багато/багато, інтернет/ресурси, слайд/презентація, мало/помалу, бізнес/діяльність, інформаційно/логічний, бізнес/архітектура, програмно/апаратний, нафто/переробний, фінансово/господарський, російсько/український, дво/ярусний, гірничо/промисловий, вище/згаданий, нижче/підписаний, п’яти/кутний, фірма/розробник, бізнес/діяльність, документо/оборот, бізнес/стратегія.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: аналіз, час, бізнес, кур’єр, захист, менеджер, ресурс, контакт, договір, напрямок.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: медаль, необхідність, діяльність, ціль, швидкість, спеціальність, відповідь, зустріч, область, фальш.

10. *Подані слова поставте у множину*: стіл, свято, коробка, готель, ситуація, метод, принцип, технологія, спеціаліст, колекція.

11. *Скільки прикметників у рядку:*

Окремий, форма, великий, працюючий, різкий, теплий, місяць, яскраво.

а) один; в) три;

б) два; г) чотири.

12. *Вкажіть ряд числівників, у кожному з яких пишеться* ***ь-:***

А) тр..ох, десят..ма, п’ят..ом;

В) вісім..сот, п’ятнадцят..ма, дев’ят..мастами;

Б) дев’ятнадцят.., чотир..мастами, шістдесят..;

Г) п’ят.., вос..мому, вісім…

13. *Провідміняйте займенник* ***він.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім’я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Сущность бизнеса состоит в соединении материальных, финансовых, трудовых и информационных ресурсов в целях производства товаров, предназначенных для продажи другим экономическим агентам – предприятиям, организациям, гражданам. Один и тот же бизнес может быть реализован на различных предприятиях последовательно во времени или же параллельно. Одно и то же предприятие может стать ареной функционирования различных бизнесов. Роль бизнеса в обществе достаточно ярко может быть проиллюстрирована на примере роли предприятия как наиболее устойчивой формы бизнеса. Роль предприятия (или фирмы – эти понятия употребляются как синонимы) многогранна, а его сущность многофункциональна. Согласно взглядам одних экономистов, основное назначение предприятия – служить источником дохода для собственников (акционеров); другие считают, что суть предприятия в производстве продукции, удовлетворении материальных потребностей общества; третьи, говоря о предприятии, имеют в виду его функцию обеспечения занятости. Сторонники комплексного подхода отмечают целый ряд дополнительных существенных функций предприятия в современном обществе. Сущность связей предприятия (или бизнеса в целом) с другими экономическими и социальными субъектами можно обобщенно охарактеризовать понятием ожидания.

Варіант 3

1. Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м’який знак.

Магістерс..ка, залежніс..т.., прос..ба, спіл..ний, викладац..кий, особистіс..т.., міс..кий, знан.., їдал..ня, бояз..кий, багатен..ко, здійснюєт..ся, мул..тимедійний, збагачуєт..ся, філ..трація, тон..ший, біл..ший, міл..йон, чекают.., таблиц.., працюют.., погоджуєт..ся, енергійніс..т.., товарис..кий, правил..ний.

2. Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення ***ьо*** *і* ***йо****.*

Медаль..н, бад..рий, внутрішн.., вол..вий, чотир..х, міль..н, сер..зний, павіль..н, мал..ваний, Селезн..в, спрац..вані, зовнішн.., вс..го, озна..млення, Валері..вич, с..мий, н..го, син..го, ..дистий, ра..н, Сергі..вич, с..мого, Мурав..в, мужн..го, зна..мий.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф; розподіліть слова у дві колонки.*

Відїхати, здоровя, обєкт, гаряче, вязати, мякий, звязки, обєм, серйозний, зїхати, безіменний, безвітряний, зїзд, повітря, гарячий, помякшувати, зявитися, обєднання, зєднати, повязувати, пятий, барєр, Вєтнам, напамять, бє.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Турис..ський, компос..ний, рис..нути, облас..ний, тос..но, радіс..ний, сон..це, хвас..ливий, перехрес..ний, міс..кий, ненавис..ний, тиж..нями, об'їз..ний, чес..ність, міс..цевий, тис..нути, шіс..сот, гіган..ський, парламен..ський.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..великий, пр..дорогий, пр..года, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, ро..повідь, пр..сісти, пр..крити, ..фотографувати, ..палахнути, бе..корисливий, ро..тягнути, ро..чин, ро..ходити, пр..тулити, пр..браний, бе..коштовно, ..кріпити, ро..тупитися, ..читувати, бе..посередній, пр..бічник, пр..хитрий.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Годин..ик, змаган..я, від..іл, зберіган..я, розміщен..я, відношен..я, просуван..я, досягнен..я, відроджен..я, інстал..яція, процес.., парал..ель, програм..іст, функціонуван..я, ап..аратний, дан..ий, програм..а, спеціалізован..ий, програм..не забезпечен..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Високо/оплачуваний, бізнес/одиниця, гірничо/промисловий, зовнішньо/економічний, сміттє/збиральник, темно/темно, двох/осьовий, двадцяти/річний, Web/адміністратор, інформаційно/логічний, бізнес/правила, бізнес/рішення,

програмно/апаратний, нафто/переробний, фінансово/господарський, російсько/український, дво/ярусний, вище/згаданий, нижче/підписаний, п'яти/кутний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: досвід, соціум, бізнесмен, управлінець, обов'язок, прибуток, помічник, файл, документ, реквізит.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: любов, сердечність, далеч, емаль, фальш, височінь.

10. *Подані слова поставте у множину:* майстерня, цех, менеджер, фахівець, робітник, директор, заступник, кваліфікація, установа, колекція.

11. *Які з наведених прикметників не вказують на колір або на матеріал?*

А) синій; В) залізний;
Б) кислий; Г) фіолетовий.

12. *Вкажіть речення, в якому вжито числівник.*

А) Четвірка друзів вирушила в мандри.
Б) У цьому місті я живу п'ятнадцятий рік.
В) Юрко отримав за контрольну роботу п'ятірку.
Г) На майже голих гілках висіло з десяток останніх яблук.

13. Провідміняйте займенник ***вони.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Архитектура информационных технологий и архитектура предприятия в целом как раз и является основным механизмом интерпретации и реализации целей организации через адекватные ИТ-инфраструктуру и системы. Это достигается через создание определенного количества взаимосвязанных архитектурных представлений. Имеется множество методик описания архитектуры, и все они разбивают архитектуру предприятия на различное количество

моделей и определений, которые относятся к таким областям, как бизнес, информация, прикладные системы, технологическая инфраструктура.

Бизнес-модели описывают стратегию организации, структуры управления, требования, ограничения и правила, а также основные бизнес-процессы, включая взаимосвязи и зависимости между ними. Т.е. бизнес-архитектура описывает на уровне предприятия в целом то, как реализуются основные функции организации, включая организационные и функциональные структуры, роли и ответственности.

Архитектура информации определяет ключевые активы, связанные со структурированной и неструктурированной информацией, требующейся для бизнеса, включая расположение, время, типы файлов и баз данных и других информационных хранилищ.

Архитектура прикладных систем описывает те системы, которые и обеспечивают необходимый функционал для реализации логики бизнес-процессов организации.

С точки зрения технологической архитектуры, важные модели включают описание ИТ-сервисов, которые требуются для реализации перечисленных выше трех других областей архитектуры. Причем логические модели ИТ-сервисов построены в абстрактной, технологически независимой форме и оставляют свободу для оптимального выбора конкретных технологий. Но, в конце концов архитектура предприятия завершается физическими моделями, которые определяются технологиями, аппаратными и программными платформами, выбранными для реализации ИТ-сервисов.

Варіант 4

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Пам'ят.., кул..ка, унікал..ний, веселит..ся, властивіст.., читают.., секретар.., добровол..ці, брех..ня, бат..ківс..кий, донец..кий, різ..ко, кіл..це, бібліотекар.., німец..кий, леген..ко, ріжеш.., унікал..ний, діял..ніс..т.., ін..ший, контрол.., здібніс..т.., учас..т.., організаторс..кий, впевненіс..т...

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Кур..з, копань..н, с..огодні, тр..ома, ра..н, бад..рий, вол..вий, во..вничий, син..го, сер..зний, ..дистий, нижн..го, кол..ру, верхн..го, ма..рить, гранул..ваний, намал..ваний, спрац..вані, під..м, Ковал..в, Віталі..вич, Ма..ров, ц..го, мужн..го, майбутн..го.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Девять, зявитися, зєднаний, свято, безядерний, компютер, рясний, відїхати, здоровя, обєкт, гаряче, бється, курєр, пєдестал, память, барєр, Рейкявик, субєкт, память, розєднати, пятсот, опамятатися, пять, бюро, інтервю.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Випус..ний, бриз..нути, хвас..нути, виїз..ний, щас..ливий, тиж..ня, пис..нути, совіс..ний, якіс..ний, хрус..нути, жаліс..ливий, піз..ній, гіган..ський, тиж..нів, проїз..ний, чес..но, тис..нути, шіс..десят, аген..ство, балас..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..великий, пр..добрий, пр..старкуватий, пр..дорогий, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, ро..повідь, бе..крилий, пр..мокрий, бе..межність, ро..питати, пр..міський, пр..вчивши, пр..стрій, пр..в’язати, пр..далеко, пр..клеїти, пр..мусити, ро..клад, ві..писати, бе..таланний, на..пис, бе..контактний.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Кол..ектив, ап..арат, коміс..ія, тон..а, сум..а, ві..діл, знан..я, цін..ий, перетворен..я, проведен..я, об’єднан..я, рішен..я, досягнен..я, інстал..яція, процес.., парал..ель, програм..іст, функціонуван..я, ап..аратний, дан..ий.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Фірма/розробник, бізнес/діяльність, документо/оборот, бізнес/стратегія, добрий/добрий, день/у/день, три/відсотковий, політ/економія, міні/завод, агро/фірма, Web/дизайнер, інформаційно/логічний, бізнес/правила, бізнес/рішення,

слайд/презентація, бізнес/моделі, програмно/технічний, інтернет/ресурси, інфра/структура, довго/часний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: аудит, підпис, дизайн, керівник, порядок, ринок, закон, асортимент, маркетинг, спосіб.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: делікатність, толерантність, річ, даль, принциповість, мазь, швидкість, осінь, якість, популярність.

10. *Подані слова поставте у множину*: площа, стілець, область, управлінець, підприємство, рік, система, виробництво, організація, ціль.

11. *В якому рядку складні прикметники написані правильно?*

А) висококваліфікований, кислосолодкий; В)польсько-український, жовто-коричневий;

Б) навчальновиробничий, кисломолочний; Г)темно-сірий, жовто-зелений.

12. *Числівник – це самостійна частина мови, яка вказує на* :

А) дію або стан; В) предмет чи особу;

Б) ознаку предмета; Г) число, кількість предметів, їх порядок при лічбі.

13. *Провідміняйте займенник* ***ми.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Архитектура предприятия является динамичным и мощным инструментом, который помогает организациям в процессе понимания своей собственной структуры и способов выполнения своей работы и функций. Она обеспечивает «карту» предприятия и «план маршрута» по изменению как в бизнес-областях, так и в области технологий.

Как правило, архитектура предприятия принимает форму достаточно обширного набора моделей, которые описывают структуру и функции предприятия. Важной областью использования

этих моделей является систематизация процесса планирования информационных технологий и обеспечение лучших условий для процесса принятия решений.

Архитектура предприятия – это скорее процесс, чем некоторый статический предмет. Архитектура предприятия не является простым предметом. Существующие уже сегодня методики описания архитектуры предприятия позволяют организовать соответствующий процесс при наличии даже минимального количества первоначальной информации в интуитивной и естественной манере. При этом полнота описания архитектуры может наращиваться постепенно, по мере того, как растет понимание объекта описания архитектуры – структуры и функций предприятия, а также обеспечивающих информационных технологиях.

При разработке архитектуры предприятия приходится иметь дело с большим количеством измерений и связей между ними, которые необходимо учитывать. Поэтому не случайно, что многие методики описания архитектуры имеют свои корни в такой дисциплине, как системный анализ. Вообще говоря, разработка архитектуры предприятия не является техническим процессом, который связан исключительно с информационными технологиями. Конечно, для ее разработки, как правило, используются соответствующие технологические инструменты, но в большинстве своем это инструменты, которые позволяют создавать диаграммы и тексты, т.е. знакомые большинству людей программные пакеты. Использование таких достаточно простых инструментов на основе соответствующих методик тем не менее позволяет собирать базовую информацию о деятельности организации, связывать между собой различные факты и делать умозаключения, которые упрощают и проясняют процесс принятия сложных решений, повторяющийся в бизнесе каждый день

Варіант 5

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Блис..тіти, контрол.., рибниц..кий, різ..ко, багат..ма, ремін.., літ..ні, збагачуєт..ся, властивіс..т.., тон..ший, біл..ший, приязн.., кіл..це, тіл..ки, кин..те, сад.., плетут.., десят.., комунікативніс..т.., здібніс..т.., можут.., якіс..т.., оскіл..ки, консул..тант, фахіфец.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Ді..вий, нижн..го, кол..ру, верхн..го, ма..рить, Мурав..в, зна..мий, тр..х, тін..вий, гранул..ваний, медаль..н, сер..зний, під..мний, павіль..н, бад..рість, на син..му, до н..ого, Олексі..вич, компань..н, середн..го, майбутн..го, вол..вий, прац..витий, Андрі..вич, Васил..вич.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Півящика, підвязати, розмякшити, торфяний, зїзд, девять, Вячеслав, воззєднання, полумя, імя, камяний, память, безіменний, інєкція, пятнадцять, мільярд, компютер, бюро, бюджет, двохярусний, зявились, святкувати, авантюра, девять, навязливий.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви*

Безкорис..ливий, тіс..ний, учас..ник, совіс..ний, очис..ний, полезахис..ний, піз..ній, віс..ник, кількіс..ний, тиж..невий, шіс..надцять, парламен..ський, тос..но, якіс..но, виїз..ний, під'їз..ний, сер..цевина, шіс..сот, випус..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..берегти, пр..звище, пр..хороший, ..сипати, пр..дбати, пр..лягти, бе..хмарний, ро..ходитися, ..творити, ..формувати, ..цементувати, бе..журний, ..топтати, пр..копати, пр..бережний, пр..цікаво, пр..чіп, пр..стрій, бе..посередній, пр..точений, на..пис, не..проможний, бе..перечний, ро..сипати, ..тримувати.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Від..ати, машин..ий, плануван..я, формулюван..я, кол..ктив, досягнен..я, груп..а, функціонуван..я, проведен..я, прагнен..я, повноважен..я, зростан..я, відроджен..я, інстал..яція, процес.., парал..ель, програм..іст, прогрес..вний, ап..аратний, дан..ий, спеціалізован..ий, програм..не забезпечен..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Бізнес/функції, більш/менш, рука/в/руку, чотири/місячний, день/другий, мало/помалу, кінець/кінцем, бізнес/області, агро/фірма, Web/дизайнер, довго/часний, інформаційно/логічний, бізнес/правила,

бізнес/рішення, документо/оборот, слайд/презентація, бізнес/моделі, програмно/технічний, інтернет/ресурси, інфра/структура.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: запит, контракт, клієнт, бізнес, план, продаж, ярмарок, статут, розпорядок, директор.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок:* здібність, професійність, мідь, сіль, комунікативність, ефективність, молодь, фальш, діяльність, спрямованість.

10. *Подані слова поставте у множину:* менеджер, кабінет, лідер, фірма, країна, маркетолог, організація, портфель, компанія, будинок.

11. *Складні прикметники* ***далеко/сяжний, вище/згаданий, сільсько/господарський, високо/шановний*** *пишуться:*

а) окремо;
б) через дефіс;
в) разом.

12. *Виділіть числівник, який означає ціле число.*

а) дві третіх; в) сім десятих;
б) сім; г) три цілих і одна друга.

13. *Провідміняйте займенник* ***ви.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Хорошая архитектура предприятия обеспечивает сбалансированный анализ фактов об организации и дает руководству способы изучения своих организаций и их функционирования, помогает им формулировать новые стратегии, дает направление в процессе планирования развития для того, чтобы организации соответствовали постоянно меняющимся условиям и приоритетам. Речь идет, конечно, о среднесрочных и долгосрочных горизонтах планирования как с точки зрения бизнеса, так и с точки зрения технологий. Хорошая архитектура предприятия обеспечивает

быстроту реакции и гибкость, что находит отражение в соответствующих организационных формах, процессах, системах, информации и портфеле прикладных систем.

Пользователями архитектуры предприятия является достаточно обширная аудитория специалистов и руководителей:

– профессионалы в области создания информационных систем, которые вовлечены в соответствующие корпоративные проекты создания важных для предприятия приложений;

– системные архитекторы, которые отвечают за создание архитектуры отдельных информационных систем;

– бизнес-аналитики, которые ведут процесс проектирования организационных структур и бизнес-процессов;

– руководители, заинтересованные в систематическом, структурированном анализе проблем и возможностей, которые открываются перед бизнесом.

Если посмотреть на те цели, которые преследуются самыми различными подходами к описанию архитектуры предприятия, то в успешных, правильных методиках можно найти много общего:

– использование для анализа множества точек зрения на объект изучения (предприятие и его информационные системы) для того, чтобы «разделять и властвовать» в процессе борьбы с объективной сложностью реального мира. Важно понимать, что ни одна отдельно взятая точка зрения не является достаточной для понимания всего целого;

– для того чтобы обеспечить процесс синтеза, все модели, которые включены в архитектуру, связываются с другими моделями. Они являются либо более детальной декомпозицией, либо связанными между собой представлениями. Это богатство взаимосвязей между моделями напрямую определяет качество архитектуры.

2.3. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Автоматизація технологічних процесів і виробництв» профілю «Автоматизація технологічних процесів і виробництв»

Варіант 1

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м’який знак.*

Важливіст.., управлінец.., діял..ст.., модел.., біл..шіс..т.., ціл.., контрол.., американец.., україн..с..кий, загал..ний, пам’ят..,

промисловіс..т.., спеціалізуєт..ся, англійс..кий, надійніс..т.., німец..кий, доповід.., ефективніс..т.., фундаментал..ний, галуз.., діял..ніс..т.., відсут..ніс..т.., максимал..ний, люд..ми, обчислювал..ний, кіл..кісно.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Андрі..вич, зна..мий, спрац..вані, майбутн..го, вс..го, озна..млення, сер..зний, тр..х, стил..вий, па..вий, кол..ору, ..дований, трет..го, син..го, дальн..го, попередн..го, Єлісе..вич, під..м, граві..ваний, гранул..ваний, просл..зитися, ц..ого, Ковал..в, медаль..н, н..ого.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Звязок, безіменний, Лукянчук, компютер, обєкт, буря, обєктив, розвязуються, память, повязаний, обєднаний, запамятовуючий, імя, пять, бють, зекономити, розєднати, Вячеслав, обєктивний, карєра, повязувати.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Проїз..ний, безжаліс..но, гіган..ський, ряс..ний, доблес..ний, захис..ник, студен..ський, тріс..нути, ус..ний, контрас..ний, чес..ний, випус..ний, форпос..ний, контрас..ний, тиж..невий, виїз..ний, якіс..но, міс..цевий, бряз..нути, шіс..надцять.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..їхати, пр..звище, ..кинути, ро..приділення, пр..сісти, ро..ходитися, ..ниження, ..формувати, пі..вищення, бе..страшний, ..чистити, ..чепити, ..економити, бе..корисливий, ро..тягнути, пр..крутити, ..писувати, пі..готовка, ..фабрикувати, бе..коштовний, пі..пирати, во..з’єднання, ві..казати, пр..міальний, бе..ламповий.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно подвоєні букви.*

Управлін..я, досягнен..я, знан..я, урахуван..я, плануван..я, кол..ектив, функціонуван..я, мислен..я, прогрес.., рішен..я, числен..ий, від..ати, ін..овація, задоволен..я, програмуван..я, стажуван..я, розприділен..я, нет..о, мас..а, обладнан..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Будь/який, між/особистий, соціально/економічний, взаємо/дія, взаємо/відносини, зовнішньо/економічний, машино/будівник, восьми/гранний, фондо/місткість, адміністративно/командний, бізнес/план, бізнес/консультант, професійно/кваліфікаційний, конструктивно/технологічний, організаційно/штатний, бізнес/процеси, об'єктно/орієнтований, інфо/комунікаційний, слайд/презентація, теле/комунікаційний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: спеціаліст, директор, напрямок, успіх, ресурс, процес, контроль, газ, завод, облік.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: спеціальність, діяльність, мідь, спіраль, здібність, річ, ціль, якість, доповідь, розкіш.

10. *Подані слова поставте у множину*: професія, організація, підприємство, спеціаліст, фахівець, керівник, директор, інструмент, книга, доповідь.

11. *Прикметник означає:*

а) предмет;

б) ознаку предмета та його приналежність;

в) кількість предметів або їх порядок при лічбі.

Навести приклад прикметників (3-4), пов'язаних з вашою професією, поставте до них питання.

12. *У якому рядку всі слова - числівники*?

А) п'ять, семеро, сто сорок один; В) одна третя, восьмисотий, двоповерховий;

Б) троє, вдвоє, потроїти; Г) двадцятий, тридцять п'ять, по-перше.

13. *Провідміняйте займенник* ***ти.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Рассмотрим классификации автоматических линий машиностроительного производства по различным признакам.

По технологическому признаку различают линии механообработки, сборки, сварки, окраски и т.д., а также комплексные линии. Последние включают позиции штамповки, механообработки, термообработки и сборки. Наиболее часто такие линии встречаются в подшипниковом производстве и при изготовлении деталей автомобилей.

По технологической гибкости линии бывают непереналаживаемые, для групповой обработки и гибкие. Линии для групповой обработки проектируются по условной детали, которая включает все элементы данной детали. Детали одной группы относятся к одному типу деталей (валы, диски, рычаги), имеют одинаковый технологический маршрут обработки и отличаются только размером поверхностей. Примером могут служить вилки карданных валов, промежуточные валы коробки передач, ступицы колес различных автомобилей.

Непереналаживаемые линии проектируются для обработки деталей с большой программой выпуска, конструкция которых не меняется длительное время (например, детали подшипников качения, изделия оборонной промышленности). Гибкие линии обладают возможностью переналадки для обработки однотипных хотя и различных деталей, имеющих одинаковый маршрут обработки.

Линии для групповой обработки характеризуются возможностью обработки двух-трех однотипных деталей без переналадки оснастки и оборудования.

По принципу работы линии разделяются на две группы.

Первую группу представляют линии циклического действия. Для этих линий характерна периодичность перемещения объекта производства по линии и цикличность работы, когда все элементы цикла (установка, обработка, снятие и транспортировка детали) выполняются последовательно один за другим, не перекрываясь по времени. Производительность линии циклического действия ограничивается из-за потерь на холостые ходы. Однако эти линии имеют большие технологические возможности, так как позволяют обрабатывать самые разнообразные детали и собирать разные агрегаты машин (двигатели, редукторы, фильтры и т.д.). Поэтому основной парк автоматических линий в машиностроении – это линии циклического действия.

Вторая группа линий по принципу действия – это линии непрерывного действия. В этих линиях объект производства перемещается непрерывно, и во время перемещения выполняются рабочие ходы. Таким образом, сводятся к минимуму внутрицикловые потери и обеспечивается высокая производительность.

Линии непрерывного действия создаются на базе роторных машин, и их часто называют роторными линиями.

Варіант 2

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Сер..йозно, тон..ший, біл..ший, міл..йон, чекают.., досліджен.., рішен.., навчаєт..ся, вимірювал..ний, тіл..ки, секретар.., борот..ба, реал..ний, управлін..с..кий, проводит.., долучают..ся, експериментал..но, обчислювал..ний, номінал..ний, робит..ся, поділяєт..ся, роблят.., точніс..т.., здаєт..ся, загал..ний.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Ра..н, ціл..вий, спрац..ваний, регул..ваний, с..годні, безпосередн.., ..д, кур..з, Валері..вич, чотир..ох, с..мий, н..го, контрол..ваний, кра..вий, павіл..н, Пушкар..в, с..рбати, заво..вники, лиц..вий, бо..вий, тр..х, ..дистий, навколишн..го, зовнішн..економічний, намал..ваний.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Зєднати, обєкт, безвітряний, повітря, обєктивний, бється, курєр, святковий, премєра, бюро, Ньютон, інєкція, обєднаний, мільярд, компютер, зєднання, звязаний, бюджет, зїхати, звязківець, Лукянчук, субєктивний.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Піз..но, щас..ливий, тиж..невий, шіс..надцять, компос..ний, турис..ський, ціліс..ний, ненавис..ний, корис..ний, кіс..лявий, сер..це, добросовіс..ний, доблес..ний, шіс..сот, радіс..но, аген..ство, контрас..ний, тис..нути, сер..цевина, тиж..нями.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..білий, ро..робити, пр..відкрити, пр..чистий, ро..мова, ..платити, ..шити, пр..летіти, пр..їзд, ро..питати, запе..печує, пр..гіркий, ро..хитати, пр..швидшити, пр..будувати, пр..браний, пр..погано, бе..печний, пр..близити, ро..чеплення, пр..стрій, ..пектр, ..дружитися, ро..тирання, пр..буток.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Сум..а, плануван..я, піц..а, розумін..я, хоб..і, віл..а, нет..о, ім..іграція, тон..а, клас.., суб..ота, забезпечен..я, попереджен..я, жит..євий, відображен..я, процес.., поширен..я, програм..іст, парал..ель, спів..ідношен..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Багато/функціональний, інтернет/ресурси, слайд/презентація, мало/помалу, ремонто/придатність, інформаційно/логічний, праце/здатний, програмно/апаратний, гідро/механічний, фінансово/господарський, російсько/український, дво/ярусний, гірничо/промисловий, вище/згаданий, нижче/підписаний, п’яти/кутний, фірма/розробник, високо/організований, документо/оборот, комплексно/автоматизований.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: аналіз, час, насос, кур’єр, захист, параметр, ресурс, процесор, договір, напрямок.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: медаль, необхідність, діяльність, ціль, швидкість, спеціальність, відповідь, зустріч, область, фальш.

10. *Подані слова поставте у множину*: стіл, свято, коробка, конструкція, ситуація, метод, принцип, технологія, спеціаліст, колекція.

11. *Скільки прикметників у рядку:*

Окремий, форма, великий, працюючий, різкий, теплий, місяць, яскраво.

а) один; в) три;

б) два; г) чотири.

12. *Вкажіть ряд числівників, у кожному з яких пишеться* ***ь-:***

А) тр..ох, десят..ма, п’ят..ом;

В) вісім..сот, п’ятнадцят..ма, дев’ят..мастами;

Б) дев’ятнадцят.., чотир..мастами, шістдесят..;

Г) п’ят.., вос..мому, вісім..

13. *Провідміняйте займенник* ***він.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім’я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Автоматизация технологических процессов невозможна без детального изучения объектов технологических процессов. Под объектами технологических процессов понимается совокупность технических средств и устройств, подлежащих автоматизации. Поэтому получение качественной модели объекта во многом и определяет успех автоматизации производственных процессов.

Человек в своей повседневной практической деятельности широко использует различные модели, которые применяются либо для изучения механизма явлений, проходящих в системах и объектах, либо для прогнозирования их функционирования. Так в области теории управления широкое распространение получили математические модели объектов управления, используемые как для анализа, так и для синтеза систем управления. Для облегчения работы с разнообразными объектами управления их разбивают на группы:

− статические объекты;

− динамические объекты;

− линейные объекты;

− нелинейные объекты;

− непрерывные объекты;

− дискретные объекты;

− стационарные объекты;

− нестационарные объекты;

− объекты с сосредоточенными параметрами; − объекты с распределенными параметрами.

Под моделью обычно понимается выраженная в той или иной форме информация о наиболее существенных характеристиках объекта. По способу представления данной информации выделяют следующие типы моделей:

– словесные или вербальные модели;

– физические модели (уменьшенные копии реальных объектов, иногда другой физической природы, позволяющие имитировать процессы в исследуемом объекте);

– математические модели (информация об исследуемом объекте или системе представляется в виде математических терминов).

В свою очередь математические модели делятся на: – графические;

– табличные;

– алгоритмические;

– аналитические.

В частности, аналитические модели представляют собой отражение взаимосвязей между переменными объекта в виде математической формулы или группы таких формул.

Варіант 3

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Магістерс..ка, залежніс..т.., функціонал..ний, спіл..ний, викладац..кий, особистіс..т.., міс..кий, знан.., загал..ний, бояз..кий, багатен..ко, здійснюєт..ся, мул..тимедійний, збагачуєт..ся, філ..трація, тон..ший, біл..ший, міл..йон, чекают.., таблиц.., працюют.., погоджуєт..ся, енергійніс..т.., товарис..кий, правил..ний.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Медаль..н, бад..рий, внутрішн.., вол..вий, чотир..х, міль..н, сер..зний, павіль..н, мал..ваний, Селезн..в, спрац..вані, зовнішн.., вс..го, озна..млення, Валері..вич, с..мий, н..го, син..го, ..дистий, ра..н, Сергі..вич, с..мого, Мурав..в, мужн..го, зна..мий.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Відїхати, обєктивний, обєкт, гаряче, вязати, мякий, звязки, обєм, серйозний, зїхати, безіменний, безвітряний, зїзд, субєктивний,

гарячий, помякшувати, зявитися, обєднання, зєднати, повязувати, пятий, барєр, Вєтнам, напамять, бє.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Турис..ський, компос..ний, рис..нути, облас..ний, тос..но, радіс..ний, сон..це, хвас..ливий, перехрес..ний, місь..кий, ненавис..ний, тиж..нями, об'їз..ний, чес..ність, міс..цевий, тис..нути, шіс..сот, гіган..ський, парламен..ський.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..великий, пр..значення, пр..года, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, пр..ймається, пр..сісти, пр..крити, ..фотографувати, ро..чеплення, бе..корисливий, ро..тягнути, ро..чин, ро..ходити, пр..тулити, пр..браний, бе..коштовно, ..кріпити, ро..тупитися, ..читувати, бе..посередній, пр..бічник, пр..хитрий.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Годин..ик, проектуван..я, від..іл, зберіган..я, розміщен..я, відношен..я, просуван..я, досягнен..я, відроджен..я, проведен..я, процес.., парал..ель, програм..іст, функціонуван..я, ап..аратний, дан..ий, програм..а, спеціалізован..ий, програм..не забезпечен..я, ін..оваційний.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Високо/оплачуваний, бізнес/одиниця, гірничо/промисловий, зовнішньо/економічний, сміттє/збиральник, темно/темно, двох/осьовий, двадцяти/річний, багато/разовість, інформаційно/логічний, трудо/місткість, бізнес/рішення, програмно/апаратний, високо/кваліфікований, фінансово/господарський, російсько/український, дво/ярусний, вище/згаданий, нижче/підписаний, гідро/механічний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: досвід, процес, бізнесмен, управлінець, обов'язок, прибуток, помічник, файл, документ, реквізит.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: любов, сердечність, далеч, емаль, фальш, височінь, щирість, подорож.

10. *Подані слова поставте у множину:* майстерня, цех, конструкція, фахівець, робітник, директор, заступник, кваліфікація, установа, колекція.

11. *Які з наведених прикметників не вказують на колір або на матеріал?*

А) синій; В) залізний;

Б) кислий; Г) фіолетовий.

12. *Вкажіть речення, в якому вжито числівник.*

А) Четвірка друзів вирушила в мандри.

Б) У цьому місті я живу п'ятнадцятий рік.

В) Юрко отримав за контрольну роботу п'ятірку.

Г) На майже голих гілках висіло з десяток останніх яблук.

13. *Провідміняйте займенник* ***вони.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Предприятия строительной индустрии относятся к энергоемким производствам, так как в большом количестве потребляют:

− пар;

− горячую и холодную воду;

− сжатый воздух и электроэнергию.

Эффективность использования энергии во многом зависит от уровня автоматизации энергетических объектов, поэтому главной задачей управления является оптимизация режимов производства, распределения и потребления различных видов энергоносителей при обеспечении энергоснабжения:

− Автоматизация котлоагрегатов малой производительности повышает их КПД на 4-5%, а автоматизация тепловых пунктов позволяет на 8-10% сократить потребление теплоты на отопление производственных зданий.

− Автоматизация теплоиспользующего оборудования обеспечивает не только значительную экономию энергоресурсов, но и оптимальное проектирование процессов в текстильном оборудовании,

а также улучшение экологических показателей, используемых в ТП сточных вод.

− Автоматизация компрессорных станций приводит к улучшению параметров сжатого воздуха, сокращает расход электроэнергии благодаря регулированию производительности компрессорных станций способствует безаварийной работе машин и увеличивает межремонтные сроки.

− Автоматизация тепловых процессов в системах очистки сточных вод улучшает экологические характеристики предприятий. Для регулирования тепловых процессов используются два метода:

1. Регулирование теплопроизводительности агрегатов, в которых происходит превращение одной из форм энергии в тепловую энергию.

2. Регулирование скорости переноса теплоты в пространстве (тепловые сети и различного вида теплоиспользующее оборудование).

Оптимизация теплоэнергетических процессов обеспечивается двумя способами:

− корректировка процесса автоматическими системами с помощью локальных регуляторов и микропроцессоров;

− реализация в производственных условиях оптимального сочетания входных и выходных переменных объектов управления, определенных предварительно методами математического моделирования и оптимизации, системами программного и адаптивного управления с помощью ЭВМ и регулирующих устройств.

Варіант 4

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Пам'ят.., філ..трація, унікал..ний, обчислювал..ний, властивіст.., читают.., секретар.., навантажен.., номінал..ний, відхилен.., значен.., різ..ко, кіл..це, бібліотекар.., німец..кий, наскіл..ки, ріжеш.., унікал..ний, діял..с..т.., ін..ший, контрол.., здібніс..т.., учас..т.., організаторс..кий, впевненіс..т...

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Кур..з, копань..н, с..огодні, тр..ома, ра..н, бад..рий, вол..вий, во..вничий, син..го, сер..зний, ..дистий, нижн..го, кол..ру, верхн..го,

ма..рить, гранул..ваний, намал..ваний, спрац..вані, під..йом, Ковал..в, Віталі..вич, Ма..ров, ц..го, мужн..го, майбутн..го.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф; розподіліть слова у дві колонки.*

Девять, зявитися, зєднаний, свято, розвязання, компютер, рясний, відїхати, здоровя, обєкт, гаряче, бється, курєр, звязки, память, барєр, Рейкявик, субєкт, память, розєднати, пятсот, опамятатися, пять, бюро, інтервю.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Випус..ний, бриз..нути, хвас..нути, виїз..ний, щас..ливий, тиж..ня, пис..нути, совіс..ний, якіс..ний, хрус..нути, жаліс..ливий, піз..ній, гіган..ський, тиж..нів, проїз..ний, чес..но, тис..нути, шіс..десят, аген..ство, балас..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..великий, пр..добрий, ..бирання, пр..дорогий, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, ро..повідь, пі..леглий, пр..мокрий, бе..межність, ро..питати, пр..міський, пр..вчивши, пр..стрій, пр..в'язати, пр..далеко, забе..печити, пр..мусити, ро..клад, ві..писати, п..р..лік, на..пис, бе..контактний.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Кол..ектив, ап..арат, коміс..ія, тон..а, сум..а, ві..діл, знан..я, цін..ий, перетворен..я, проведен..я, обєднан..я, рішен..я, досягнен..я, інстал..яція, процес.., парал..ель, програм..іст, функціонуван..я, ап..аратний, дан..ий.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску.*

Фірма/розробник, масо/обмінний, документо/оборот, мікро/процесорний, добрий/добрий, день/у/день, три/відсотковий, політ/економія, міні/завод, функціонально/вартісний, машинно/будування, інформаційно/логічний, праце/здатність, бізнес/рішення, слайд/презентація, структурно/елементний, програмно/технічний, інтернет/ресурси, інфра/структура, довго/часний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: аудит, підпис, метод, керівник, порядок, аналіз, закон, асортимент, маркетинг, спосіб.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: делікатність, толерантність, річ, даль, принциповість, мазь, швидкість, осінь, якість, популярність.

10. *Подані слова поставте у множину*: площа, стілець, область, управлінець, підприємство, рік, система, виробництво, організація, ціль.

11. *В якому рядку складні прикметники написані правильно?*

А) висококваліфікований, кислосолодкий; В) польсько-український, жовто-коричневий;

Б) навчальновиробничий, кисломолочний; Г) темно-сірий, жовто-зелений.

12. *Числівник – це самостійна частина мови, яка вказує на*:

А) дію або стан; В) предмет чи особу;

Б) ознаку предмета; Г) число, кількість предметів, їх порядок при лічбі.

13. *Провідміняйте займенник* ***ми.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Система теплоснабжения представляет собой совокупность источников теплоты, средств транспортирования и распределения теплоносителей и потребителей тепловой энергии – теплоиспользующего оборудования, которая составляет почти 90% в общем годовом расходе теплоты. Значительная доля расхода теплоты приходится на системы кондиционирования воздуха, а также различные виды теплоиспользующего оборудования.

Источником тепла в основном является ТЭЦ и промышленные котельни различной мощности.

Автоматизация теплоэнергетических установок включает в себя:

1) автоматизацию паровых и водогрейных котлоагрегатов;

2) автоматизацию систем горячего водоснабжения;

3) автоматизацию систем теплоснабжения;

4) автоматизацию в системах очистки сточных вод.

В системах теплоснабжения предприятия строительной индустрии наиболее целесообразной считается стабилизация режимных величин (давление, температура, расход).

Регулирование этих величин осуществляется централизованным и местным способами:

− централизованное регулирование применяется для источника теплоснабжения;

− местное регулирование на входе к потребителю или на тепловых вводах.

Общая задача управления системами теплоснабжения формулируется как задача оптимизации некоторого общего критерия при выполнении ограничений на технологические параметры.

Для решения такой задачи обычно весь процесс в системе теплоснабжения разбивают на отдельные участки, которые характеризуются сравнительно небольшим числом переменных, и для них формулируют свои подзадачи управления, подчиненные общей задачи управления системой в целом.

Эти подзадачи управления определяются основными принципами функционирования автоматических систем регулирования технологических параметров.

Варіант 5

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Блис..тіти, контрол.., рибниц..кий, різ..ко, багат..ма, оскіл..ки, надійніс..т.., збагачуєт..ся, властивіс..т.., тон..ший, біл..ший, відхилен.., с..омий, тіл..ки, надійніс..т.., сад.., ціл..овий, десят.., спеціал..ний, здібніс..т.., можут.., якіс..т.., ймовірніс..т.., консул..тант, фахіфец.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Ді..вий, нижн..го, кол..ру, верхн..го, спрац..ваний, Мурав..в, зна..мий, тр..х, тін..вий, гранул..ваний, медаль..н, сер..зний, під..мний, павіль..н, бад..рість, на син..му, до н..ого, Олексі..вич, компань..н, середн..го, майбутн..го, вол..вий, прац..витий, Андрі..вич, Васил..вич.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Півящика, підвязати, розмякшити, обїхати, субєктивний, девять, Вячеслав, воззєднання, полумя, імя, камяний, обєкт, безіменний, зявитися, пятнадцять, мільярд, компютер, бюро, бюджет, двохярусний, зявились, святкувати, авантюра, девять, навязливий.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви*

Безкорис..ливий, тіс..ний, учас..ник, совіс..ний, очис..ний, полезахис..ний, піз..ній, віс..ник, кількіс..ний, тиж..невий, шіс..надцять, парламен..ський, тос..но, якіс..но, виїз..ний, під'їз..ний, сер..цевина, шіс..сот, випус..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..берегти, пр..звище, пр..хороший, ..сипати, пр..дбати, пр..лягти, пр..значення, ро..ходитися, ..творити, ..формувати, забе..печити, ро..виток, ..топтати, пр..копати, ..бирання, пр..цікаво, пр..чіп, пр..стрій, бе..посередній, пр..точений, на..пис, не..проможний, бе..перечний, ро..сипати, ..тримувати.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Від..ати, машин..ий, плануван..я, формулюван..я, кол..ктив, досягнен..я, груп..а, функціонуван..я, проведен..я, прагнен..я, повноважен..я, зростан..я, відроджен..я, знижен..я, процес.., парал..ель, програм..іст, ап..аратний, дан..ий, спеціалізован..ий, програм..не забезпечен..я, прогрес..вний.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Праце/здатність, більш/менш, рука/в/руку, чотири/місячний, день/другий, мало/помалу, кінець/кінцем, трудо/місткість, функціонально/вартісний, конструктивно/технологічний, довго/часний, інформаційно/логічний, машино/будування, техніко/економічний, документо/оборот, слайд/презентація, бізнес/моделі, програмно/технічний, інтернет/ресурси, інфра/структура.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: запит, контракт, клієнт, бізнес, план, процес, блок, статут, розпорядок, директор.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок:* собівартість, професійність, мідь, сіль, комунікативність, ефективність, молодь, фальш, діяльність, спрямованість.

10. *Подані слова поставити у множину:* блок, кабінет, лідер, фірма, гарантія, параметр, організація, портфель, компанія, будинок.

11. *Складні прикметники* ***далеко/сяжний, вище/згаданий, сільсько/господарський, високо/шановний*** *пишуться:*

а) окремо;

б) через дефіс;

в) разом.

12. *Виділіть числівник, який означає ціле число.*

а) дві третіх; в) сім десятих;

б) сім; г) три цілих і одна друга.

13. *Провідміняйте займенник* ***ви.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

В настоящее время наименее механизированы и автоматизированы вспомогательные работы и особенно погрузочно-разгрузочные и транспортные операции в цехах и на складах. При этом на погрузочно-разгрузочных и транспортных и складских операциях применяются различные машины и механизмы:

– установки непрерывного транспорта (конвейеры, элеваторы, рольганги, пневмотранспорт);

– машины прерывного действия (граны, тельферы, подъемники, а также автоматические манипуляторы и промышленные роботы).

Внутрифабричный транспорт подразделяется на:

– межцеховой, осуществляющий транспортную связь между цехами предприятия;

– внутрицеховой, который служит для перемещения грузов в пределах цеха к рабочим местам и между ними.

При выборе транспортного устройства учитывают характер перемещаемых грузов, длину и направление пути, скорость движения, планировку рабочих мест и конструкцию здания, требования к организации производства.

При решении задач организации погрузочно-разгрузочных работ и транспортных операций в текстильной промышленности и управления ими необходима разработка математических моделей, в которых должны быть учтены специфика производства, а так же наиболее существенные связи между техническими и экономическими факторами.

Для количественной характеристики детерминированных погрузочно-разгрузочных и транспортных операций можно пользоваться приближенной моделью процесса, которая устанавливает связь между временем, необходимым для осуществления какой-нибудь единичной операции, и параметрами погрузочно-разгрузочного процесса.

2.4. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Педагогічна освіта» профілю «Образотворче мистецтво»

Варіант 1

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Грец..кий, римс..кий, напишеш.., біл..шіст.., творчіс..т.., кул..турний, пис..мо, суспіл..ний, загал..ний, пам'ят.., знан.., збагачуєт..ся, інструментал..на, француз..кий, німец..ка, раціонал..ний, радіст.., корис..тю, снит..ся, універсал..ніс..т.., виховател..ка, київс..кий, с..вято, тіл..ки, італійс..кий, документал..ний, астетичніс..т..

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Андрі..вич, зна..мий, спрац..вані, навколишн..го, сл..за, вс..го, озна..млення, сер..зний, тр..х, зна..мство, художн..го, ран..ї, кол..ри, ..дований, трет..го, син..го, ціл..вий, дальн..го, ма..ріти, с..годні, Єлісе..вич, під..м, граві..ваний, гранул..ваний, просл..зитися, контрол..ваний, до н..го, ст..жка, ц..ого, Ковал..в, медаль..н.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Мясо, зїхати, безіменний, рутвяний, племя, Лукянчук, цвях, тьмяний, сімя, вяне, обєднання, міжгіря, звязок, буря, обєктив, вязи, память, зюрмитися, розвязується, верхівя, пєдестал, сімя, Бєлгород, обєм, обєктивно, подвіря, довіря, духмяний, прислівя, мяч, півяблука, бють, зекономити, розєднати, Вячеслав.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Проїз..ний, безжаліс..но, гіган..ський, ряс..ний, доблес..ний, захис..ник, студен..ський, тріс..нути, форпос..ний, улес..ливий, бряз..нути, ус..ний, контрас..ний, чес..ний, випус..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..красний, ..датність, пр..їхати, пр..мудрий, пр..звище, ..кинути, бе..славний, пр..сісти, ро..ходитися, пр..чорний, ..чесати, ..формувати, ..плести, пр..ліпити, ..формувати, ..творювати, бе..трашний, ..чистити, ро..робка, забе..печити, бе..перевно.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно подвоєні букви.*

Осін..ій, виявлен..я, мудріст..ю, узбереж..я, кол..ектив, незбагнен..ий, облич..я, тін..ю, журавлин..ий, священ..ий, без..убий, від..ати, угід..я, зіл..я, гречан..ий, священ..ик, здоровен..ий, формуван..я, виконан..я, суб..ота.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Жовто/блакитний, мовно/літературний, сніжно/білий, червоно/гарячий, художник/мариніст, того/часний, середньо/вічний, Києво/Печерська, художник/передвижник, ніжно/рожевий, етно/художній, багато/багато, мало/помалу, російсько/український, художник/баталіст, білий/білий, світло/русий, народно/визвольний, кисло/солодкий, добрий/добрий.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: розвиток, художник, портретист, жанр, живопис, пензель, твір, портрет, творець, майстер.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: кров, тінь, щирість, медаль, молодість, сердечність, далеч, емаль, фальш, височінь.

10. *Подані слова поставте у множину*: книга, образ, земля, подія, оповідь, картина, вітраж, фотографія, ікона, портрет.

11. *Прикметник означає*

а) предмет;

б) ознаку предмета та його приналежність;

в) кількість предметів або їх порядок при лічбі.

Навести приклад прикметників (3-4), поставити до них питання.

12. *У якому рядку всі слова - числівники*?

А) п'ять, семеро, сто сорок один; В) одна третя, восьмисотий, двоповерховий;

Б) троє, вдвоє, потроїти; Г) двадцятий, тридцять п'ять, по-перше.

13. *Провідміняйте займенник* ***ти.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Умение рисовать всегда имело и имеет немаловажное значение для человека, а его использование служило и служит одним из средств общения между людьми.

Развивать свои навыки в рисовании человек начал с глубокой древности. Уже первобытные люди достигали в этом больших успехов, о чем свидетельствуют рисунки, найденные археологами. Среди этих изображений мы находим убедительно переданный образ северного оленя степной лошади, и другие сцены из реальной жизни.

Опыт в начертании линии и узоров, в изображении животных и даже людей человек накапливал тысячелетиями. Первобытный человек рисовал углем и заостренным камнем, охристыми красками. На это указывают сохранившиеся росписи стен и потолков в пещерах Комбарель, Лес-Эйзи, Альтамира (Испания), в горных районах Сахары, в Капской пещере на Урале.

Особенно важно отметить, что все эти изображения носили магический ритуальный характер и, таким образом, являлись своеобразной формой передачи человеческой мысли. На этой основе

впоследствии возникло и развилось письмо, вначале пиктографическое (рисуночное), затем идеографическое, где каждый знак соответствовал слову или его части, и, наконец, буквенно-звуковое. Навыки в рисовании первобытный человек приобретал путем непосредственного наблюдения и подражания. Обучения как такового в эпоху палеолита еще не было.

Земледельческий и ремесленно-производственный характер неолита изменил отношение человека к искусству. Умение рисовать человек стал использовать для украшения предметов своего ремесла, главным образом предметов гончарного производства. Изделия гончарного искусства покрывались орнаментом. В разных странах он имел свои виды и особенности. В связи с этим стали возникать и методы обучения. Художник-ремесленник уже не оставался равнодушным к успехам своего ученика. Для него стало важным, чтобы ученик, перенимая его искусство, становился помощником, а впоследствии и продолжателем его дела, овладевая его мастерством. Для этого учителю приходилось по нескольку раз показывать ученику, как надо работать, как изображать тот или иной узор.

Таким образом, стали вырабатываться приемы и методы обучения. Но четко разработанных принципов обучения еще не было. Настоящее обучение искусствам, с организацией школ, возникло только в эпоху цивилизации.

Варіант 2

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Сер..йозно, тон..ший, біл..ший, множинніс..т.., чекают.., російс..кий, учен.., магістрал..ний, стил.., сукупніс..т.., модел.., навчал..ний, тіл..ки, буквар.., борот..ба, приязн.., пал..ці, трактуєт..ся, викладаєт..ся, розглядают.., актуал..ніс..т.., формуєт..ся, взаємодіют.., пісен.., реал..ніс..т.., індивідуал..ний, пол..с..кий, виражают.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Ра..н, бад..рий, павіль..н, с..годні, пол..вий, ..д, кур..з, Валері..вич, с..мий, н..го, кра..вий, га..вий, павіль..н, ран..ї, Пушкар..в, трет..ого, кол..ри, заво..вники, лиц..вий, бо..вий, тр..х, ..дистий, ма..нез, під..мний, кур..зний, безмежн..го, середн..го, контрол..ваний, спрац..вані, син..го.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Рясний, рюкзак, бурян, любовю, безвітряний, морквяний, зїзд, торфяний, повітря, тімя, бється, привялити, курєр, соловїний, святковий, премєра, бюро, звязок, інєкція, капюшон, мільярд, компютер, пюре, гравюра, бюджет, пєса, пірїна, зїхати, румяний, верхівя, звязківець, Лукянчук, сімя, обява, підїхати, пяти, память, матірю.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Піз..но, реміс..ник, щас..ливий, тиж..невий, шіс..надцять, компос..ний, турис..ський, ціліс..ний, ненавис..ний, корис..ний, кіс..лявий, сер..це, добросовіс..ний, доблес..ний, шіс..сот, радіс..но.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..білий, пр..бережний, пр..відкрити, пр..рва, пр..дивний, пр..чистий, бе..росяний, ро..мова, ..платити, ..шити, пр..летіти, пр..їзд, ро..питати, бе..хмарний, пр..мудрість, пр..гіркий, пр..четність, ро..виває, п..р..дати, пр..красно.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Відображен..я, стін..ий, юн..ат, священ..ик, зображен..я, стат..ей, малюван..я, шос..е, дерев'ян..ий, навман..я, затиш..я, суд..я, Ган..а, вирішен..я, осін..ій, сіл..ю, балкон..ий, цін..ий, осін..ій, бе..зоряний, досліджен..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Жовто/блакитний, вічно/юний, ніжно/рожевий, південно/західний, етно/художній, багато/багато, мало/помалу, російсько/український, художник/баталіст, білий/білий, світло/русий, народно/визвольний, кисло/солодкий, добрий/добрий, західно/європейський, день/у/день, темно/синій, гірко/солоний, декоративно/ужиткове, художник/портретист.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: олівець, живописець, малюнок, альбом, папір, художник, майстер, розквіт, талант, живопис.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: тінь, щирість, медаль, молодість, сердечність, далеч, емаль, фальш, височінь, мати.

10. *Подані слова поставте у множину*: рука, стіл, свято, земля, фарба, ніч, книга, образ, подія, оповідь.

11. *Скільки прикметників у рядку:*
Розмір, великий, різкий, форма, теплий, місяць, яскраво.
а) один; в) три;
б) два; г) чотири.

12. *Вкажіть ряд числівників, у кожному з яких пишеться* ***ь-:***
А) тр..ох, десят..ма, п'ят..ом;
Б) п'ят.., вос..мому, вісім..
В) вісім..сот, п'ятнадцят..ма, дев'ят..мастами;
Г) дев'ятнадцят.., чотир..мастами, шістдесят..;

13. *Провідміняйте займенник* ***він.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Исторические документы свидетельствуют, что в Древнем Египте рисованию учили в школах наряду с черчением. Окончив школу, юноша должен был уметь измерить и начертить площадь поля, зарисовать план помещения, нарисовать и вычертить схему канала. Таким образом, с рисованием как общеобразовательным предметом впервые мы встречаемся у древних египтян.

При обучении детей грамоте рисованию уделялось основное внимание, так как сам характер иероглифического письма требовал изображения всевозможных предметов.

Система воспитания и обучения была предельно строгой и даже жестокой: за малейшее отступление от предписанных правил, за неточное выполнение канона ученика наказывали, вплоть до избиения палками. В одном из папирусов рассказывается даже, «Будь прилежен в ежедневной работе, будь деятелен. Не ленись ни одного дня, или ты будешь бит».

В Древнем Египте впервые рисование становится предметом школьного обучения, которое проходило уже не от случая к случаю, а систематически. Метод и система преподавания у всех художников-педагогов были едиными, ибо утвержденные каноны и правила предписывали строжайшее соблюдение всех установленных норм.

Необходимо также отметить, что египтяне положили начало теоретическому обоснованию практики рисования. Они первыми стали устанавливать законы изображения и обучали им нового поколения. Существовала ли теория самого процесса обучения — дидактика, неизвестно, но, видимо, что-то подобное было, так как уже само существование канонов говорит о четких правилах и законах изображения, которые должны были строго соблюдать ученики.

Обучение рисованию в Древнем Египте строилось не на основе познания окружающего мира, а на заучивании схем и канонов, на копировании образцов.

Варіант 3

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Борот..ба, прос..ба, максимал..но, гідніс..т.., с..лід, становит.., сіл..с..кий, кул..тура, доповнюєт..ся, єдніс..т.., людс..кий, навчал..ний, сприймаєт..ся, здійснюєт..ся, пал..ці, належат.., сміет..ся, збагачует..ся, авторс..кий, відсутніс..т.., творчіс..т.., тон..ший, біл..ший, скул..птура, чекают.., пензел.., спеціал..ний, Айвазовс..кий, Сал..вадор, складаєт..ся.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Вол..вий, во..вничий, чотир..х, міль..н, в..кати, сер..зний, павіль..н, мал..ваний, Селезн..в, спрац..вані, сл..за, художн..го, вс..го, озна..млення, Валері..вич, с..мий, н..го, син..го, ..дистий, ра..н, Мурав..в, мужн..го, зна..мий, багат..х, нижн..ї, кол..ри, внутрішн.., зовнішн.., мужн..го, ..го.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф; розподіліть слова у дві колонки.*

Подвіря, Лукянівка, обєднання, любовю, відїхати, медвяний, здоровя, обєкт, гаряче, зєднати, півяблука, мякий, різдвяний, морквяний, серйозний, зїхати, безіменний, рутвяний, племя,

Лукянчук, безвітряний, зїзд, повітря, словяни, верхівя, сузіря, гарячий, солові, помякшувати, зявитися.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Турис..ський, компос..ний, рис..нути, облас..ний, тос..но, радіс..ний, сон..це, хвас..ливий, перехрес..ний, пес..ливий, кіс..лявий, місь..кий, хвас..ливий, ненавис..ний, перехресний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..великий, пр..добрий, пр..старкуватий, пр..дорогий, пр..года, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, ро..повідь, бе..крилий, пр..сісти, пр..крити, пр..подобний, ..творюється, пр..вертати, забе..печувати, ..датність, ві..бір, ..формувати.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Годин..ик, змаган..я, страшен..ий, малюван..я, тін..ю, жит..я, радіст..ю, кохан..я, роз..броєн..я, Іл..я, цін..ий, туш..ю, вугіл..я, суд..я, нал..є, гіл..я, стат..я, навман..я, молод..ю, сприйнят..я, мужніст..ю.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Біло/сніжний, художник/портретист, західно/український, первісно/общинний, гірко/солоний, ніжно/рожевий, темно/темно, художник/імпресіоніст, темно/синій, давньо/руський, іконо/пис, декоративно/прикладне, художник/реаліст, білий/білий, світло/русий, західно/європейський, гірко/солоний, декоративно/ужиткове, художник/мариніст, того/часний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: Київ, олівець, портрет, класицизм, жанр, майстер, художник, пензель, альбом, учень.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: сердечність, далеч, емаль, фальш, височінь, мати, повість, суміш, любов, ніч.

10. *Подані слова поставити у множину:* нога, річка, хустка, художник, пензель, олівець, фарба, альбом, скульптор, маляр.

11. *Які з наведених прикметників не вказують на колір або на матеріал?*

А) синій; В) залізний; Б) кислий; Г) фіолетовий.

12. *Вкажіть речення, в якому вжито числівник.*

А) Четвірка друзів вирушила в мандри.

Б) У цьому місті я живу п’ятнадцятий рік.

В) Юрко отримав за контрольну роботу п’ятірку.

Г) На майже голих гілках висіло з десяток останніх яблук.

13. *Провідміняйте займенник* ***вони.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім’я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Положение о пользе рисования как общеобразовательного предмета было высказано великим чешским педагогом Я.А. Коменским в его «Великой дидактике». Правда, Коменский еще не решался включить рисование в курс школьного обучения в качестве обязательного предмета. Но ценность его мыслей о рисовании состояла в том, что они были тесно связаны с вопросами педагогики. Особую ценность для нас представляют мысли Коменского о необходимости изучать методы преподавания.

Почти одновременно с Коменским общеобразовательную ценность рисования стал отстаивать английский педагог и философ Джон Локк. Однако, не будучи специалистом, Дж. Локк не мог дать методических указаний в преподавании рисования. Он ограничился общими рассуждениями о пользе обучения

Более обстоятельно о рисовании как общеобразовательном предмете говорил французский философ-энциклопедист Жак-Жан Руссо. Он считал, что обучать рисованию нужно исключительно с натуры и что у ребенка не должно быть другого учителя, кроме самой природы.

Много ценных мыслей о методике обучения рисованию высказал Иоганн Вольфганг Гёте. Для овладения искусством рисунка нужны знания, знания и знания, говорил он.

Педагогические идеи Коменского, Локка, Руссо, Гёте обогатили теорию и практику преподавания рисования. Их теоретические труды послужили толчком для дальнейшего развития педагогической мысли вообще и в области методики преподавания рисования в частности. Однако, несмотря на авторитетные высказывания о громадной роли

рисования как общеобразовательного предмета, ни в XVII, ни в XVIII веке рисование не было введено в курс учебных предметов в школах. Только в начале XIX века оно начинает входить в круг школьных занятий. Инициатива в этом деле принадлежала швёйцарскому педагогу Иоганну Генриху Песталоцци. После Песталоцци рисование прочно завоевывает свое место в общеобразовательных школах. Не случайно учителя рисования назвали его отцом школьной методики.

Особая роль, по мнению Песталоцци, должна принадлежать рисованию в начальной школе. Рисование, утверждает Песталоцци, должно предшествовать письму, – не только потому, что оно облегчает процесс овладения начертанием букв, но и потому, что оно легче усваивается. Песталоцци считал, что обучение рисованию должно проходить с натуры, так как натура доступна наблюдению, осязанию и измерению.

Заслуга Песталоцци состоит в том, что он впервые соединил науку о школьном преподавании с искусством, поднял вопрос о необходимости методической разработки каждого положения рисунка. Песталоцци считал, что для развития глазомера должна быть одна методика, для понимания форм – другая, для техники – третья. Эту работу и стали проводить его ученики и последователи.

Варіант 4

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Грец..кий, єгипетс..кий, рол.., змінюєт..ся, англійс..кий, Бершадс..кий, детал.., веселит..ся, приятел..ці, вказуют.., діял..ніс..т.., різ..бяр, Шул..ц, кіл..кіс..т.., кул..тура, створюют.., паралел..ні, займаєт..ся, найбіл..ш, наймен..ш, ритуал..ний, скул..птура, учител.., німец..кий, доч..ці, виховател..ка, леген..ко, музикал..ний, модел.., пишеш.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Кур..з, копань..н, с..огодні, тр..ома, бад..рий, вол..вий, во..вничий, син..го, сер..зний, ..дистий, нижн..го, кол..ру, верхн..го, ма..рить, гранул..ваний, просл..зитися, намал..ваний, спрац..вані, спрац..вані, художн..го, літн..го, до н..го, внутрішн.., ран..го, ді..ві, стародавн..го, під..мний, давн..го, ..го, мужн..го.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Маряна, девять, зявитися, зєднаний, румяний, дзвякнути, свято, цвях, надвечіря, обєднання, кровю, звязок, зоряний, соловїний, буря, морквяний, компютер, вялений, вюн, рясний, Лукянівка, любовю, відїхати, медвяний, здоровя, обєкт, гаряче, бється, привялити, курєр, зюрмитися, память.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Випус..ний, хворос..няк, пес..ливий, бриз..нути, хвас..нути, виїз..ний, щас..ливий, тиж..ня, пис..нути, совіс..ний, мес..ник, якіс..ний, хрус..нути, жаліс..ливий, піз..ній, гіган..ський.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..великий, пр..добрий, пр..старкуватий, пр..дорогий, пр..года, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, ро..повідь, бе..крилий, пр..мокрий, бе..межність, ро..питати, бе..пека, ..формулювати, пр..діляти, ..тимулювати, ро..глядають, ..творювати.

6. *Перепишіть слова, вставляючи, де потрібно букви.*

Кол..ектив, ап..арат, барок..о, коміс..ія, виконан..я, сум..а, стін..ий, невблаган..ий, ві..діл, малюван..я, в..ажають, століт..я, груп..а, молод..ю, картин..ий, знан..я, колос..я, розумін..я, цін..ий, розріс..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Художник/баталіст, білий/білий, світло/русий, народно/визвольний, кисло/солодкий, добрий/добрий, день/у/день, західно/європейський, темно/синій, гірко/солоний, декоративно/ужиткове, художник/портретист, художник/мариніст, того/часний, середньо/вічний, Києво/Печерська, художник/передвижник, давньо/руський, ніжно/рожевий.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: малюнок, пейзаж, натюрморт, учень, маляр, олівець, пензель, портретист, жанр, час.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: мати, повість, суміш, любов, ніч, унікальність, річ, любов, молодість, молодь.

10. *Подані слова поставте у множину*: ніч, подія, площа, хата, сестра, стілець, художник, пензель, олівець, фарба.

11. *В якому рядку складні прикметники написані правильно?*

А)висококваліфікований, кислосолодкий; В)польсько-український, жовто-коричневий;

Б)навчальновиробничий, світлозелений; Г) темносірий, жовто-зелений.

12. *Числівник – це самостійна частина мови, яка вказує на*:

А) дію або стан; В) предмет чи особу;

Б) ознаку предмета; Г) число, кількість предметів, їх порядок при лічбі.

13. *Провідміняйте займенник* ***ми.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

В эпоху средневековья и христианства достижения реалистического искусства были преданы забвению. Художники не знали ни тех принципов построения изображения на плоскости, которыми пользовались в Древней Греции. Погибли драгоценные рукописи – теоретические труды великих художников, а также многие прославленные произведения, которые могли служить образцами. Идолопоклонство подвергалось величайшим гонениям, все статуи и картины были разбиты и уничтожены. Вместе со статуями и картинами погибли свитки и записи, чертежи и правила, метод обучения рисунку ненаучный. Основой обучения считается механическое копирование образцов, а не рисование с натуры.

Живописцы первых веков христианства еще пользовались художниками формами античной живописи. За короткий срок были забыты и растеряны традиции реалистического искусства, рисунок стал условным и схематичным.

Научное познание мира осуждалось, а всякая попытка обосновать наблюдения природы пресекалась. Не практиковалось изучение природы и натуры в академическом понимании.

Средневековое изобразительное искусство отвергало реалистические тенденции т. к. реалистичная натура вызывала «земное» чувство все одобряла или отвергала церковь. Средневековые художники работали не с натуры, а по образцам, которые сшивались в тетради, представляли собой контурные зарисовки композиций различных церковных сюжетов, отдельных фигур, мотивов драпировок и т. д. Обучение рисованию проходило у мастера, который не соблюдал ни строгой системы, ни четких методов обучения. В основном ученики занимались самостоятельно, приглядываясь к работе мастера.

Великие мастера Греции стремились к реальному изображению природы, художники средневековья, подчиняясь церковным догмам, отошли от реального мира к творчеству отвлеченному и мистическому.

Идеологи средневекового изобразительного искусства отвергали реалистические тенденции не потому, что они были против реальной трактовки образов, а потому, что реалистически переданная натура вызывала «земное» чувство у зрителя. Правдоподобное изображение формы реального мира вселяло радость в душу зрителя, а это шло вразрез с религиозной философией. Когда же реальная трактовка формы, доходившая иногда до натуралистической иллюзорности, отвечала религиозному сюжету, она бывала принята церковью благосклонно. Мы знаем немало произведений средневековья, которые отличают реалистические черты. Они напоминают образы людей той эпохи.

Варіант 5

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Рел..єф, блис..тіти, бат..ківс..кий, баб..ці, різ..ко, багат..ма, скул..птура, літ..ні, кіл..це, учител.., німец..кий, доч..ці, наскал..ний, смієт..ся, збагачуєт..ся, любов.., ковз..кий, тас..ма, тон..ший, біл..ший, кул..товий, пал..ці, узагал..нюючий, ручен..ка, тілки, кинте, сад.., плетут.., десят.., родючіс..т.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Художн..го, ді..вий, нижн..го, кол..ру, внутрішн.., верхн..го, Мурав..в, зна..мий, тр..х, тін..вий, гранул..ваний, просл..зитися,

медаль..н, ма..р, озна..млення, дз..бик, сер..зний, с..мга, кра..вий, під..м, павіль..н, т..хкати, середн..вічний, бад..рість, на син..му, до н..ого, стил..вого, безпосередн.., давн..руський, с..годні.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф; розподіліть слова у дві колонки.*

Півящика, підвязати, розмякшити, дзвякнути, мязи, зїзд, девять, Заполяря, Вячеслав, воззєднання, полумя, імя, камяний, память, безіменний, рутвяний, племя, Лукянчук, інєкція, капюшон, мільярд, компютер, гравюра, бюджет, вязень, двохярусний, зявились, узгіря, святкувати, різдвяний.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви*

Безкорис..ливий, тіс..ний, учас..ник, совіс..ний, буревіс..ник, благовіс..ний, очис..ний, жаліс..ливий, кіс..лявий, свис..нути, полезахис..ний, піз..ній, віс..ник, захис..ний, кількіс..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..берегти, пр..звище, пр..хороший, пр..дбати, пр..лягти, бе..хмарний, ро..ходитися, ..творити, ..формувати, ..цементувати, бе..журний, ..топтати, пр..копати, пр..бережний, пр..білий, ві..тиснути, п..р..писати, ..малювати, ві..бити, ..чепити.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Волос..я, лист..я, від..ати, стін..ий, буквен..ий, жит..євий, нал..є, гран..ю, дал..ю, остан..ій, страшен..ий, вічніст..ю, невблаган..ий, журавлин..ий, священ..ик, малюван..я, барок..о, зображен..я, століт..я, остан..ій.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Більш/менш, щастя/доля, південно/східний, сизо/блакитний, середньо/вічний, жовто/гарячий, темно/карий, чорно/синій, ледве/ледве, рука/в/руку, світло/коричневий, давньо/руський, іконо/писний, Києво/Печерська, західно/європейський, художник/реаліст, після/революційний, всесвітньо/відомий, театрально/декораційний, прінт/дизайн.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: Дністер, образ, представник, маляр, портрет, художник, талант, олівець, етюд, рік.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок:* унікальність, річ, любов, молодість, молодь, творчість, елегантність, дійсність, оповідь, реальність.

10. *Подані слова поставте у множину*: подія, земля, стіна, вежа, троянда, стілець, художник, пензель, олівець, фарба.

11. *Складні прикметники* ***давньо/руський, червоно/гарячий, північно/слов'янський, високо/шановний, західно/український*** *пишуться:*

а) окремо;
б) через дефіс;
в) разом.

12. *Виділіть числівник, який означає ціле число.*

а) дві третіх; в) сім десятих;
б) сім; г) три цілих і одна друга.

13. *Провідміняйте займенник* ***ви.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Эпоха Возрождения открывает новую эру не только в истории развития изобразительного искусства, но и в области методов обучения рисованию. В это время возрождается стремление к реалистическому искусству, к правдивой передаче действительности. Мастера эпохи Возрождения активно вступают на путь реалистического мировоззрения, стремятся раскрыть законы природы и установить связь между наукой и искусством. В своих изысканиях они опираются на достижения оптики, математики, анатомии. Учения о пропорциях, перспективе и пластической анатомии находятся в центре внимания теоретиков и практиков искусства.

В эпоху Возрождения было восстановлено высокое уважение к рисунку. Рисунок должны были изучать все, кто занимался искусством.

Леонардо да Винчи и Альберти считали, что основой методики обучения рисунку должно быть рисование с натуры. Натура заставляет ученика внимательно наблюдать, изучать особенности строения предмета изображения, думать и размышлять, что в свою очередь повышает эффективность обучения и вызывает интерес к познанию жизни.

Среди художников эпохи Возрождения, занимавшихся проблемами обучения, немецкому художнику Альбрехту Дюреру принадлежит видное место. Его теоретические труды представляют большую ценность, как в области методики обучения, так и в области постановки проблем искусства. Сочинения Дюрера во многом способствовали дальнейшему развитию методики преподавания рисования. Дюрер считал, что в искусстве нельзя полагаться только на чувства и зрительное восприятие, а в основном необходимо опираться на точные знания; его волновали и общие вопросы педагогики, вопросы обучения и воспитания детей.

Много внимания уделяли живописцы Возрождения также изучению пластической анатомии. Почти всех рисовальщиков интересовали законы пропорционального соотношения частей человеческого тела. В каждом трактате тщательно анализировались пропорции человеческого лица, а также других частей тела. Мастера Возрождения умело использовали данные своих наблюдений в практике изобразительного искусства. Их произведения поражают зрителя глубоким знанием анатомии, перспективы, законов оптики. Положив в основу изобразительного искусства данные науки, художники Возрождения особое внимание уделили рисунку. Рисунок, заявляли они, содержит в себе все самое главное, что требуется для успешной творческой работы

2.5. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Соціально-культурна діяльність» профілю «Менеджмент соціально-культурної діяльності»

Варіант 1

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Соціал..ний, просвітниц..кий, напишеш.., біл..шіст.., творчіс..т.., кул..турний, пис..мо, суспіл..ний, загал..ний, пам'ят.., знан.., збагачуєт..ся, інструментал..на, діял..ніс..т.., н, раціонал..ний, радіст..,

корис..тю, особистіс..т.., універсал..ніс..т.., виховател..ка, київс..кий, с..вято, тіл..ки, італійс..кий, документал..ний, астетичніс..т..

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Освітн..ї, зна..мий, спрац..вані, навколишн..го, сл..за, вс..го, озна..млення, сер..зний, тр..х, ..го, художн..го, ран..ї, кол..ри, верхн..го, трет..го, син..го, ціл..вий, дальн..го, ма..ріти, с..годні, деференці..ваний, під..м, граві..ваний, гранул..ваний, просл..зитися, контрол..ваний, до н..го, ст..жка, ц..ого, Ковал..в, медаль..н.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф; розподіліть слова у дві колонки.*

Субєкт, зїхати, безіменний, рутвяний, племя, Лукянчук, здоровя, тьмяний, сімя, вяне, обєднання, розєднаність, звязок, дозвілля, обєктив, обовязковий, память, зюрмитися, розвязується, навязати, пєдестал, сімя, Бєлгород, обєм, обєктивно, пюпітр, довіря, духмяний, прислівя, мяч, півяблука, бють, зекономити, розєднати, Вячеслав.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Діяльніс..ний, проїз..ний, безжаліс..но, гіган..ський, ряс..ний, доблес..ний, захис..ник, студен..ський, тріс..нути, форпос..ний, улес..ливий, бряз..нути, ус..ний, контрас..ний, чес..ний, випус..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..красний, ро..глядати, ..датність, пр..їхати, пр..мудрий, пр..звище, ..кинути, бе..славний, пр..сісти, ро..ходитися, пр..чорний, ..чесати, ..формувати, ..плести, пр..ліпити, ..формувати, ..творювати, бе..трашний, ..чистити, ро..робка, забе..печити, бе..перевно.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно подвоєні букви.*

Осін..ій, виявлен..я, мудріст..ю, трактуван..я, кол..ектив, незбагнен..ий, облич..я, тін..ю, журавлин..ий, священ..ий, без..убий, від..ати, понят..я, створен..я, гречан..ий, священ..ик, здоровен..ий, формуван..я, виконан..я, суб..ота, збережен..я, розповсюджен..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Жовто/блакитний, мовно/літературний, сніжно/білий, червоно/гарячий, багато/гранний, того/часний, середньо/вічний, Києво/Печерська, художник/передвижник, ніжно/рожевий, етно/художній, багато/багато, мало/помалу, російсько/український, спів/робітник, білий/білий, світло/русий, народно/визвольний, кисло/солодкий, добрий/добрий, загально/прийнятий.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: розвиток, художник, процес, план, жанр, живопис, час, твір, концерт, творець, майстер.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: діяльність, медаль, молодість, сердечність, далеч, модель, фальш, височінь, роль.

10. *Подані слова поставте у множину*: книга, образ, земля, подія, оповідь, картина, вітраж, фотографія, ікона, портрет, організація.

11. *Прикметник означає*

а) предмет;

б) ознаку предмета та його приналежність;

в) кількість предметів або їх порядок при лічбі.

Навести приклад прикметників (3-4), поставити до них питання.

12. *У якому рядку всі слова - числівники*?

А) п’ять, семеро, сто сорок один; В) одна третя, восьмисотий, двоповерховий;

Б) троє, вдвоє, потроїти; Г) двадцятий, тридцять п’ять, по-перше.

13. *Провідміняйте займенник* ***ти.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім’я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Социально-культурная деятельность соответственно может быть определена как интегративная многофункциональная сфера деятельности, одна из составляющих социальной работы; ее целью

являются организация рационального и содержательного досуга людей, удовлетворение и развитие их культурных потребностей, создание условий для самореализации каждой отдельной личности, раскрытия их способностей, самосовершенствования и любительского творчества в рамках свободного времени.

Педагогический аспект социально-культурной деятельности заключается в регулировании процессов социализации и индивидуализации человека, то есть в социальном воспитании и развитии, осуществляемых в формах досуговой деятельности и направленных на решение следующих культурно-воспитательных задач:

- целенаправленное приобщение человека к богатствам культуры, формирование его ценностных ориентаций и «возвышение» духовных потребностей;
- стимулирование социальной активности, инициативы и самодеятельности человека в сфере досуга, повышение его досуговой квалификации, то есть умение рационально, содержательно и разнообразно организовать свое свободное время в целях поддержания физического и духовного здоровья и самосовершенствования;
- создание условий для выявления и развития способностей личности, реализации ее творческого потенциала и позитивного самоутверждения.

Сегодня социально-культурная деятельность может рассматриваться как самостоятельная подсистема общей системы социализации, социального воспитания и образования людей. Она является важнейшей функцией государственных и негосударственных структур, сферой приложения усилий многочисленных общественных движений и инициатив, средством использования свободного времени различными группами населения.

Современная социально-культурная деятельность не просто шире и многогранней прежней культурно-просветительной. Принципиально то, что в ее основе лежит уже упомянутая выше субъект-субъектная модель организации культуры, досуга, просвещения. В соответствии с ней социальный работник (социальный педагог) выступает в качестве компетентного посредника между культурой и человеком или общностью людей, стимулирующего активность и самодеятельность каждого из участников досугового объединения. Наиболее адекватной для такого

типа социально-педагогического взаимодействия является педагогика сотрудничества, правда, не столько ее дидактические идеи, сколько сам принцип партнерства и совместного движения к цели.

Варіант 2

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Сер..йозно, тон..ший, біл..ший, множинніс..т.., чекают.., російс..кий, учен.., дозвіл..ний, стил.., сукупніс..т.., модел.., навчал..ний, тіл..ки, соціал..ний., борот..ба, приязн.., кул..турний, трактует..ся, викладает..ся, розглядают.., актуал..ніс..т.., формует..ся, взаємодіют.., пісен.., реал..ніс..т.., індивідуал..ний, пол..с..кий, виражают...

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Ра..н, бад..рий, павіль..н, с..годні, пол..вий, ..д, кур..з, Валері..вич, с..мий, н..го, кра..вий, га..вий, павіль..н, ран..ї, Пушкар..в, трет..ого, кол..ри, заво..вники, лиц..вий, бо..вий, тр..х, ..дистий, нул..овий, під..мний, кур..зний, безмежн..го, середн..го, контрол..ваний, спрац..вані, син..го.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Рясний, рюкзак, бурян, любовю, безвітряний, морквяний, зїзд, торфяний, повітря, тімя, бється, привялити, курєр, соловїний, святковий, премєра, бюро, звязок, інєкція, капюшон, мільярд, компютер, пюре, гравюра, пєса, пірїна, зїхати, румяний, верхівя, Лукянчук, сімя, обява, підїхати, пяти, память, матірю, обєднання.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Піз..но, реміс..ник, щас..ливий, тиж..невий, шіс..надцять, компос..ний, турис..ський, ціліс..ний, ненавис..ний, корис..ний, кіс..лявий, сер..це, добросовіс..ний, доблес..ний, шіс..сот, радіс..но.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Ві..творення, пр..білий, пр..бережний, пр..відкрити, пр..рва, пр..дивний, пр..чистий, бе..росяний, ро..мова, ..платити, ..шити,

пр..летіти, пр..їзд, ро..питати, бе..хмарний, пр..мудрість, пр..гіркий, пр..четність, ро..виває, п..р..дати, пр..красно.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Відображен..я, стін..ий, юн..ат, священ..ик, зображен..я, стат..ей, малюван..я, шос..е, дерев'ян..ий, навман..я, затиш..я, суд..я, Ган..а, вирішен..я, осін..ій, сіл..ю, балкон..ий, цін..ий, осін..ій, бе..зоряний, досліджен..я, населен..я, прилучен..я, мудріст..ю, надан..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Жовто/блакитний, вічно/юний, ніжно/рожевий, південно/західний, етно/художній, багато/багато, мало/помалу, російсько/український, само/діяльний, білий/білий, світло/русий, народно/визвольний, кисло/солодкий, добрий/добрий, західно/європейський, день/у/день, темно/синій, гірко/солоний, декоративно/ужиткове, художник/портретист, соціо/культурний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: зміст, суб'єкт, папір, художник, майстер, розквіт, талант, кінотеатр, розвиток, час, рух.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: тінь, щирість, медаль, молодість, сердечність, далеч, цінність, фальш, височінь, мати.

10. *Подані слова поставте у множину*: рука, стіл, свято, земля, фарба, ніч, книга, образ, подія, оповідь, працівник, вчитель.

11. *Скільки прикметників у рядку:*

Розмір, великий, різкий, форма, теплий, місяць, яскраво.

а) один; в) три;

б) два; г) чотири.

12. *Вкажіть ряд числівників, у кожному з яких пишеться* ***ь-:***

А) тр..ох, десят..ма, п'ят..ом;

Б) п'ят.., вос..мому, вісім..

В) вісім..сот, п'ятнадцят..ма, дев'ят..мастами;

Г) дев'ятнадцят.., чотир..мастами, шістдесят..;

13. *Провідміняйте займенник* ***він.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Социально-культурную деятельность в определенном смысле можно отождествить с целенаправленно организованной активностью, связанной с сохранением, созданием, распространением и освоением культурных ценностей. Такую активность, мотивированную определенными интересами, потребностями, а также задачами, правилами и требованиями, человек проявляет и в сфере труда (в рамках своего рабочего времени), и в сфере досуга, свободного времени. Именно поэтому правомерно выделить два параллельно функционирующих вида индивидуальной и групповой (коллективной) социально-культурной деятельности − профессиональную (основную, производственную) и непрофессиональную (любительскую).

Как профессиональную, так и особенно непрофессиональную социально-культурную деятельность отличают свобода выбора, добровольность, активность, инициатива. Эта деятельность обусловлена национально-этническими, региональными особенностями и традициями. Она характеризуется многообразием видов на базе общекультурных, художественных, познавательных, политических, социальных, бытовых, семейных, профессиональных и прочих интересов взрослых, молодежи и детей.

Социально-культурная деятельность, по существу, может рассматриваться как самостоятельная подсистема общей системы социализации личности, социального воспитания и образования людей.

Природа и назначение социально-культурной деятельности исследуются и в целом ряде других аспектов, в частности:

- экономическом, где преобладающее место в характеристике социально-культурной деятельности занимают такие категории, как хозрасчет и рентабельность, затраты и освоение капиталовложений, эффективность, самоокупаемость, материальная обеспеченность;

- гуманитарном, охватывающем широкий спектр содержания и современных технологий социально-культурной деятельности, который включает целый блок изначальных понятий социальной работы, досуга, социально-культурной сферы, социального назначения, принципов и функций, частных и отраслевых методик, отечественного и зарубежного опыта;

- организационно-управленческом, где основу смыслообразующих структур составляют понятия менеджмента в социально-культурной сфере, централизации и децентрализации, демократизма и самоуправления, контроля и отчетности, социально-культурного диагностирования, прогнозирования и проектирования.

Все практически реализуемые в сфере социально-культурной деятельности процессы основаны на взаимозависимости и взаимодействии названных направлений.

Варіант 3

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Борот..ба, прос..ба, максимал..но, гідніс..т.., аматорс..кий, становит.., сіл..с..кий, кул..тура, доповнюєт..ся, єдніс..т.., людс..кий, навчал..ний, сприймаєт..ся, здійснюєт..ся, належат.., сміє..ся, збагачуєт..ся, авторс..кий, відсутніс..т.., творчіс..т.., тон..ший, біл..ший, скул..птура, чекают.., пензел.., спеціал..ний, здійснюєт..ся, активніс..т.., складаєт..ся.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Вол..вий, во..вничий, чотир..х, міль..н, в..кати, сер..зний, павіль..н, мал..ваний, Селезн..в, спрац..вані, сл..за, художн..го, вс..го, озна..млення, Валері..вич, с..мий, н..го, син..го, ..дистий, ра..н, Мурав..в, мужн..го, зна..мий, багат..х, нижн..ї, кол..ри, внутрішн.., зовнішн.., мужн..го, ..го.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф; розподіліть слова у дві колонки.*

Подвіря, Лукянівка, обєднання, любовю, відїхати, медвяний, здоровя, обєкт, гаряче, зєднати, півяблука, мякий, різдвяний, морквяний, серйозний, зїхати, безіменний, рутвяний, племя, Лукянчук, безвітряний, зїзд, повітря, словяни, верхівя, сузіря, гарячий, солові, помякшувати, зявитися, обєднаний, зявитися.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Турис..ський, компос..ний, рис..нути, облас..ний, тос..но, радіс..ний, сон..це, хвас..ливий, перехрес..ний, пес..ливий, кіс..лявий, місь..кий, хвас..ливий, ненавис..ний, перехресний, діяльніс..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

П..р..профілюються, пр..великий, пр..добрий, пр..старкуватий, пр..дорогий, пр..года, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, ро..повідь, бе..крилий, пр..сісти, пр..крити, пр..подобний, ..творюється, пр..вертати, забе..печувати, ..датність, ві..бір, ..формувати.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Розкрит..я, годин..ик, змаган..я, страшен..ий, малюван..я, тін..ю, жит..я, радіст..ю, кохан..я, роз..броєн..я, Іл..я, цін..ий, туш..ю, вугіл..я, суд..я, нал..є, гіл..я, стат..я, навман..я, молод..ю, сприйнят..я, мужніст..ю, регулюван..я, створен..я, дозвіл..я, завдан..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Само/цінність, біло/сніжний, художник/портретист, західно/український,сього/дення, кіно/театр, важко/розв'язуваний первісно/общинний, гірко/солоний, ніжно/рожевий, темно/темно, темно/синій, давньо/руський, іконо/пис, декоративно/прикладне, білий/білий, світло/русий, західно/європейський, гірко/солоний, декоративно/ужиткове, того/часний, загально/прийнятий.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: талант, Київ, майстер, художник, учень, рік, побут, театр, захист, простір, сенс, інтерес.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: сердечність, далеч, активність, фальш, височінь, мати, повість, суміш, любов, ніч.

10. *Подані слова поставити у множину:* нога, річка, лекція, хустка, художник, фарба, альбом, скульптор, маляр, технологія, група.

11. *Які з наведених прикметників не вказують на колір або на матеріал?*

А) синій; В) залізний; Б) кислий; Г) фіолетовий.

12. *Вкажіть речення, в якому вжито числівник.*

А) Четвірка друзів вирушила в мандри.

Б) У цьому місті я живу п'ятнадцятий рік.

В) Юрко отримав за контрольну роботу п'ятірку.

Г) На майже голих гілках висіло з десяток останніх яблук.

13. *Провідміняйте займенник* ***вони.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Жанровое и экономическое разнообразие продуктов социально-культурной деятельности зависит от разнообразия видов и форм этой деятельности в области культуры, искусства, образования, досуга, спорта. Понятие «творческая деятельность» подразумевает процесс создания культурных ценностей и их интерпретацию. Творческий работник, субъект культурной деятельности − физическое лицо, участвующее в процессе выявления, сохранения, создания, распространения и освоения культурных ценностей.

К важнейшим сферам культурной деятельности относятся: выявление, изучение, охрана, реставрация и использование памятников истории и культуры; художественная литература, кинематография, сценическое, пластическое, музыкальное искусство, архитектура и дизайн, фотоискусство, другие виды и жанры искусства; художественные народные промыслы и ремесла, народная культура в таких ее проявлениях, как языки, диалекты и говоры, фольклор, обычаи и обряды, исторические топонимы; самодеятельное (любительское) художественное творчество; музейное дело и коллекционирование; книгоиздание и библиотечное дело, а также иная культурная деятельность, связанная с созданием произведений печати, их распространением и использованием, архивное дело; телевидение, радио и другие аудиовизуальные средства в части создания и распространения культурных ценностей; эстетическое воспитание, художественное образование, педагогическая деятельность в этой области; научные исследования культуры; международные культурные обмены; производство материалов, оборудования и других средств, необходимых для сохранения, создания, распространения и освоения культурных ценностей; иная деятельность, в результате которой создаются, сохраняются, распространяются и осваиваются культурные ценности.

По сути, социально-культурная деятельность − воспитательная деятельность; она носит человекотворческий характер, ориентирована

на человека, на исчерпывающее раскрытие заложенного в нем духовного потенциала.

Социально-культурная деятельность несет в себе черты индивидуальности, определяемые ее биологическими особенностями и социально-психологической структурой. Эта деятельность может протекать как индивидуально, так и коллективно. Ей присуща целенаправленность. Именно сознательно поставленная цель приводит в движение деятельность: предварительная продуманность действий после ее постановки, анализ ситуации, в которой человеку предстоит действовать, выбор способов и средств достижения цели определяют последовательность действий личности в социально-культурной сфере.

Варіант 4

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Грец..кий, єгипетс..кий, рол.., змінюєт..ся, англійс..кий, кул..турний, соціал..ний, веселит..ся, приятел..ці, вказуют.., діял..ніс..т.., творчіс..т.., здібніс..т.., кіл..кіс..т.., кул..тура, створюют.., паралел..ні, займаєт..ся, найбіл..ш, наймен..ш, ритуал..ний, скул..птура, учител.., німец..кий, доч..ці, виховател..ка, леген..ко, музикал..ний, модел.., пишеш.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Кур..з, копань..н, с..огодні, тр..ома, бад..рий, вол..вий, во..вничий, син..го, сер..зний, ..дистий, нижн..го, кол..ру, верхн..го, ма..рить, гранул..ваний, просл..зитися, намал..ваний, спрац..вані, павіль..н, художн..го, літн..го, до н..го, внутрішн.., ран..го, ді..ві, стародавн..го, під..мний, давн..го, ..го, мужн..го.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф; розподіліть слова у дві колонки.*

Маряна, девять, зявитися, зєднаний, румяний, дзвякнути, свято, цвях, надвечіря, обєднання, кровю, звязок, зоряний, соловїний, буря, морквяний, компютер, вялений, вюн, рясний, Лукянівка, любовю, відїхати, медвяний, здоровя, обєкт, гаряче, бється, привялити, курєр, зюрмитися, память, обєктивний, пюпітр, здоровя.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Випус..ний, діяльніс..ний, хворос..няк, пес..ливий, бриз..нути, хвас..нути, виїз..ний, щас..ливий, тиж..ня, пис..нути, совіс..ний, мес..ник, якіс..ний, хрус..нути, жаліс..ливий, піз..ній, гіган..ський.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..низливий, пр..великий, пр..добрий, пр..старкуватий, пр..дорогий, пр..года, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, ро..повідь, бе..крилий, пр..мокрий, бе..межність, ро..питати, бе..пека, ..формулювати, пр..діляти, ..тимулювати, ро..глядають, ..творювати.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Кол..ектив, вирішен..я, ап..арат, барок..о, коміс..ія, виконан..я, сум..а, стін..ий, невблаган..ий, ві..діл, малюван..я, в..ажають, століт..я, виявлен..я, груп..а, молод..ю, картин..ий, знан..я, колос..я, розумін..я, цін..ий, розріс..я, вихован..я, самовдосконален..я, дозвіл..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Само/бутність, життє/діяльність, соціо/культурний, білий/білий, світло/русий, народно/визвольний, кисло/солодкий, добрий/добрий, день/у/день, західно/європейський, темно/синій, гірко/солоний, декоративно/ужиткове, художник/портретист, того/часний, середньо/вічний, Києво/Печерська, давньо/руський, ніжно/рожевий, соціально-культурний, суспільно/політичний, організаційно-методичний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: пейзаж, натюрморт, учень, портретист, жанр, час, менеджер, момент, зміст, клуб, рік.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: мати, особистість, суміш, любов, ніч, унікальність, любов, молодість, молодь, гідність.

10. *Подані слова поставте у множину*: ніч, подія, площа, хата, сестра, стілець, художник, територія, розвага, організація, свято.

11. *В якому рядку складні прикметники написані правильно?*

А)висококваліфікований, кислосолодкий; В)польсько-український, жовто-коричневий;

Б)навчальновиробничий, світлозелений; Г) темносірий, жовто-зелений.

12. *Числівник – це самостійна частина мови, яка вказує на*:

А) дію або стан; В) предмет чи особу;

Б) ознаку предмета; Г) число, кількість предметів, їх порядок при лічбі.

13. *Провідміняйте займенник* ***ми.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Термин «социально-культурная деятельность» в обыденной жизни употребляется в трех значениях: как общественная практика, в которой задействовано сегодня множество профессий, крайне необходимых для современной социокультурной сферы; как учебный предмет, обладающий определенной логикой и структурой; как исторически сложившаяся отрасль научных знаний, теория, которая развивается благодаря усилиям большого отряда ученых и практиков.

Теория социально-культурной деятельности является одной из составных частей теории педагогики, общепедагогической системы научных знаний. Она базируется на фундаментальных для педагогической науки положениях из области человекознания, социологии, психологии, истории, культурологии и т.д.: переводит эти положения с присущего им общего уровня на уровень особенного, тем самым в известной мере развивает их. В свою очередь, теория социально-культурной деятельности является базовой отраслью научных знаний для множества более узких специализированных дисциплин, входящих в образовательные стандарты подготовки кадров для сферы искусства, СМИ, туризма, информационных технологий и других.

Понятие социально-культурной деятельности пришло в отечественную науку на смену понятию «культурно-просветительная работа», общепринятому в советское время для обозначения одного из массовых инструментов идеологической работы по коммунистическому воспитанию масс. Не случайно появлению этого термина предшествовала политико-просветительная деятельность

(политпросвет), с которой связана культурная революция 20-30-х годов.

Суть и смысл социально-культурной деятельности заключаются в направленности непосредственно на активное функционирование личности в конкретной социальной среде, на формирование ее социально-культурного статуса, выбор и проведение адекватных форм ее участия в социально-культурных процессах.

Как самостоятельная, самодостаточная область человеческого познания социально-культурная деятельность оформилась во второй половине XX века.

Современная социально-культурная практика не только включает в себя любительские занятия в сфере досуга, но и, что особенно важно, представляет собой огромный педагогический в своей основе профессиональный труд, распространяющийся далеко за рамки традиционного досуга на такие трудоемкие социальные сферы, как профессиональная система образования и последующая карьера специалистов, профессиональное искусство и народное творчество, массовая физическая культура и профессиональный спорт, профессиональная социальная работа и социально-культурная реабилитация, межкультурный, также и профессиональный, обмен и сотрудничество.

Варіант 5

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Модел.., блис..тіти, бат..ківс..кий, веселит..ся, різ..ко, багат..ма, скул..птура, спіл..ний, кіл..це, учител.., німец..кий, доч..ці, наскал..ний, смієт..ся, збагачуєт..ся, любов.., ковз..кий, тас..ма, тон..ший, біл..ший, кул..товий, соціал..ний, узагал..нюючий, ручен..ка, тіл..ки, кин..те, сад.., плетут.., десят.., соціокул..турний.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Художн..го, ді..вий, нижн..го, кол..ру, внутрішн.., верхн..го, Мурав..в, зна..мий, тр..х, тін..вий, гранул..ваний, просл..зитися, медаль..н, ма..р, озна..млення, мужн..го, сер..зний, с..мга, кра..вий, під..м, павіль..н, т..хкати, середн..вічний, бад..рість, на син..му, до н..ого, стил..вого, безпосередн.., давн..руський, с..годні.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Півящика, підвязати, розмякшити, дзвякнути, мязи, зїзд, девять, Заполяря, Вячеслав, воззєднання, полумя, імя, камяний, память, безіменний, рутвяний, племя, Лукянчук, інєкція, капюшон, мільярд, компютер, гравюра, бюджет, вязень, двохярусний, зявились, узгіря, святкувати, різдвяний, обєкт, воззєднання.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви*

Безкорис..ливий, тіс..ний, учас..ник, совіс..ний, буревіс..ник, благовіс..ний, жаліс..ливий, кіс..лявий, свис..нути, полезахис..ний, піз..ній, віс..ник, захис..ний, кількіс..ний, діяльніс..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..берегти, ..творювати, пр..звище, пр..хороший, пр..дбати, пр..лягти, бе..хмарний, ро..ходитися, ..творити, ..формувати, ..цементувати, бе..журний, ..топтати, пр..копати, пр..бережний, пр..білий, ві..тиснути, п..р..писати, ..малювати, ві..бити, ..чепити.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Волос..я, лист..я, від..ати, стін..ий, буквен..ий, жит..євий, нал..є, гран..ю, дал..ю, остан..ій, страшен..ий, вічніст..ю, невблаган..ий, журавлин..ий, священ..ик, малюван..я, барок..о, зображен..я, століт..я, остан..ій, об’єднан..я, дозвіл..євий, незмін..ий, знижен..я, в..ажати.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Більш/менш, щастя/доля, південно/східний, сизо/блакитний, середньо/вічний, жовто/гарячий, темно/карий, чорно/синій, ледве/ледве, рука/в/руку, світло/коричневий, давньо/руський, іконо/писний, Києво/Печерська, західно/європейський, художник/реаліст, після/революційний, всесвітньо/відомий, театрально/декораційний, прінт/дизайн, соціально/педагогічний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: Дністер, образ, представник, маляр, портрет, художник, талант, рік, регіон, артист.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок:* унікальність, річ, любов, молодість, молодь, творчість, елегантність, дійсність, оповідь, реальність.

10. *Подані слова поставте у множину*: подія, земля, стіна, вежа, троянда, стілець, художник, фарба, студія, майстерня, рік, категорія.

11. *Складні прикметники* ***давньо/руський, червоно/гарячий, північно/слов'янський, високо/шановний, західно/український*** *пишуться:*

а) окремо;
б) через дефіс;
в) разом.

12. *Виділіть числівник, який означає ціле число.*

а) дві третіх; в) сім десятих;
б) сім; г) три цілих і одна друга.

13. *Провідміняйте займенник* ***ви.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Содержание социально-культурной деятельности является формой интеграции основных направлений. На характер и содержание культурно-досуговой деятельности оказывает влияние не только социокультурная ситуация в обществе, но и процессы, наблюдаемые в системе непрерывного образования и воспитания.

Общественно-политическое направление является одним из самых основных и приоритетных в деятельности учреждений социально-культурной сферы. Среди основных задач в последнее время отмечается: формирование политической и экономической культуры населения; активное привлечение населения регионов к общественной и государственной жизни страны; развитие позитивных социально-политических инициатив граждан и создание организационно-правовых условий для самореализации личности в сфере общественно-политической деятельности.

Основными задачами историко-культурного движения на современном этапе являются: привлечение населения для участия в охране и освоении историко-культурной, экологической среды своего

региона; сохранение исторической памяти народа и воспитание молодежи на основе непосредственного контакта с историей и культурой; выявление, изучение и охрана уникальных историко-культурных территорий, музейных, архивных, художественных и коллекционных фондов; создание альтернативных форм общения и взаимодействия культурно-досуговых и религиозно-культовых учреждений в утверждении и реализации общечеловеческих идеалов и духовных ценностей.

В последнее время историко-культурное движение получило новый импульс развития, что связано прежде всего с возрастающей тревогой за судьбы национальных культур, ростом национального самосознания как представителей коренных национальностей, так и различных этнических групп населения, проживающих за пределами своих национально-государственных образований.

Основными особенностями нравственного направления являются: приоритетная роль нравственных начал народной педагогики; акцент на интерес, инициативную деятельность различных групп населения региона; развитие культурной активности. Основной акцент в сфере нравственности необходимо делать на поиске методов ненасильственного развития личности, возвращения человека к нравственным ценностям, идеалам добра, справедливости, милосердия. Важной целью культурно-досуговых учреждений должно стать распространение идей мирного устройства жизни, способов преодоления конфликтных ситуаций. Для этого необходимо расширять движения милосердия и создавать клубы социальной и психологической помощи.

2.6. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Програмна інженерія» профілю «Розробка програмно-інформаційних систем»

Варіант 1

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Важливіст.., управлінец.., діял..ст.., модел.., біл..шіс..т.., ціл.., контрол.., американец.., україн..с..кий, загал..ний, пам'ят.., промисловіс..т.., спеціалізуєт..ся, англійс..кий, надійніс..т.., суспіл..ство, доповід.., ефективніс..т.., фундаментал..ний, галуз.., діял..ніс..т.., відсут..ніс..т.., максимал..ний, люд..ми, обчислювал..ний, кіл..кісно.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Андрі..вич, зна..мий, спрац..вані, майбутн..го, вс..го, озна..млення, сер..зний, тр..х, стил..вий, па..вий, кол..ору, ..дований, трет..го, син..го, дальн..го, попередн..го, Єлісе..вич, під..м, граві..ваний, гранул..ваний, просл..зитися, ц..ого, Ковал..в, медаль..н, н..ого.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Звязок, безіменний, Лукянчук, компютер, обєкт, буря, обєктив, розвязуються, память, повязаний, обєднаний, запамятовуючий, імя, пять, бють, зекономити, розєднати, Вячеслав, обєктивний, карєра, повязувати, компютер.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Проїз..ний, безжаліс..но, гіган..ський, ряс..ний, доблес..ний, захис..ник, студен..ський, тріс..нути, ус..ний, контрас..ний, чес..ний, випус..ний, форпос..ний, контрас..ний, тиж..невий, виїз..ний, якіс..но, міс..цевий, бряз..нути, шіс..надцять.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..їхати, пр..звище, ..кинути, ро..приділення, пр..сісти, ро..ходитися, ..ниження, ..формувати, пі..вищення, бе..страшний, ..чистити, ..чепити, ..економити, бе..корисливий, ро..тягнути, пр..крутити, ..писувати, пі..готовка, ..фабрикувати, бе..коштовний, пі..пирати, во..з’єднання, ві..казати, пр..міальний, бе..ламповий.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно подвоєні букви.*

Управлін..я, досягнен..я, знан..я, урахуван..я, плануван..я, кол..ектив, функціонуван..я, мислен..я, прогрес.., рішен..я, числен..ий, від..ати, ін..овація, задоволен..я, програмуван..я, стажуван..я, розприділен..я, нет..о, мас..а, обладнан..я, розроблен..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Будь/який, між/особистий, соціально/економічний, взаємо/дія, взаємо/відносини, зовнішньо/економічний, машино/будівник, восьми/гранний, фондо/місткість, адміністративно/командний,

бізнес/план, бізнес/консультант, професійно/кваліфікаційний, конструктивно/технологічний, організаційно/штатний, бізнес/процеси, об'єктно/орієнтований, інфо/комунікаційний, слайд/презентація, теле/комунікаційний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: спеціаліст, директор, напрямок, успіх, ресурс, процес, контроль, газ, завод, облік.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: спеціальність, діяльність, мідь, спіраль, здібність, річ, ціль, якість, доповідь, розкіш.

10. *Подані слова поставте у множину*: професія, організація, підприємство, спеціаліст, фахівець, керівник, директор, інструмент, книга, доповідь.

11. *Прикметник означає:*

а) предмет;

б) ознаку предмета та його приналежність;

в) кількість предметів або їх порядок при лічбі.

Навести приклад прикметників (3-4), пов'язаних з вашою професією, поставте до них питання.

12. *У якому рядку всі слова - числівники*?

А) п'ять, семеро, сто сорок один; В) одна третя, восьмисотий, двоповерховий;

Б) троє, вдвоє, потроїти; Г) двадцятий, тридцять п'ять, по-перше.

13. *Провідміняйте займенник* ***ти.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

В XXI столетии специалисты по программному обеспечению столкнутся с описанными ниже проблемами.

Проблема наследования ранее созданного программного обеспечения. Многие большие программные системы, эксплуатируемые в настоящее время, созданы много лет назад, но до

сих пор выполняют свои функции надлежащим образом. Проблема наследования означает поддержку и модернизацию таких систем, причем при минимальных финансовых и временных затратах.

Проблема все возрастающей разнородности программных систем. В настоящее время программное обеспечение должно быть способно работать в качестве систем, распределенных в компьютерных сетях, состоящих из компьютеров разных типов и использующих различные операционные системы. Проблема возрастающей разнородности программных систем состоит в том, что необходимо разрабатывать надежные программные системы, способные работать совместно с программным обеспечением разных типов.

Проблема, порожденная требованием уменьшения времени на создание программного обеспечения. Многие традиционные технологии создания качественного программного обеспечения требуют больших временных затрат. Вместе с тем сегодня запросы рынка программного обеспечения и требования к программным системам меняются очень быстро. Поэтому и программное обеспечение должно меняться с соответствующей скоростью. Проблема, порожденная требованием уменьшения времени на создание программного обеспечения, заключается в том, чтобы сократить время на разработку больших и сложных программных систем без снижения их качества.

Конечно, перечисленные проблемы связаны друг с другом. Например, возможна такая ситуация, когда необходимо быстро разработать на основе существующей системы ее сетевой вариант. Для решения таких проблем необходимы новые средства и технологии, которые вобрали бы в себя все лучшие методы современной инженерии программного обеспечения.

Варіант 2

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Спеціал..ний, сер..йозно, тон..ший, біл..ший, міл..йон, чекают.., досліджен.., рішен.., навчаєт..ся, вимірювал..ний, тіл..ки, секретар.., борот..ба, реал..ний, управлін..с..кий, проводит.., долучают..ся, експериментал..но, обчислювал..ний, номінал..ний, робит..ся, поділяєт..ся, роблят.., точніс..т.., здаєт..ся, загал..ний, діял..ніс..т.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Ра..н, ціл..вий, спрац..ваний, регул..ваний, с..годні, безпосередн.., ..д, кур..з, Валері..вич, чотир..ох, с..мий, н..го, контрол..ваний, кра..вий, павіл..н, Пушкар..в, с..рбати, заво..вники, лиц..вий, бо..вий, тр..х, ..дистий, навколишн..го, зовнішн..економічний, намал..ваний.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф; розподіліть слова у дві колонки.*

Зєднати, обєкт, безвітряний, повітря, обєктивний, бється, курєр, святковий, премєра, бюро, Ньютон, інєкція, обєднаний, мільярд, компютер, зєднання, звязаний, бюджет, зїхати, звязківець, Лукянчук, субєктивний.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Піз..но, щас..ливий, тиж..невий, шіс..надцять, компос..ний, турис..ський, ціліс..ний, ненавис..ний, корис..ний, кіс..лявий, сер..це, добросовіс..ний, доблес..ний, шіс..сот, радіс..но, аген..ство, контрас..ний, тис..нути, сер..цевина, тиж..нями.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..білий, ро..робити, пр..відкрити, пр..чистий, ро..мова, ..платити, ..шити, пр..летіти, пр..їзд, ро..питати, запе..печує, пр..гіркий, ро..хитати, пр..швидшити, пр..будувати, пр..браний, пр..погано, бе..печний, пр..близити, ро..чеплення, пр..стрій, ..пектр, ..дружитися, ро..тирання, пр..буток.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Сум..а, плануван..я, піц..а, розумін..я, хоб..і, віл..а, нет..о, ім..іграція, тон..а, клас.., суб..ота, забезпечен..я, попереджен..я, жит..євий, відображен..я, процес.., поширен..я, програм..іст, парал..ель, спів..ідношен..я, програм..ний, під..аватися.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Багато/функціональний, інтернет/ресурси, слайд/презентація, мало/помалу, ремонто/придатність, інформаційно/логічний, праце/здатний, програмно/апаратний, гідро/механічний, фінансово/господарський, російсько/український, дво/ярусний,

гірничо/промисловий, вище/згаданий, нижче/підписаний, п’яти/кутний, фірма/розробник, високо/організований, документо/оборот, комплексно/автоматизований.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: аналіз, час, насос, кур’єр, захист, параметр, ресурс, процесор, договір, напрямок.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: медаль, необхідність, діяльність, ціль, швидкість, спеціальність, відповідь, зустріч, область, фальш.

10. *Подані слова поставте у множину*: стіл, свято, коробка, конструкція, ситуація, метод, принцип, технологія, спеціаліст, колекція.

11. *Скільки прикметників у рядку:*

Окремий, форма, великий, працюючий, різкий, теплий, місяць, яскраво.

а) один; в) три;

б) два; г) чотири.

12. *Вкажіть ряд числівників, у кожному з яких пишеться* ***ь-:***

А) тр..ох, десят..ма, п’ят..ом;

В) вісім..сот, п’ятнадцят..ма, дев’ят..мастами;

Б) дев’ятнадцят.., чотир..мастами, шістдесят..;

Г) п’ят.., вос..мому, вісім..

13. *Провідміняйте займенник* ***він.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім’я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Опыт индустрии информационных технологий показывает, что вопросы, связанные с управлением требованиями, оказывают критически-важное влияние на программные проекты, в определенной степени – на сам факт успешного завершения проектов. Только систематическая работа с требованиями позволяет корректным

образом обеспечить моделирование предметной области (задач реального мира) и формулирование необходимых приемочных тестов для того, чтобы убедиться в соответствии создаваемых программніх систем критериям, заданным реальными практическими потребностями.

Требования отражают потребности заказчиков, пользователей и разработчиков, заинтересованных в создании программного обеспечения. Заказчик и разработчик совместно проводят сбор требований, их анализ, пересмотр, определение необходимых ограничений и документирование. Различают требования к продукту и к процессу, а также функциональные, нефункциональные и системные требования. Требования к продукту и к процессу определяют условия функционирования и режимы работы программного обеспечения в операционной среде, ограничения на структуру и память компьютеров, на принципы взаимодействия программ и компьютеров и т.п. Функциональные требования определяют назначение и функции системы, а нефункциональные - условия выполнения программного обеспечения и доступа к данным. Системные требования описывают требования к программной системе, состоящей из взаимосвязанных программных и аппаратных подсистем и разных приложений. Требования могут быть количественные (например, количество запросов в сек., средний показатель ошибок и т.п.). Значительная часть требований относится к атрибутам качества: безотказность, надежность и др., а также к защите и безопасности как программного обеспечения, так и данных.

Варіант 3

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Магістерс..ка, залежніс..т.., функціонал..ний, спіл..ний, викладац..кий, особистіс..т.., міс..кий, знан.., загал..ний, бояз..кий, багатен..ко, здійснюєт..ся, мул..тимедійний, збагачуєт..ся, філ..трація, тон..ший, біл..ший, міл..йон, чекают.., таблиц.., працюют.., погоджуєт..ся, енергійніс..т.., товарис..кий, правил..ний, можливіс..т.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Медаль..н, бад..рий, внутрішн.., вол..вий, чотир..х, міль..н, сер..зний, павіль..н, мал..ваний, Селезн..в, спрац..вані, зовнішн..,

вс..го, озна..млення, Валері..вич, с..мий, н..го, син..го, ..дистий, ра..н, Сергі..вич, с..мого, Мурав..в, мужн..го, зна..мий.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф; розподіліть слова у дві колонки.*

Відїхати, обєктивний, обєкт, гаряче, вязати, мякий, звязки, обєм, серйозний, зїхати, безіменний, безвітряний, зїзд, субєктивний, гарячий, помякшувати, зявитися, обєднання, зєднати, повязувати, пятий, барєр, Вєтнам, напамять, бє.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Турис..ський, компос..ний, рис..нути, облас..ний, тос..но, радіс..ний, сон..це, хвас..ливий, перехрес..ний, місь..кий, ненавис..ний, тиж..нями, об'їз..ний, чес..ність, міс..цевий, тис..нути, шіс..сот, гіган..ський, парламен..ський.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..великий, пр..значення, пр..года, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, пр..ймається, пр..сісти, пр..крити, ..фотографувати, ро..чеплення, бе..корисливий, ро..тягнути, ро..чин, ро..ходити, пр..тулити, пр..браний, бе..коштовно, ..кріпити, ро..тупитися, ..читувати, бе..посередній, пр..бічник, пр..хитрий.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Годин..ик, проектуван..я, від..іл, зберіган..я, розміщен..я, відношен..я, просуван..я, досягнен..я, відроджен..я, проведен..я, процес.., парал..ель, програм..іст, функціонуван..я, ап..аратний, дан..ий, програм..а, спеціалізован..ий, програм..не забезпечен..я, ін..оваційний, забезпечен..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Високо/оплачуваний, бізнес/одиниця, гірничо/промисловий, зовнішньо/економічний, сміттє/збиральник, темно/темно, двох/осьовий, двадцяти/річний, багато/разовість, інформаційно/логічний, трудо/місткість, бізнес/рішення, програмно/апаратний, високо/кваліфікований, фінансово/господарський, російсько/український, дво/ярусний, вище/згаданий, нижче/підписаний, гідро/механічний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: досвід, процес, бізнесмен, управлінець, обов'язок, прибуток, помічник, файл, документ, реквізит.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: любов, сердечність, далеч, емаль, фальш, височінь, щирість, подорож.

10. *Подані слова поставте у множину:* майстерня, цех, конструкція, фахівець, робітник, директор, заступник, кваліфікація, установа, колекція.

11. *Які з наведених прикметників не вказують на колір або на матеріал?*

А) синій; В) залізний;

Б) кислий; Г) фіолетовий.

12. *Вкажіть речення, в якому вжито числівник.*

А) Четвірка друзів вирушила в мандри.

Б) У цьому місті я живу п'ятнадцятий рік.

В) Юрко отримав за контрольну роботу п'ятірку.

Г) На майже голих гілках висіло з десяток останніх яблук.

13. *Провідміняйте займенник* ***вони.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Общепринятого определения программной инженерии (software engineering) не существует. Одни считают, что «программная инженерия» просто более пафосное название программирования. Если вы программист, то, скорее всего, в своей визитной карточке напишете «разработчик прогаммного обеспечения», а вовсе не «программист». Другие же вкладывают в понятие «программная инженерия» более высокий смысл. В учебниках можно найти следующее определение программной инженерии: «совокупность навыков, инструментальных средств и методов, предназначенных для создания качественного программного обеспечения».

Если не делать главный упор на качестве, программную инженерию можно отличить от программирования по ее существенно промышленной природе. Это позволяет дать иное определение: «разработка преимущественно крупных систем, предназначенных для использования в производственных условиях, в течение длительного периода, с которыми будут работать значительное число людей и которые могут претерпевать значительное число изменений», причем под «разработкой» здесь понимается управление, обслуживание, тестирование, документирование и т.д.

Дэвид Парнас, один из пионеров отрасли, особый упор делает на слово «инженерия», утверждая, что образование в данной области тесно связано с традиционными инженерными дисциплинами, в том числе с курсом материаловедения и тому подобными предметами, отличаясь от информатики так же, как электротехника от физики.

Варіант 4

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Пам'ят.., філ..трація, унікал..ний, обчислювал..ний, властивіст.., читают.., секретар.., навантажен.., номінал..ний, відхилен.., значен.., різ..ко, кіл..це, бібліотекар.., німец..кий, наскіл..ки, ріжеш.., унікал..ний, діял..с..т.., ін..ший, контрол.., здібніс..т.., учас..т.., організаторс..кий, впевненіс..т.., визначаєт..ся, вуз..кий, відповідают.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Кур..з, копань..н, с..огодні, тр..ома, ра..н, бад..рий, вол..вий, во..вничий, син..го, сер..зний, ..дистий, нижн..го, кол..ру, верхн..го, ма..рить, гранул..ваний, намал..ваний, спрац..вані, під..йом, Ковал..в, Віталі..вич, Ма..ров, ц..го, мужн..го, майбутн..го.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф; розподіліть слова у дві колонки.*

Девять, зявитися, зєднаний, свято, розвязання, компютер, рясний, відїхати, здоровя, обєкт, гаряче, бється, курєр, звязки, память, барєр, Рейкявик, субєкт, память, розєднати, пятсот, опамятатися, пять, бюро, інтервю.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Випус..ний, бриз..нути, хвас..нути, виїз..ний, щас..ливий, тиж..ня, пис..нути, совіс..ний, якіс..ний, хрус..нути, жаліс..ливий, піз..ній, гіган..ський, тиж..нів, проїз..ний, чес..но, тис..нути, шіс..десят, аген..ство, балас..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..великий, пр..добрий, ..бирання, пр..дорогий, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, ро..повідь, пі..леглий, пр..мокрий, бе..межність, ро..питати, пр..міський, пр..вчивши, пр..стрій, пр..в'язати, пр..далеко, забе..печити, пр..мусити, ро..клад, ві..писати, п..р..лік, на..пис, бе..контактний.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Кол..ектив, ап..арат, коміс..ія, тон..а, сум..а, ві..діл, знан..я, цін..ий, перетворен..я, проведен..я, обєднан..я, рішен..я, досягнен..я, інстал..яція, процес.., парал..ель, програм..іст, функціонуван..я, ап..аратний, дан..ий, формулюван..я, урахуван..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Фірма/розробник, масо/обмінний, документо/оборот, мікро/процесорний, добрий/добрий, день/у/день, три/відсотковий, політ/економія, міні/завод, функціонально/вартісний, машинно/будування, інформаційно/логічний, праце/здатність, бізнес/рішення, слайд/презентація, структурно/елементний, програмно/технічний, інтернет/ресурси, інфра/структура, довго/часний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: аудит, підпис, метод, керівник, порядок, аналіз, закон, асортимент, маркетинг, спосіб.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: делікатність, толерантність, річ, даль, принциповість, мазь, швидкість, осінь, якість, популярність.

10. *Подані слова поставте у множину*: площа, стілець, область, управлінець, підприємство, рік, система, виробництво, організація, ціль.

11. *В якому рядку складні прикметники написані правильно?*

А) висококваліфікований, кислосолодкий; В) польсько-український, жовто-коричневий;

Б) навчальновиробничий, кисломолочний; Г) темно-сірий, жовто-зелений.

12. *Числівник – це самостійна частина мови, яка вказує на*:

А) дію або стан; В) предмет чи особу;

Б) ознаку предмета; Г) число, кількість предметів, їх порядок при лічбі.

13. *Провідміняйте займенник* ***ми.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

К самым важным вещам, которые должен знать профессиональный программный инженер, относится набор концепций, которые вновь и вновь используются в его работе. Большая часть этих концепций представляет собой не какие-то конкретные методики; если к ним и относится та или иная методика, то лишь в качестве иллюстрации лежащих в его основе логических рассуждений. Именно этим определяется самая яркая характеристика профессионального программного инженера: искусность этих мощных и элегантных интеллектуальных схем, которые, в значительно большей степени, нежели какие-то определенные трюки, и составляют признанные сокровища нашей профессии. Большую их часть невозможно постичь за один присест. Они требуют постепенного совершенствования, шаг за шагом, методом проб и ошибок и под руководством мудрых наставников.

Приведенный список далеко не полон, но он должен продемонстрировать, что многое из того, чему должны научиться будущие программные инженеры, нельзя объяснить словами; это набор творческих идей, овладение которыми приходит постепенно, по мере того, как программист-любитель превращается в мастера.

Большая часть людей, сегодня в силу своего высокого служебного положения определяющих, каким быть учебным курсам

по программному обеспечению, начинали свою карьеру в то время, когда компьютеры были некой тайной для избранных − одно только знание того, как с ними работать, уже ставило человека над остальными. Времена меняются. Сегодня, как заметил Дэннис Цикритзис, специалисты по программному обеспечению могут многое узнать о новых разработках, просматривая утренние газеты. Такая уничижительная обыденность заставляет в большей степени, чем раньше, четко формулировать, как для самих себя, так и для будущих специалистов, что дает нам право называться профессионалами.

Варіант 5

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Блис..тіти, контрол.., рибниц..кий, різ..ко, багат..ма, оскіл..ки, надійніс..т.., збагачуєт..ся, властивіс..т.., тон..ший, біл..ший, відхилен.., с..омий, тіл..ки, надійніс..т.., сад.., ціл..овий, десят.., спеціал..ний, здібніс..т.., можут.., якіс..т.., ймовірніс..т.., консул..тант, фахіфец.., відбувают..ся, рішен.., спеціал..ний, управлінец.., спеціал..ніс..т.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Ді..вий, нижн..го, кол..ру, верхн..го, спрац..ваний, Мурав..в, зна..мий, тр..х, тін..вий, гранул..ваний, медаль..н, сер..зний, під..мний, павіль..н, бад..рість, на син..му, до н..ого, Олексі..вич, компань..н, середн..го, майбутн..го, вол..вий, прац..витий, Андрі..вич, Васил..вич.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф; розподіліть слова у дві колонки.*

Півящика, підвязати, розмякшити, обїхати, субєктивний, девять, Вячеслав, воззєднання, полумя, імя, камяний, обєкт, безіменний, зявитися, пятнадцять, мільярд, компютер, бюро, бюджет, двохярусний, зявились, святкувати, авантюра, девять, навязливий.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви*

Безкорис..ливий, тіс..ний, учас..ник, совіс..ний, очис..ний, полезахис..ний, піз..ній, віс..ник, кількіс..ний, тиж..невий, шіс..надцять, парламен..ський, тос..но, якіс..но, виїз..ний, під'їз..ний, сер..цевина, шіс..сот, випус..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..берегти, пр..звище, пр..хороший, ..сипати, пр..дбати, пр..лягти, пр..значення, ро..ходитися, ..творити, ..формувати, забе..печити, ро..виток, ..топтати, пр..копати, ..бирання, пр..цікаво, пр..чіп, пр..стрій, бе..посередній, пр..точений, на..пис, не..проможний, бе..перечний, ро..сипати, ..тримувати.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Від..ати, машин..ий, плануван..я, формулюван..я, кол..ктив, досягнен..я, груп..а, функціонуван..я, проведен..я, прагнен..я, повноважен..я, зростан..я, відроджен..я, знижен..я, процес.., парал..ель, програм..іст, ап..аратний, дан..ий, спеціалізован..ий, програм..не забезпечен..я, прогрес..вний.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Праце/здатність, більш/менш, рука/в/руку, чотири/місячний, день/другий, мало/помалу, кінець/кінцем, трудо/місткість, функціонально/вартісний, конструктивно/технологічний, довго/часний, інформаційно/логічний, машино/будування, техніко/економічний, документо/оборот, слайд/презентація, бізнес/моделі, програмно/технічний, інтернет/ресурси, інфра/структура.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: запит, контракт, клієнт, бізнес, план, процес, блок, статут, розпорядок, директор.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок:* собівартість, професійність, мідь, сіль, комунікативність, ефективність, молодь, фальш, діяльність, спрямованість.

10. *Подані слова поставити у множину:* блок, кабінет, лідер, фірма, гарантія, параметр, організація, портфель, компанія, будинок.

11. *Складні прикметники* ***далеко/сяжний, вище/згаданий, сільсько/господарський, високо/шановний*** *пишуться:*

а) окремо;

б) через дефіс;

в) разом.

12. *Виділіть числівник, який означає ціле число.*

а) дві третіх; в) сім десятих;

б) сім; г) три цілих і одна друга.

13. *Провідміняйте займенник* ***ви.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Программная инженерия – это наука, связанная с построением целевых объектов путем планирования, управления работами специалистов, оценивания трудозатрат, стоимости и вклада каждого из них в достижение правильности и качества программных продуктов.

С инженерной точки зрения в программной инженерии решаются задачи формирования требований, разработки и сопровождения построенного программного продукта для массового воспроизводства, а также проверки операций базового процесса на правильность реализации проекта, ответственности за выполнение в заданный срок, стоимость и функциональность. Программная инженерия определяется как наука инженерного построения программных продуктов.

В отличие от математической науки, целью которой есть получение новых знаний, знание в программной инженерии – это способ построения и получения некоторой пользы от созданной программы. Наука программная инженерия – это теория, методы и средства построения программ. Построение целевых программных объектов – это процесс анализа автоматизируемой предметной области и образования выходного кода для выполнения на компьютере. Основа науки программная инженерия – теория алгоритмов, математическая логика, теория вычислений, методы искусственного интеллекта, теория управления и др. Наука программная инженерия включает:

– понятия и исходные объекты;

– теории, методы программирования и доказательства (верификация, валидация, тестирование) правильности, оценки надежности и качества программных продуктов;

– средства и инструменты.

2.7. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Технічні машини й обладнання» профілю «Машини й обладнанння промислових підприємств»

Варіант 1

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Важливіст.., управлінец.., діял..ст.., модел.., біл..шіс..т.., ціл.., контрол.., американец.., україн..с..кий, загал..ний, пам'ят.., промисловіс..т.., спеціалізуєт..ся, англійс..кий, надійніс..т.., німец..кий, доповід.., ефективніс..т.., фундаментал..ний, галуз.., діял..ніс..т.., відсут..ніс..т.., максимал..ний, люд..ми, обчислювал..ний, кіл..кісно.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Андрі..вич, зна..мий, спрац..вані, майбутн..го, вс..го, озна..млення, сер..зний, тр..х, стил..вий, па..вий, кол..ору, ..дований, трет..го, син..го, дальн..го, попередн..го, Єлісе..вич, під..м, граві..ваний, гранул..ваний, просл..зитися, ц..ого, Ковал..в, медаль..н, н..ого.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф; розподіліть слова у дві колонки.*

Звязок, безіменний, Лукянчук, компютер, обєкт, буря, обєктив, розвязуються, память, повязаний, обєднаний, запамятовуючий, імя, пять, бють, зекономити, розєднати, Вячеслав, обєктивний, карєра, повязувати.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Проїз..ний, безжаліс..но, гіган..ський, ряс..ний, доблес..ний, захис..ник, студен..ський, тріс..нути, ус..ний, контрас..ний, чес..ний, випус..ний, форпос..ний, контрас..ний, тиж..невий, виїз..ний, якіс..но, міс..цевий, бряз..нути, шіс..надцять.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Ро..жарювання, пр..їхати, пр..звище, ..кинути, ро..приділення, ро..ходитися, ..ниження, ..формувати, пі..вищення, бе..страшний, ..чистити, ..чепити, ..економити, бе..корисливий, ро..тягнути,

пр..крутити, ..писувати, пі..готовка, ..фабрикувати, бе..коштовний, пі..пирати, во..з'єднання, ві..казати, пр..міальний, бе..ламповий.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно подвоєні букви.*

Устаткуван..я, виконан..ий, досягнен..я, знан..я, урахуван..я, плануван..я, кол..ектив, функціонуван..я, проектуван..я, прогрес.., рішен..я, числен..ий, від..ати, , задоволен..я, наповнен..я, стажуван..я, розприділен..я, випромінюван..я, мас..а, обладнан..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Виробничо/господарський, натурально/речовий, будь/який, нафто/газо/провід, соціально/економічний, взаємо/дія, взаємо/відносини, ультра/фіолетовий, восьми/гранний, матеріально/технічний, професійно/кваліфікаційний, конструктивно/технологічний, електро/арматура, люміне/сцентний, об'єктно/орієнтований, інфо/комунікаційний, слайд/презентація, теле/комунікаційний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: поділ, актив, цикл, коефіцієнт, спеціаліст, директор, напрямок, розряд, процес, контроль, газ, завод.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: потужність, вартість, діяльність, мідь, спіраль, сукупність, ртуть, ціль, якість, доповідь, розкіш.

10. *Подані слова поставте у множину*: споруда, пристрій, рекомендація, організація, підприємство, спеціаліст, фахівець, керівник, інструмент, будівля.

11. *Прикметник означає:*

а) предмет;

б) ознаку предмета та його приналежність;

в) кількість предметів або їх порядок при лічбі.

Навести приклад прикметників (3-4), пов'язаних з вашою професією, поставте до них питання.

12. *У якому рядку всі слова - числівники*?

А) п’ять, семеро, сто сорок один; В) одна третя, восьмисотий, двоповерховий;

Б) троє, вдвоє, потроїти; Г) двадцятий, тридцять п’ять, по-перше.

13. *Провідміняйте займенник* ***ти.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім’я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Капитал, как фактор производства включает все активы (средства) предприятия. Капитал на предприятии может быть в виде основного капитала (здания, машины, оборудование) и оборотного капитала (сырье, материалы, денежные средства в кассе и на расчетном счете). Главным критерием: деления капитала на основные и оборотные является срок или время использования соответствующих активов в производственно-хозяйственной деятельности.

Основной капитал представляет собой часть активов (или средств предприятия), используемых в производственно-хозяйственной деятельности длительное время и включает основные средства (ОС) и нематериальные активы (НМА).

Основные средства – фонды – средства труда, используемые предприятием для выполнения работ, оказания услуг либо для управления им в течении периода превышающего 12 месяцев, после каждого производственного цикла сохраняющие свою натурально-вещественную форму и переносящие стоимость на себестоимость выпускаемой продукции по частям по мере износа.

Средства труда со сроком полезного использования менее 12 месяцев, включаются в состав оборотного капитала предприятия.

Роль ОС в процессетруда определяется тем, что в своей совокупности они образуют материально-техническую базу (МТБ) предприятия и определяют его производственную мощность – объем производства, который может быть выполнен при правильной эксплуатации ОС.

В зависимости от степени участия в производственном процессе ОС делятся на:

- Основные производственные средства (ОПС).

К ним относятся те, которые либо непосредственно участвуют в производственном процессе, либо обслуживают его, либо создают условия для нормальной работы.

- Основные непроизводственные средства (ОНС).

Они не имеют отношения к производственному процессу и призваны обеспечивать нормальное воспроизводство трудовых ресурсов предприятия. К ним относятся объекты, оборудование жилищного фонда, медицинских и образовательных учреждений, учреждения культуры и т.д.

ОПС по общепринятой типовой классификации в зависимости от функционального назначения делятся на:

1) Здания – строения, в которых происходят процессы основных, производственных, подсобных производств, в стоимость этих объектов кроме стоимости строительства включается в стоимость системы управления, вентиляции, электроарматуры, водопровода.

2) Сооружения – инженерно-строительные объекты, которые необходимы для осуществления процесса производства:

- дороги
- эстакады
- тоннели
- мосты
- скважины
- резервуары и т.д.

3) Передаточные устройства – объекты для передачи на расстояние чего-либо (водопроводная, электрическая сеть, теплосеть, газовая сеть, нефтегазопроводы, паропроводы и т. д.).

Варіант 2

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Класифікуют..ся, сер..йозно, тон..ший, біл..ший, міл..йон, чекают.., досліджен.., рішен.., навчаєт..ся, вимірювал..ний, тіл..ки, секретар.., борот..ба, реал..ний, управлін..с..кий, проводит.., долучают..ся, експериментал..но, обчислювал..ний, номінал..ний, робит..ся, поділяєт..ся, роблят.., точніс..т.., здаєт..ся, загал..ний.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Навколишн..го, ра..н, ціл..вий, спрац..ваний, регул..ваний, с..годні, безпосередн.., ..д, кур..з, Валері..вич, чотир..ох, с..мий, н..го, контрол..ваний, кра..вий, павіл..н, Пушкар..в, с..рбати, заво..вники, лиц..вий, бо..вий, тр..х, ..дистий, навколишн..го, зовнішн..економічний, намал..ваний.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Вязальний, обєкт, безвітряний, повітря, обєктивний, бється, курєр, святковий, премєра, бюро, Ньютон, інєкція, обєднаний, мільярд, компютер, зєднання, звязаний, бюджет, зїхати, звязківець, Лукянчук, субєктивний.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Піз..но, щас..ливий, тиж..невий, шіс..надцять, компос..ний, турис..ський, ціліс..ний, ненавис..ний, корис..ний, кіс..лявий, сер..це, добросовіс..ний, доблес..ний, шіс..сот, радіс..но, аген..ство, контрас..ний, тис..нути, сер..цевина, тиж..нями.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

П..р..дбачати, пр..білий, ро..робити, пр..відкрити, пр..чистий, ро..рахований, ..платити, ..шити, пр..летіти, ро..питати, запе..печує, пр..гіркий, ро..хитати, пр..швидшити, пр..будувати, пр..браний, пр..погано, бе..печний, пр..близити, ро..чеплення, пр..стрій, ..пектр, ві..крити, ро..тирання, пр..буток.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Обладнан..я, знаходит..ся, плануван..я, обслуговуван..я, розумін..я, виконан..я, розміщен..я, встановлен..ий, тон..а, клас.., суб..ота, забезпечен..я, попереджен..я, жит..євий, відображен..я, процес.., поширен..я, програм..іст, парал..ель, спів..ідношен..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Багато/галузевий, метало/різальний, інтернет/ресурси, слайд/презентація, мало/помалу, ремонто/придатність, інформаційно/логічний, праце/здатний, програмно/апаратний,

гідро/механічний, корозійно/активний, російсько/український, дво/ярусний, вище/згаданий, електро/обладнання, п’яти/кутний, струмо/ведучий, вибухо/небезпечний, документо/оборот, комплексно/автоматизований.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: вплив, час, насос, пісок, захист, параметр, ресурс, процесор, навіс, напрямок.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: вологість, необхідність, діяльність, залежність, швидкість, спеціальність, відповідь, зустріч, область, фальш.

10. *Подані слова поставте у множину*: виріб, рівень, класифікація, конструкція, ситуація, двигун, апарат, технологія, спеціаліст, стіл, колекція.

11. *Скільки прикметників у рядку:*

Окремий, форма, великий, працюючий, різкий, теплий, місяць, яскраво.

а) один; в) три;

б) два; г) чотири.

12. *Вкажіть ряд числівників, у кожному з яких пишеться* ***ь-:***

А) тр..ох, десят..ма, п’ят..ом;

В) вісім..сот, п’ятнадцят..ма, дев’ят..мастами;

Б) дев’ятнадцят.., чотир..мастами, шістдесят..;

Г) п’ят.., вос..мому, вісім..

13. *Провідміняйте займенник* ***він.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім’я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Прежде всего, необходимо отметить, что в настоящее время нет единой классификации производственного оборудования в статистическом учете.

Любая классификация предполагает группировку элементов по каким-либо признакам и подчинена определенной цели. Классификация производственного оборудования должна дать ответы на вопросы о том, в чем заключаются конструктивные и технологические особенности машин (оборудования), где оно применяется или может применяться, насколько оно технически совершенно, в каком состоянии находится и на многие другие. Следовательно, при построении классификации производственного оборудования в ее основе необходимо положить систему признаков, позволяющих всестороннее характеризовать производственное оборудование.

Однако, как показала практика планирования и статистики, образуемые при этом группы не создают обоснованную и логически законченную классификацию, в которой применялась бы система последовательно развивающихся признаков.

Вследствие сказанного, вместо единой классификации в настоящее время применяется несколько классификаций, каждая из которых отвечает требованиям тех или иных задач статистики.

Прежде всего, производится классификация производственного оборудования по его роли в производственном процессе:

1) специализированное технологическое оборудование (такое оборудование, которое предназначено для выпуска основной продукции в конкретной отрасли: швейные, трикотажные машины, вязальные автоматы и т.п.);

2) общеотраслевое оборудование (это оборудование многоотраслевого назначения, токарные, фрезерные станки можно встретить не только на металлообрабатывающих предприятиях, но и на предприятиях легкой промышленности и бытового обслуживания населения. Причем в бытовом обслуживании населения они могут использоваться и для ремонта швейных машин, трикотажных и других).

Большое значение для учета и статистики имеет классификация по способу воздействия на предметы труда. Исходя из этого признака все производственное оборудование делится на следующие три группы:

1) механическое,

2) термическое,

3) химическое.

К механическому относят оборудование, при использовании которого воздействие на предмет труда осуществляется путем механических операций (металлорежущие станки, ткацкие станки, швейные машины, другие виды оборудования).

Термическое оборудование – воздействие на предмет труда осуществляется путем создания определенного температурного режима, т.е. воздействие температурой (домны, мартены – в металлургической промышленности, сушильные установки в обувной промышленности, в кожевенной и т.п.).

Химическое оборудование – воздействие на предмет труда осуществляется с помощью или посредством химических реакций (например, отделка ткани, отделка кожи и т.п.).

Варіант 3

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Матеріал..ний, залежніс..т.., функціонал..ний, спіл..ний, викладац..кий, особистіс..т.., міс..кий, знан.., загал..ний, бояз..кий, багатен..ко, здійснюєт..ся, мул..тимедійний, збагачуєт..ся, філ..трація, тон..ший, біл..ший, міл..йон, чекают.., таблиц.., працюют.., погоджуєт..ся, енергійніс..т.., товарис..кий, правил..ний.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Медаль..н, бад..рий, внутрішн.., вол..вий, чотир..х, міль..н, сер..зний, павіль..н, мал..ваний, Селезн..в, спрац..вані, зовнішн.., вс..го, озна..млення, Валері..вич, с..мий, н..го, син..го, ..дистий, ра..н, Сергі..вич, с..мого, Мурав..в, мужн..го, зна..мий.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Відїхати, обєктивний, обєкт, гаряче, вязати, мякий, звязки, обєм, серйозний, зїхати, безіменний, безвітряний, зїзд, субєктивний, гарячий, помякшувати, зявитися, обєднання, зєднати, повязувати, пятий, барєр, Вєтнам, напамять, бє.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Турис..ський, компос..ний, рис..нути, облас..ний, тос..но, радіс..ний, сон..це, хвас..ливий, перехрес..ний, місь..кий, ненавис..ний,

тиж..нями, об'їз..ний, чес..ність, міс..цевий, тис..нути, шіс..сот, гіган..ський, парламен..ський.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

П..р..рва, пр..великий, пр..значення, пр..года, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, пр..ймається, пр..сісти, пр..крити, бе..перебійний, ро..чеплення, бе..корисливий, ро..тягнути, ро..чин, ро..ходити, пр..тулити, пр..браний, бе..коштовно, ..кріпити, ро..тупитися, ..читувати, бе..аварійний, пр..бічник, пр..хитрий.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Подан..я, проектуван..я, від..іл, зберіган..я, розміщен..я, порушен..я, просуван..я, досягнен..я, встановлен..я, проведен..я, процес.., парал..ель, програм..іст, резервуван..я, ап..аратний, дан..ий, програм..а, спеціалізован..ий, аварійн..ий, ін..оваційний.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Електро/постачання, високо/оплачуваний, бізнес/одиниця, зовнішньо/економічний, електро/приймач, темно/темно, двох/осьовий, без/перебійний, багато/разовість, інформаційно/логічний, трудо/місткість, бізнес/рішення, програмно/апаратний, високо/кваліфікований, енерго/система, російсько/український, дво/ярусний, вище/згаданий, нижче/підписаний, гідро/механічний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: агрегат, процес, бізнесмен, управлінець, обов'язок, прибуток, помічник, пристрій, вибух, реквізит.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: любов, сердечність, далеч, емаль, фальш, височінь, щирість, подорож.

10. *Подані слова поставте у множину:* майстерня, батерея, цех, конструкція, фахівець, робітник, директор, заступник, агрегат, установа, пристрій.

11. *Які з наведених прикметників не вказують на колір або на матеріал?*

А) синій; В) залізний;
Б) кислий; Г) фіолетовий.

12. *Вкажіть речення, в якому вжито числівник.*
А) Четвірка друзів вирушила в мандри.
Б) У цьому місті я живу п’ятнадцятий рік.
В) Юрко отримав за контрольну роботу п’ятірку.
Г) На майже голих гілках висіло з десяток останніх яблук.

13. *Провідміняйте займенник* ***вони.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім’я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Представления о наличии, составе, движении, состоянии и использовании производственного оборудования можно получить только на основе учета его численности и мощности.

В практике статистического учета различают следующие категории численности производственного оборудования:

- наличное оборудование;
- установленное оборудование;
- заправленное оборудование;
- работающее оборудование;
- простойное оборудование.

Наличное оборудование. К нему относится все оборудование, которое числится в инвентарных списках, т.е. принято на баланс предприятия. При этом учитывают оборудование независимо от места его нахождения (т.е. в цехах, на складах) и независимо от его состояния (в работе, в ремонте и т.д.) Необходимо только отметить, что в состав наличного оборудования не включается лишь то оборудование, которое уже оплачено предприятием и принадлежит ему, но еще находится в пути.

Установленное оборудование – это оборудование, которое находится в цехах, смонтированное на фундамент, или временно снятое для капитального ремонта или модернизации.

Заправленное оборудование (например, в трикотажной промышленности, в текстильной, а, следовательно, и в

индивидуальном изготовлении трикотажных изделий) – это оборудование, которое уже заправлено сырьем и предназначено к работе в соответствии с планом производства продукции.

Работающее оборудование – это оборудование, которое фактически работает (или отработало) в данный период (не менее 15 мин. в смену).

Количество работающего оборудования определяют вычитанием из заправленного (или установленного), находящегося в плановом ремонте простойного оборудования.

Простойное оборудование – установленное оборудование, которое по плану должно было работать, но фактически не работало. В его состав входит также оборудование, которое находится во внеплановом ремонте.

Причины простоев оборудования можно подразделить на три группы:

1. По технологическим причинам или технологические причины, т.е. обусловленные самой технологией.

Например: на трикотажной машине вырабатывается трикотажное полотно. После наработки определенных размеров полотна, машина останавливается, чтобы снять наработанную продукцию.

Или второй пример: выключение пресса для его перезаправки.

Перерывы по технологическим причинам незначительны во времени. На них установлены нормативы, их включают в нормировочную карту при определении нормы выработки на 1 машину или на 1 рабочего, а также расценки на единицу продукции. Эти простои дополнительно не учитываются. Однако периодически необходимо контролировать их величину.

2. По техническим причинам.

Данные простои существуют для поддержания технического состояния оборудования посредством останова оборудования на чистку, смазку согласно графика, на текущий, средний и капитальный ремонт и т.п. На предприятиях есть графики планово-предупредительного ремонта, согласно которым и осуществляются указанные остановы оборудования.

Необходимо отметить, что эти простои учитывают по мере их свершения. Они достаточно продолжительны: час, день и

более. Мастер заполняет рапорт о простое с указанием номеров станка, причины, продолжительности простоя.

Эти простои также учитываются при составлении плана производства продукции.

Их оплачивают работникам, обслуживающим оборудование, в размере 100% тарифной ставки.

3. Простои по организационным причинам.

Это простои, которые вызваны плохой организацией производства: недостатки сырья, полуфабрикатов, энергии, отсутствие рабочей силы.

Данный вид простоев не планируется. Однако ведется их учет по фактическому свершению. Они оплачиваются в размере 50% тарифной ставки.

Кроме рассмотренных нами категорий численности оборудования, в литературных источниках используется понятие резервное оборудование - это установленное исправное оборудование, которое числится в резерве (оно устанавливается по нормативам по решению организаций).

Варіант 4

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Господарс..кий, філ..трація, унікал..ний, обчислювал..ний, властивіст.., застосовуют..ся, заводс..кий, навантажен.., номінал..ний, відхилен.., значен.., різ..ко, кіл..це, паралел..ний, німец..кий, наскіл..ки, ріжеш.., унікал..ний, діял..с..т.., ін..ший, контрол.., здібніс..т.., учас..т.., організаторс..кий, впевненіс..т...

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Тр..х, копань..н, с..огодні, тр..ома, ра..н, бад..рий, вол..вий, во..вничий, син..го, сер..зний, ..дистий, нижн..го, кол..ру, верхн..го, ма..рить, гранул..ваний, намал..ваний, спрац..вані, під..йом, Ковал..в, Віталі..вич, Ма..ров, ц..го, мужн..го, майбутн..го.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Девять, зявитися, зєднаний, свято, розвязання, компютер, рясний, відїхати, здоровя, обєкт, гаряче, бється, курєр, звязки, память,

барєр, Рейкявик, субєкт, память, розєднати, пятсот, опамятатися, пять, бюро, інтервю.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Випус..ний, бриз..нути, хвас..нути, виїз..ний, щас..ливий, тиж..ня, пис..нути, совіс..ний, якіс..ний, хрус..нути, жаліс..ливий, піз..ній, гіган..ський, тиж..нів, проїз..ний, чес..но, тис..нути, шіс..десят, аген..ство, балас..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Забе..печеність, пі..станція, ..бирання, пр..дорогий, бе..перебійний, ро..глядати, ..лити, ..платити, ро..повідь, пі..леглий, ві..ключення, бе..межність, ро..питати, пр..міський, ..поживач, пр..стрій, пр..в'язати, пр..далеко, забе..печити, пр..мусити, ро..клад, ві..писати, п..р..лік, на..пис, бе..контактний.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Поєднан..я, кол..ектив, ап..арат, коміс..ія, тон..а, сум..а, ві..діл, перетворен..я, цін..ий, перетворен..я, проведен..я, об'єднан..я, рішен..я, досягнен..я, резервуван..я, процес.., парал..ель, зосереджен..ий, функціонуван..я, ап..аратний, дан..ий.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Напів/фабрикат, фірма/розробник, внутрішньо/заводський, електро/енергія, мікро/процесорний, добрий/добрий, день/у/день, три/відсотковий, політ/економія, міні/завод, функціонально/вартісний, машинно/будування, дво/трансформаторний, праце/здатність, бізнес/рішення, електро/приймач, структурно/елементний, програмно/технічний, інтернет/ресурси, інфра/структура, довго/часний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: інвентар, запас, цех, підпис, метод, керівник, порядок, закон, асортимент, спосіб.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: цінність, необхідність, річ, даль, кількість, мазь, швидкість, осінь, якість, популярність.

10. *Подані слова поставте у множину*: площа, мережа, підстанція, область, управлінець, підприємство, рік, система, виробництво, організація, цех.

11. *В якому рядку складні прикметники написані правильно?*

А) висококваліфікований, кислосолодкий; В) польсько-український, жовто-коричневий;

Б) навчальновиробничий, кисломолочний; Г) темно-сірий, жовто-зелений.

12. *Числівник – це самостійна частина мови, яка вказує на*:

А) дію або стан; В) предмет чи особу;

Б) ознаку предмета; Г) число, кількість предметів, їх порядок при лічбі.

13. *Провідміняйте займенник* ***ми.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Производственный процесс предполагает сочетание трех элементов: предметов труда, средств труда и живого труда. В соответствии с этим рассматривают материальные ресурсы, трудовые ресурсы, финансовые ресурсы и т.д.

В литературе под материальными ресурсами чаще всего подразумеваются материальные ценности, включающие в себя сырье, материалы, в том числе комплектующие изделия конструкции и детали, топливо, тару, запчасти, инструмент, хозяйственный инвентарь. Параллельное использование терминов материальные ресурсы и производственные запасы вызывает необходимость дополнения последних такими структурными элементами как незавершенное производство, полуфабрикаты собственного производства, готовая продукция.

Так как запасы материальных ценностей являются основным источником материальных ресурсов изучение обеспеченности материальными ресурсами предполагает использование таких

терминов как текущие, подготовительные, страховые и сезонные запасы, вкладывая в эти понятия следующее:

- текущие – это запасы материальных ценностей, необходимые для бесперебойной деятельности организаций: ежедневного отпуска сырья, материалов, топлива и т.п. в производство, ежедневной отгрузки продукции;

- подготовительные – это запасы сырья и материалов, создаваемые в связи с необходимостью их предварительной подготовки перед использованием в производственном процессе;

- страховые – это запасы, которые должны обеспечить бесперебойную производственную деятельность в случаях возникновения проблем в поставках материальных ценностей;

- сезонные – это запасы, которые связаны с сезонными колебаниями в производстве, чаще всего сырья, а также с сезонностью потребления определенных видов ресурсов при производстве продукции, работ услуг.

В большинстве случаев рекомендуется измерение запасов материальных ценностей в абсолютных величинах запасов в денежном или натуральном выражении, а также в днях (исходя из их среднесуточного расхода). Наличие запасов в денежном выражении характеризуется либо на дату, либо в среднем за отчетный период.

Варіант 5

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Блис..тіти, контрол.., рибниц..кий, різ..ко, багат..ма, оскіл..ки, надійніс..т.., збагачуєт..ся, властивіс..т.., тон..ший, біл..ший, відхилен.., с..омий, тіл..ки, надійніс..т.., сад.., ціл..овий, десят.., спеціал..ний, здібніс..т.., можут.., якіс..т.., ймовірніс..т.., консул..тант, фахіфец.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Диференці..ваний, нижн..го, кол..ру, верхн..го, спрац..ваний, Мурав..в, зна..мий, тр..х, тін..вий, гранул..ваний, медаль..н, сер..зний, під..мний, павіль..н, бад..рість, на син..му, до н..ого, Олексі..вич, компань..н, середн..го, майбутн..го, вол..вий, прац..витий, Андрі..вич, Васил..вич.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Зєднання, півящика, підвязати, розмякшити, обїхати, субєктивний, девять, Вячеслав, воззєднання, полумя, імя, камяний, обєкт, безіменний, зявитися, пятнадцять, мільярд, компютер, бюро, бюджет, двохярусний, зявились, святкувати, авантюра, девять, навязливий.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви*

Безкорис..ливий, тіс..ний, учас..ник, совіс..ний, очис..ний, полезахис..ний, піз..ній, віс..ник, кількіс..ний, тиж..невий, шіс..надцять, парламен..ський, тос..но, якіс..но, виїз..ний, під'їз..ний, сер..цевина, шіс..сот, випус..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..берегти, ро..міщенння, пр..звище, пр..родний, ..сипати, пр..дбати, пр..лягти, пр..значення, ро..ходитися, ..творити, ..формувати, забе..печити, ро..виток, ..поживання, пр..копати, ..бирання, пр..цікаво, пр..чіп, пр..стрій, бе..посередній, пр..точений, на..пис, не..проможний, бе..перечний, ро..сипати, ..тримувати.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Обладнан..я, машин..ий, плануван..я, формулюван..я, кол..ктив, пересуван..я, груп..а, функціонуван..я, проведен..я, скорочен..я, повноважен..я, зростан..я, зменшен..я, знижен..я, процес.., парал..ель, програм..іст, ап..аратний, дан..ий, спеціалізован..ий, програм..не забезпечен..я, прогрес..вний, виведен..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Контрольно/вимірювальний, метало/різальний, рука/в/руку, взаємо/зв'язок, день/другий, мало/помалу, кінець/кінцем, трудо/місткість, функціонально/вартісний, конструктивно/технологічний, довго/часний, інформаційно/логічний, машино/будування, мало/завантажений, документо/оборот, слайд/презентація, бізнес/моделі, енерго/ємний, інтернет/ресурси, інфра/структура.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: запит, контракт, клієнт, бізнес, план, процес, блок, статут, розпорядок, директор.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок:* собівартість, тривалість, мідь, нпеобхідність, потужність, ефективність, молодь, фальш, діяльність, спрямованість.

10. *Подані слова поставити у множину:* класифікація, галузь, розрахунок, фірма, гарантія, параметр, організація, портфель, компанія, показник.

11. *Складні прикметники* ***метало/різальний, вище/згаданий, сільсько/господарський, високо/шановний*** *пишуться:*

а) окремо;
б) через дефіс;
в) разом.

12. *Виділіть числівник, який означає ціле число.*

а) дві третіх; в) сім десятих;
б) сім; г) три цілих і одна друга.

13. *Провідміняйте займенник* ***ви.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Производственное оборудование в большей своей части состоит из так называемых рабочих машин и в сравнительно незначительной части − из механизмов передвижения и всякого рода контрольно-измерительных приборов. Рабочие машины разнообразны, они состоят из десятков тысяч типов и сотен тысяч типоразмеров, поэтому возникает необходимость в определенной классификации оборудования.

В основу существующей классификации советской статистикой положен признак технологического назначения рабочей машины. При такой классификации статистика имеет возможность ответить на важнейшие вопросы каков парк производственного оборудования, какова его мощность, каково состояние оборудования,

обслуживающего определенный технологический процесс. Возможно также построение классификации и по другим признакам, например по очень важному отраслевому признаку (оборудование для угольной промышленности, для черной металлургии, для текстильной промышленности и т. д.). Но первая классификация играет большую роль. Дело в том, что любая отрасль промышленности наряду с машинами, характерными только для данной отрасли производства, имеет большое число машин, применяющихся и в других отраслях. Например, нет такой отрасли промышленности, в которой не было бы металлорежущего оборудования, так как во всех отраслях имеет место ремонт оборудования, который производится ремонтными цехами. Следовательно, построение классификации по отраслевому признаку хотя и отвечало бы на вопрос о вооруженности отраслей производственным оборудованием, однако привело бы к созданию в основном общей классификации для всех отраслей. При этом классификация оборудования одной отрасли отличалась бы от классификации другой лишь из-за добавления видов или групп оборудования, специфического для данной отрасли. В классификации по технологическому признаку повторяемость наименований отсутствует.

Изучение и анализ факторов, влияющих на длительность производственного процесса, позволяют выделить и разграничить технически и организационно необходимые и излишние составные части рабочего времени, а также выявить причины обнаруженных потерь и наметить меры по их устранению. Для определения длительности отдельных операций производственного процесса рабочее время исполнителя классифицируют. Такая классификация дает возможность изучать состояние организации труда и использования рабочего времени, выявлять потери рабочего времени и их причины, оценивать целесообразность и необходимость отдельных затрат времени при выполнении данной работы, выявлять нерациональные затраты рабочего времени и их причины строить дифференцированные балансы рабочего дня определять нормируемое время на операцию изучать и анализировать время использования оборудования во взаимосвязи с рабочим временем исполнителя.

2.8. Варіанти контрольної роботи для студентів напряму підготовки «Електроенергетика й електротехніка» профілю «Електроенергозабезпечення підприємства й електротехніка»

Варіант 1

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Важливіст.., управлінец.., діял..ст.., модел.., біл..шіс..т.., ціл.., контрол.., американец.., україн..с..кий, загал..ний, пам'ят.., промисловіс..т.., спеціалізуєт..ся, англійс..кий, надійніс..т.., німец..кий, доповід.., ефективніс..т.., фундаментал..ний, галуз.., діял..ніс..т.., відсут..ніс..т.., максимал..ний, люд..ми, обчислювал..ний, кіл..кісно.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Андрі..вич, зна..мий, спрац..вані, майбутн..го, вс..го, озна..млення, сер..зний, тр..х, стил..вий, па..вий, кол..ору, ..дований, трет..го, син..го, дальн..го, попередн..го, Єлісе..вич, під..м, граві..ваний, гранул..ваний, просл..зитися, ц..ого, Ковал..в, медаль..н, н..ого.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Звязок, безіменний, Лукянчук, компютер, обєкт, буря, обєктив, розвязуються, память, повязаний, обєднаний, запамятовуючий, імя, пять, бють, зекономити, розєднати, Вячеслав, обєктивний, карєра, повязувати.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Проїз..ний, безжаліс..но, гіган..ський, ряс..ний, доблес..ний, захис..ник, студен..ський, тріс..нути, ус..ний, контрас..ний, чес..ний, випус..ний, форпос..ний, контрас..ний, тиж..невий, виїз..ний, якіс..но, міс..цевий, бряз..нути, шіс..надцять.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Ро..жарювання, пр..їхати, пр..звище, ..кинути, ро..приділення, ро..ходитися, ..ниження, ..формувати, пі..вищення, бе..страшний, ..чистити, ..чепити, ..економити, бе..корисливий, ро..тягнути,

пр..крутити, ..писувати, пі..готовка, ..фабрикувати, бе..коштовний, пі..пирати, во..з'єднання, ві..казати, пр..міальний, бе..ламповий.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно подвоєні букви.*

Обстежен..я, управлін..я, досягнен..я, знан..я, урахуван..я, плануван..я, кол..ектив, функціонуван..я, проектуван..я, прогрес.., рішен..я, числен..ий, від..ати, , задоволен..я, наповнен..я, стажуван..я, розприділен..я, випромінюван..я, мас..а, обладнан..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Сільсько/господарський, енерго/збереження, будь/який, між/особистий, соціально/економічний, взаємо/дія, взаємо/відносини, ультра/фіолетовий, восьми/гранний, адміністративно/командний, професійно/кваліфікаційний, конструктивно/технологічний, організаційно/штатний, люміне/сцентний, об'єктно/орієнтований, інфо/комунікаційний, слайд/презентація, теле/комунікаційний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: прилад, колір, блиск, коефіцієнт, спеціаліст, директор, напрямок, розряд, процес, контроль, газ, завод.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: потужність, спеціальність, діяльність, мідь, спіраль, ефективність, ртуть, ціль, якість, доповідь, розкіш.

10. *Подані слова поставте у множину*: рекомендація, організація, підприємство, спеціаліст, фахівець, керівник, директор, інструмент, будівля, доповідь.

11. *Прикметник означає:*

а) предмет;

б) ознаку предмета та його приналежність;

в) кількість предметів або їх порядок при лічбі.

Навести приклад прикметників (3-4), пов'язаних з вашою професією, поставте до них питання.

12. *У якому рядку всі слова - числівники*?

А) п'ять, семеро, сто сорок один; В) одна третя, восьмисотий, двоповерховий;

Б) троє, вдвоє, потроїти; Г) двадцятий, тридцять п’ять, по-перше.

13. *Провідміняйте займенник* ***ти.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім’я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

По результатам обследований значительного числа промышленных и сельскохозяйственных предприятий разработаны следующие рекомендации по энергосбережению в осветительных приборах, которые необходимо учитывать при проектировании освещения:

1. Следует отдавать предпочтение источникам света возможно большей единичной мощности при соблюдении требований по качеству освещения и его равномерности. С ростом мощности ламп удельные показатели растут. Перспективны комплектные осветительные установки (КОУ).

Замена существующих источников света на более современные и экономичные. Такая замена возможна лишь при соблюдении норм по качеству освещения (цветность, блескость, коэффициент пульсаций, чередование яркости и т. д.). Переход на более современные лампы возможен и в пределах одной группы. Например, на лампы накаливания с криптоновым наполнением, на люминесцентные лампы типа ЛБ и т.д.

2. Использовать линейные трубчатые люминесцентные лампы, которые широко применяются в производственных, административных и общественных зданиях. В этих лампах, заполненных парами ртути и аргоном, электрический разряд генерирует невидимое ультрафиолетовое излучение, а на внутреннюю поверхность стеклянной трубки нанесен люминофор, преобразующий это излучение в видимый свет.

Такое широкое применение эти лампы получили благодаря своим высоким технико-экономическим характеристикам. Их

световая отдача (т.е. количество люменов света на один Вт потребляемой электроэнергии) составляет 75–90 лм/Вт, в то время как у лампы накаливания – всего 10–15 лм/Вт в зависимости от мощности и типа. При этом люминесцентные лампы имеют срок службы не 1000 ч., положенные по стандарту лампам накаливания (они чаще всего недотягивают до стандарта), а 12–15 тыс. ч., т. е. в 12–15 раз больше. Количество выпускаемых в мире люминесцентных ламп составляет более миллиарда в год.

Однако эти эффективные источники света имеют существенные недостатки. К ним, во-первых, необходимо отнести весьма большие размеры (лампа мощностью всего 40 Вт имеет длину 1,25 м; а 80 Вт – 1,5 м), приводящие к необходимости иметь крупные, материалоемкие и дорогие светильники. Во-вторых, для работы этих ламп требуются, как правило, тяжелые и энергоемкие пускорегулирующие аппараты (ПРА) и стартеры, так как напряжение при горении ЛЛ должно быть вдвое ниже напряжения сети. Электрические схемы включения ПРА и ламп представлены в. И, в-третьих, эти лампы содержат достаточно заметное количество ртути (30–40 мг), что при неаккуратном хранении и при выбрасывании в большом количестве на мусорные свалки может быть весьма опасно.

Варіант 2

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Класифікуют..ся, сер..йозно, тон..ший, біл..ший, міл..йон, чекают.., досліджен.., рішен.., навчаєт..ся, вимірювал..ний, тіл..ки, секретар.., борот..ба, реал..ний, управлін..с..кий, проводит.., долучают..ся, експериментал..но, обчислювал..ний, номінал..ний, робит..ся, поділяєт..ся, роблят.., точніс..т.., здаєт..ся, загал..ний.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Навколишн..го, ра..н, ціл..вий, спрац..ваний, регул..ваний, с..годні, безпосередн.., ..д, кур..з, Валері..вич, чотир..ох, с..мий, н..го, контрол..ваний, кра..вий, павіл..н, Пушкар..в, с..рбати, заво..вники,

лиц..вий, бо..вий, тр..х, ..дистий, навколишн..го, зовнішн..економічний, намал..ваний.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Зєднати, обєкт, безвітряний, повітря, обєктивний, бється, курєр, святковий, премєра, бюро, Ньютон, інєкція, обєднаний, мільярд, компютер, зєднання, звязаний, бюджет, зїхати, звязківець, Лукянчук, субєктивний.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Піз..но, щас..ливий, тиж..невий, шіс..надцять, компос..ний, турис..ський, ціліс..ний, ненавис..ний, корис..ний, кіс..лявий, сер..це, добросовіс..ний, доблес..ний, шіс..сот, радіс..но, аген..ство, контрас..ний, тис..нути, сер..цевина, тиж..нями.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Ві..повідати, пр..білий, ро..робити, пр..відкрити, пр..чистий, ро..рахований, ..платити, ..шити, пр..летіти, ро..питати, запе..печує, пр..гіркий, ро..хитати, пр..швидшити, пр..будувати, пр..браний, пр..погано, бе..печний, пр..близити, ро..чеплення, пр..стрій, ..пектр, ві..крити, ро..тирання, пр..буток.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Приміщен..я, сум..а, плануван..я, піц..а, розумін..я, виконан..я, розміщен..я, встановлен..ий, тон..а, клас.., суб..ота, забезпечен..я, попереджен..я, жит..євий, відображен..я, процес.., поширен..я, програм..іст, парал..ель, спів..ідношен..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Водо/забірний, багато/функціональний, інтернет/ресурси, слайд/презентація, мало/помалу, ремонто/придатність, інформаційно/логічний, праце/здатний, програмно/апаратний, гідро/механічний, корозійно/активний, російсько/український, дво/ярусний, вище/згаданий, електро/обладнання, п’яти/кутний, струмо/ведучий, вибухо/небезпечний, документо/оборот, комплексно/автоматизований.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: аналіз, час, насос, пісок, захист, параметр, ресурс, процесор, навіс, напрямок.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: вологість, необхідність, діяльність, залежність, швидкість, спеціальність, відповідь, зустріч, область, фальш.

10. *Подані слова поставте у множину*: виріб, рівень, станція, конструкція, ситуація, двигун, апарат, технологія, спеціаліст, стіл, колекція.

11. *Скільки прикметників у рядку:*

Окремий, форма, великий, працюючий, різкий, теплий, місяць, яскраво.

а) один; в) три;

б) два; г) чотири.

12. *Вкажіть ряд числівників, у кожному з яких пишеться* ***ь-:***

А) тр..ох, десят..ма, п'ят..ом;

В) вісім..сот, п'ятнадцят..ма, дев'ят..мастами;

Б) дев'ятнадцят.., чотир..мастами, шістдесят..;

Г) п'ят.., вос..мому, вісім..

13. *Провідміняйте займенник* ***він.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Электрические машины и аппараты эксплуатируются в различных климатических условиях, различной влажности, температуре окружающего воздуха, различной высоте над уровнем моря, в атмосфере, содержащей те или иные коррозионно-активные элементы и при других ненормальных условиях. Поэтому исполнение электрооборудования должно соответствовать условиям окружающей среды.

В зависимости от места размещения при эксплуатации электротехнического оборудования установлено пять категорий изделий. Номер категории размещения следует за буквенным обозначением климатического исполнения.

Машины и аппараты, эксплуатируемые на открытом воздухе, обозначаются цифрой **1**; под навесом или в закрытом помещении, где температура и влажность воздуха несущественно отличаются от колебаний наружного воздуха, – **2**. Если изделия рассчитаны на работу в закрытых помещениях, в которых колебания температуры и влажности, а также воздействие песка и пыли существенно меньше, чем на открытом воздухе, – **3**; в помещениях искусственно регулируемыми климатическими условиями, например, в закрытых отапливаемых помещениях, – **4**; в помещениях с повышенной влажностью, в которых возможно длительное наличие воды и происходит частая конденсация влаги на стенах и потолке, например, в не отапливаемых и невентилируемых помещениях, – **5**-я категория.

По условиям защиты от вредного воздействия окружающей среды двигатели и аппараты общего применения также классифицируются.

Существуют исполнения степени защиты электроизделий от попадания внутрь твердых посторонних тел и воды и от соприкосновения обслуживающего персонала с токоведущими и вращающимися частями, находящимися внутри машины.

Исполнение электрооборудования по степени защиты обозначается латинскими буквами **IP** и двумя цифрами (ГОСТ 14254-80). Первая цифра (от 0 до 6) характеризует степень защиты персонала от соприкосновения с токоведущими или вращающимися частями, находящимися внутри машины, а также от попадания в нее твердых посторонних тел; вторая цифра (от 0 до 8) характеризует степень защиты от проникновения воды внутрь.

Насосные станции в зависимости от их строительного выполнения (заглубленные или надземные), характера

водозабора и вентиляции могут быть отнесены к нормальным, влажным или сырым помещениям.

Воздушные компрессорные станции относятся к помещениям с нормальной средой, помещения аммиачных компрессорных станций – к взрывоопасным помещениям класса В-1б, прочие – к соответствующему классу в зависимости от свойств газа, нагнетаемого компрессором.

Помещения котельных при газовом топливе рассматриваются как влажные или жаркие.

Варіант 3

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Матеріал..ний, залежніс..т.., функціонал..ний, спіл..ний, викладац..кий, особистіс..т.., міс..кий, знан.., загал..ний, бояз..кий, багатен..ко, здійснюєт..ся, мул..тимедійний, збагачуєт..ся, філ..трація, тон..ший, біл..ший, міл..йон, чекают.., таблиц.., працюют.., погоджуєт..ся, енергійніс..т.., товарис..кий, правил..ний.

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Медаль..н, бад..рий, внутрішн.., вол..вий, чотир..х, міль..н, сер..зний, павіль..н, мал..ваний, Селезн..в, спрац..вані, зовнішн.., вс..го, озна..млення, Валері..вич, с..мий, н..го, син..го, ..дистий, ра..н, Сергі..вич, с..мого, Мурав..в, мужн..го, зна..мий.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Відїхати, обєктивний, обєкт, гаряче, вязати, мякий, звязки, обєм, серйозний, зїхати, безіменний, безвітряний, зїзд, субєктивний, гарячий, помякшувати, зявитися, обєднання, зєднати, повязувати, пятий, барєр, Вєтнам, напамять, бє.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Турис..ський, компос..ний, рис..нути, облас..ний, тос..но, радіс..ний, сон..це, хвас..ливий, перехрес..ний, місь..кий, ненавис..ний,

тиж..нями, об’їз..ний, чес..ність, міс..цевий, тис..нути, шіс..сот, гіган..ський, парламен..ський.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

П..р..рва, пр..великий, пр..значення, пр..года, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, пр..ймається, пр..сісти, пр..крити, бе..перебійний, ро..чеплення, бе..корисливий, ро..тягнути, ро..чин, ро..ходити, пр..тулити, пр..браний, бе..коштовно, ..кріпити, ро..тупитися, ..читувати, бе..аварійний, пр..бічник, пр..хитрий.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Годин..ик, проектуван..я, від..іл, зберіган..я, розміщен..я, порушен..я, просуван..я, досягнен..я, встановлен..я, проведен..я, процес.., парал..ель, програм..іст, резервуван..я, ап..аратний, дан..ий, програм..а, спеціалізован..ий, аварійн..ий, ін..оваційний.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Електро/постачання, високо/оплачуваний, бізнес/одиниця, зовнішньо/економічний, електро/приймач, темно/темно, двох/осьовий, без/перебійний, багато/разовість, інформаційно/логічний, трудо/місткість, бізнес/рішення, програмно/апаратний, високо/кваліфікований, енерго/система, російсько/український, дво/ярусний, вище/згаданий, нижче/підписаний, гідро/механічний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: агрегат, процес, бізнесмен, управлінець, обов’язок, прибуток, помічник, пристрій, вибух, реквізит.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: любов, сердечність, далеч, емаль, фальш, височінь, щирість, подорож.

10. *Подані слова поставте у множину:* майстерня, батерея, цех, конструкція, фахівець, робітник, директор, заступник, агрегат, установа, пристрій.

11. *Які з наведених прикметників не вказують на колір або на матеріал?*

А) синій; В) залізний;

Б) кислий; Г) фіолетовий.

12. *Вкажіть речення, в якому вжито числівник.*
А) Четвірка друзів вирушила в мандри.
Б) У цьому місті я живу п’ятнадцятий рік.
В) Юрко отримав за контрольну роботу п’ятірку.
Г) На майже голих гілках висіло з десяток останніх яблук.

13. *Провідміняйте займенник* ***вони.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім’я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Выбор схемы электроснабжения неразрывно связан с вопросом напряжения, мощности, категории ЭП по надежности, удаленности ЭП.

Категории электроприемников по надежности электроснабжения определяются в процессе проектирования системы электроснабжения на основании нормативной документации.

В отношении обеспечения надежности электроснабжения электроприемники разделяются на следующие три категории.

Электроприемники первой категории – электроприемники, перерыв электроснабжения которых может повлечь за собой: опасность для жизни людей, угрозу для безопасности государства, значительный материальный ущерб, расстройство сложного технологического процесса, нарушение функционирования особо важных элементов коммунального хозяйства, объектов связи и телевидения.

Из состава электроприемников первой категории выделяется особая группа электроприемников, бесперебойная работа которых необходима для безаварийного останова производства с целью предотвращения угрозы жизни людей, взрывов и пожаров.

Электроприемники второй категории – электроприемники, перерыв электроснабжения которых приводит к массовому

недоотпуску продукции, массовым простоям рабочих, механизмов и промышленного транспорта, нарушению нормальной деятельности значительного количества городских и сельских жителей.

Электроприемники третьей категории – все остальные электроприемники, не подпадающие под определения первой и второй категорий.

Электроприемники первой категории в нормальных режимах должны обеспечиваться электроэнергией от двух независимых взаимно резервирующих источников питания, и перерыв их электроснабжения при нарушении электроснабжения от одного из источников питания может быть допущен лишь на время автоматического восстановления питания.

Для электроснабжения особой группы электроприемников первой категории должно предусматриваться дополнительное питание от третьего независимого взаимно резервирующего источника питания.

В качестве третьего независимого источника питания для особой группы электроприемников и в качестве второго независимого источника питания для остальных электроприемников первой категории могут быть использованы местные электростанции, электростанции энергосистем (в частности, шины генераторного напряжения), предназначенные для этих целей агрегаты бесперебойного питания, аккумуляторные батареи и т. п.

Если резервированием электроснабжения нельзя обеспечить непрерывность технологического процесса или если резервирование электроснабжения экономически нецелесообразно, должно быть осуществлено технологическое резервирование, например, путем установки взаимно резервирующих технологических агрегатов, специальных устройств безаварийного останова технологического процесса, действующих при нарушении электроснабжения.

Варіант 4

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Розподіл..ний, філ..трація, унікал..ний, обчислювал..ний, властивіст.., застосовуют..ся, заводс..кий, навантажен.., номінал..ний, відхилен.., значен.., різ..ко, кіл..це, бібліотекар.., німец..кий, наскіл..ки, ріжеш.., унікал..ний, діял..с..т.., ін..ший, контрол.., здібніс..т.., учас..т.., організаторс..кий, впевненіс..т...

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо.***

Кур..з, копань..н, с..огодні, тр..ома, ра..н, бад..рий, вол..вий, во..вничий, син..го, сер..зний, ..дистий, нижн..го, кол..ру, верхн..го, ма..рить, гранул..ваний, намал..ваний, спрац..вані, під..йом, Ковал..в, Віталі..вич, Ма..ров, ц..го, мужн..го, майбутн..го.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Девять, зявитися, зєднаний, свято, розвязання, компютер, рясний, відїхати, здоровя, обєкт, гаряче, бється, курєр, звязки, память, барєр, Рейкявик, субєкт, память, розєднати, пятсот, опамятатися, пять, бюро, інтервю.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви.*

Випус..ний, бриз..нути, хвас..нути, виїз..ний, щас..ливий, тиж..ня, пис..нути, совіс..ний, якіс..ний, хрус..нути, жаліс..ливий, піз..ній, гіган..ський, тиж..нів, проїз..ний, чес..но, тис..нути, шіс..десят, аген..ство, балас..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Ро..поділ, пі..станція, ..бирання, пр..дорогий, пр..паркуватися, ро..ходитися, ..лити, ..платити, ро..повідь, пі..леглий, ві..ключення, бе..межність, ро..питати, пр..міський, ..поживач, пр..стрій, пр..в'язати, пр..далеко, забе..печити, пр..мусити, ро..клад, ві..писати, п..р..лік, на..пис, бе..контактний.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Кол..ектив, ап..арат, коміс..ія, тон..а, сум..а, ві..діл, перетворен..я, цін..ий, перетворен..я, проведен..я, об'єднан..я, рішен..я,

досягнен..я, резервуван..я, процес.., парал..ель, зосереджен..ий, функціонуван..я, ап..аратний, дан..ий.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Фірма/розробник, внутрішньо/заводський, електро/енергія, мікро/процесорний, добрий/добрий, день/у/день, три/відсотковий, політ/економія, міні/завод, функціонально/вартісний, машинно/будування, дво/трансформаторний, праце/здатність, бізнес/рішення, електро/приймач, структурно/елементний, програмно/технічний, інтернет/ресурси, інфра/структура, довго/часний.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: цех, підпис, метод, керівник, порядок, аналіз, закон, асортимент, маркетинг, спосіб.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок*: потужність, щільність, річ, даль, кількість, мазь, швидкість, осінь, якість, популярність.

10. *Подані слова поставте у множину*: площа, мережа, підстанція, область, управлінець, підприємство, рік, система, виробництво, організація, цех.

11. *В якому рядку складні прикметники написані правильно?*

А) висококваліфікований, кислосолодкий; В) польсько-український, жовто-коричневий;

Б) навчальновиробничий, кисломолочний; Г) темно-сірий, жовто-зелений.

12. *Числівник – це самостійна частина мови, яка вказує на*:

А) дію або стан; В) предмет чи особу;

Б) ознаку предмета; Г) число, кількість предметів, їх порядок при лічбі.

13. *Провідміняйте займенник* ***ми.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Подстанции предназначены для приема, преобразования и распределения электроэнергии.

Цеховая трансформаторная подстанция (ТП) преобразует энергию одного напряжения 6-10 кВ в электроэнергию другого напряжения 0,4/0,23 или 0,66/0,4 кВ и служит для питания одного или нескольких близлежащих цехов или отделений большого цеха.

Выбор числа и мощности трансформаторов обусловлен величиной и характером электрической нагрузки, экономической целесообразностью режима работы трансформаторов, возможностью резервирования питания электроприемников при отключении одного из трансформаторов. Трансформаторы желательно должны быть однотипны. Количество цеховых ТП влияет на затраты распределительных устройств 6–20 кВ, внутризаводские и цеховые электрические сети. Однотрансформаторные подстанции применяются при наличии централизованного резерва и при взаимном резервировании трансформаторов по линии низшего напряжения соседних ТП для потребителей второй категории, при наличии в сети 380–660 В небольшого количества (до 35) потребителей I категории при соответствующем построении схемы, а такое для потребителей третьей категории при наличии централизованного резерва.

Двухтрансформаторные подстанции рекомендуется применять при преобладании потребителей первой категории, для сосредоточенной цеховой нагрузки и отдельно стоящих объектов общезаводского назначения (насосные и компрессорные станции), для цехов с высокой удельной плотностью нагрузки (выше 0,5–0,7 кВ·А/м). Цеховые ТП с числом трансформаторов более двух экономически нецелесообразны и применяются в виде исключения, если имеются мощные электроприемники, сосредоточенные в одном

месте, или если нельзя рассредоточить подстанции по условиям технологии или окружающей среды.

Загрузка цеховых трансформаторов зависит от категории надежности электроснабжения электроприемников, от числа трансформаторов и способа резервирования.

Варіант 5

1. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно м'який знак.*

Блис..тіти, контрол.., рибниц..кий, різ..ко, багат..ма, оскіл..ки, надійніс..т.., збагачуєт..ся, властивіс..т.., тон..ший, біл..ший, відхилен.., с..омий, тіл..ки, надійніс..т.., сад.., ціл..овий, десят.., спеціал..ний, здібніс..т.., можут.., якіс..т.., ймовірніс..т.., консул..тант, фахіфец.. .

2. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно буквосполучення* ***ьо*** *і* ***йо****.*

Ді..вий, нижн..го, кол..ру, верхн..го, спрац..ваний, Мурав..в, зна..мий, тр..х, тін..вий, гранул..ваний, медаль..н, сер..зний, під..мний, павіль..н, бад..рість, на син..му, до н..ого, Олексі..вич, компань..н, середн..го, майбутн..го, вол..вий, прац..витий, Андрі..вич, Васил..вич.

3. *Перепишіть слова, вставляючи, де необхідно апостроф*; *розподіліть слова у дві колонки.*

Зєднання, півящика, підвязати, розмякшити, обїхати, субєктивний, девять, Вячеслав, воззєднання, полумя, імя, камяний, обєкт, безіменний, зявитися, пятнадцять, мільярд, компютер, бюро, бюджет, двохярусний, зявились, святкувати, авантюра, девять, навязливий.

4. *Перепишіть слова, вставте, де треба пропущені букви*

Безкорис..ливий, тіс..ний, учас..ник, совіс..ний, очис..ний, полезахис..ний, піз..ній, віс..ник, кількіс..ний, тиж..невий, шіс..надцять, парламен..ський, тос..но, якіс..но, виїз..ний, під'їз..ний, сер..цевина, шіс..сот, випус..ний.

5. *Перепишіть слова, вставляючи букви, що відповідають правопису префіксів.*

Пр..берегти, ро..міщенння, пр..звище, пр..родний, ..сипати, пр..дбати, пр..лягти, пр..значення, ро..ходитися, ..творити, ..формувати, забе..печити, ро..виток, ..поживання, пр..копати, ..бирання, пр..цікаво, пр..чіп, пр..стрій, бе..посередній, пр..точений, на..пис, не..проможний, бе..перечний, ро..сипати, ..тримувати.

6. *Перепишіть слова, вставляючи , де потрібно букви.*

Від..ати, машин..ий, плануван..я, формулюван..я, кол..ктив, досягнен..я, груп..а, функціонуван..я, проведен..я, скорочен..я, повноважен..я, зростан..я, зменшен..я, знижен..я, процес.., парал..ель, програм..іст, ап..аратний, дан..ий, спеціалізован..ий, програм..не забезпечен..я, прогрес..вний, виведен..я.

7. *Перепишіть слова, знімаючи риску*.

Електро/двигун, більш/менш, рука/в/руку, чотири/місячний, день/другий, мало/помалу, кінець/кінцем, трудо/місткість, функціонально/вартісний, конструктивно/технологічний, довго/часний, інформаційно/логічний, машино/будування, мало/завантажений, документо/оборот, слайд/презентація, бізнес/моделі, енерго/ємний, інтернет/ресурси, інфра/структура.

8. *Поставте іменники в родовий відмінок*: запит, контракт, клієнт, бізнес, план, процес, блок, статут, розпорядок, директор.

9. *Поставте іменники в орудний відмінок:* собівартість, професійність, мідь, реактивність, потужність, ефективність, молодь, фальш, діяльність, спрямованість.

10. *Подані слова поставити у множину:* блок, кабінет, розрахунок, фірма, гарантія, параметр, організація, портфель, компанія, показник.

11. *Складні прикметники* ***електро/постачальний, вище/згаданий, сільсько/господарський, високо/шановний*** *пишуться:*

а) окремо;

б) через дефіс;

в) разом.

12. *Виділіть числівник, який означає ціле число.*
а) дві третіх; в) сім десятих;
б) сім; г) три цілих і одна друга.

13. *Провідміняйте займенник* ***ви.***

14. *Провідміняйте своє прізвище, ім'я, по батькові.*

15. *Напишіть про життя і творчість Т.Г. Шевченка.*

16. *Перекладіть текст з російської мови на українську.*

Одним из основных вопросов, решаемых как на стадии проектирования, так и на стадии эксплуатации систем промышленного электроснабжения, является вопрос о компенсации реактивной мощности (РМ), включающий выбор целесообразных источников, расчет и регулирование их мощности, их размещение в системе электроснабжения.

Количественные и качественные изменения, происходящие в промышленном электроснабжении за последние годы, придают этому вопросу особую значимость. В настоящее время прирост потребления реактивной мощности существенно превосходит прирост потребления активной мощности. При этом передача реактивной мощности на значительные расстояния от мест генерации до мест потребления существенно ухудшает технико-экономические показатели систем электроснабжения.

Пути снижения потребления реактивной мощности:

– естественная компенсация без применения специальных компенсирующих устройств (КУ);

– искусственная компенсация, чаще называемая просто компенсацией.

Естественная компенсация реактивной мощности не требует больших материальных затрат и должна проводится на предприятиях в первую очередь. К естественной компенсации относятся:

– упорядочение и автоматизация технологического процесса, ведущие к выравниванию графика нагрузки и улучшению энергетического режима оборудования (равномерное размещение нагрузок по фазам, смещение времени обеденных перерывов отдельных цехов и участков, перевод энергоёмких крупных ЭП на работу вне часов максимума энергосистемы и вывод в ремонт мощных ЭП в часы максимума и т. п.);

– создание рациональной схемы электроснабжения за счёт уменьшения количества ступеней трансформации;

– замена трансформаторов и другого электрооборудования старых конструкций на новые, более совершенные, с меньшими потерями на перемагничивание;

– замена малозагруженных трансформаторов и двигателей трансформаторами и двигателями меньшей мощности и их полная загрузка;

– применение синхронных двигателей (СД) вместо асинхронных (АД), когда это допустимо по условиям технологического процесса;

– ограничение продолжительности режима холостого хода (ХХ) двигателя и сварочных трансформаторов, сокращение длительности и рассредоточение во время пуска крупных ЭП;

– понижение напряжения у двигателей, систематически работающих с малой загрузкой;

– применение наиболее целесообразной силовой схемы и системы управления вентильного преобразователя.

– улучшение качества ремонта электродвигателей, уменьшение переходных сопротивлений контактных соединений;

– отключение при малой нагрузке (например, в ночное время, в выходные и праздничные дни) части силовых трансформаторов.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Лозан Т.А., Борисюк В.М. Організація самостійної роботи з дисципліни «Офіційна (українська) мова». Методичні рекомендації. – Рибниця, 2016. – 94 с.

2. Лозан Т.А. Українська мова. Навчально-методичний посібник з української мови для студентів всіх спеціальностей Рибницької філії. Рибниця, 2014.

Додаткова література:

1. Антонів О., Паучок Л. Українська мова для іноземців. Модульний курс. Навчальний посібник. – К. Фірма «ІНКОС», 2012. – 271 с.

2. Антонюк Т.М. Українська мова : навчальний посібник для студентів ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації / Т. М. Антонюк, О. С. Стрижаковська, А. М. Авдіковська. − Чернівці: ДрукАрт, 2014. − 344 с.

3. Гриценко Т. Б. Г 85 Українська мова за професійним спрямуванням. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 624 с.

4. Лесная Г.М. Украинский язык для стран СНГ. Учебник. – М., 2010. − 368 с.

5. Луценко В.І. Українська мова для іноземних студентів [Електронний ресурс] навч. пос. у 4-х т. Т.1 / В.І. Луценко М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т.: – Дніпро: НГУ, 2017. – 84 с. − Режим доступу: http://tst.nmu.org.ua.

6. Мандрівка Україною: навчальний посібник з української мови як іноземної (Рівень В2) / [Ірина Ключковська, Олеся Палінська, Ольга Пташник, Оксана Туркевич, Богдан Сиванич, Галина Шміло]. – Львів: Дон Боско, 2012. – 152 с.

7. Тимкова В.А., Марцінко Т.І. Українська мова професійного спрямування. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів технологічного факультету. – Вінниця: ВВ ВДАУ, 2009. – 80 с.

8. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. − 2-ге вид., виправ. І доповнен. – К.: Алерта, 2011. − 696 с.

Інтернет-ресурси:

1. Великий тлумачний словник укр. мови: http://www.slovnyk.net.

3. Електронний підручник української мови: http://mova.info/pidruchn.aspx.

4. Словники й енциклопедії в режимі онлайн: http://dic.academic.ru/.

5. Словники України on-line від Українського лінгвістичного порталу: http://ulif.org.ua/ulp/dict_all/index.php.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Антонів О., Паучок Л. Українська мова для іноземців. Модульний курс. Навчальний посібник. – К. Фірма «ІНКОС», 2012. – 271 с.

2. Басова Г.Д., Кочура, Кихно А.В. и другие. Сопоставительная граматика русского и украинского языков. – К.: Наукова Думка, 2013.

3. Выхованец И.Р., Карпиловская Е.А., Клименко Н.Ф. Изучаем украинский язык. Расширенный курс. – Изд-ство: Либідь, 1993.

4. Грибан Г.В. Українська мова (диктанти, система правил, запитань та практичних завдань). На допомогу абітурієнту. – Житомир: Поліграфічний центр ЖДТУ, 2003. –80 с.

5. Гримич М., Непийвода Н., Різун В. Українська мова щодня: Початковий рівень. Навчальний посібник. – К.: Заповіт, 2005. –160 с.

6. Данильцова У.Д. Українська мова на кожен день. Довідник. – К.: А.С.К., 2010. – 222 с.

7. Лесная Г.М. Украинский язык для стран СНГ. Учебник. – М., 2010. – 368 с.

8. Лозан Т.А. Українська мова. Навчально-методичний посібник з української мови для студентів всіх спеціальностей Рибницької філії. Рибниця, 2014.

9. Пентелюк М., Галетова А., Гайдаєнко І. та ін. Українська мова. Підручник для учнів старших класів та абітурієнтів. – К.: Ленвіт, 2009. – 230 с.

10. Тимкова В.А., Марцінко Т.І. Українська мова професійного спрямування. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів технологічного факультету. – Вінниця: ВВ ВДАУ, 2009. – 80 с.

11. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. − 2-ге вид., виправ. І доповнен. – К.: Алерта, 2011. − 696 с.

12. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – 6-те вид., зі змінами. – К.: Освіта, 2011. – 254 с.

13. Методика преподавания изобразительного искусства. [Електронный ресурс]. – Режим доступа: http://referat.co/ref/608654/read?p=2.

Навчально-методичне видання

НАПИСАННЯ Й ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З ДИСЦИПЛІНИ «ОФІЦІЙНА (УКРАЇНСЬКА) МОВА»

Методичні вказівки

Укладач:
Лозан Тетяна Андріївна

Формат 60х90/16. Обсяг – 8,6 др. арк.
Тираж 10 екз.